

LEGÚJABB IRODA KIVITELEZÉSÜNK

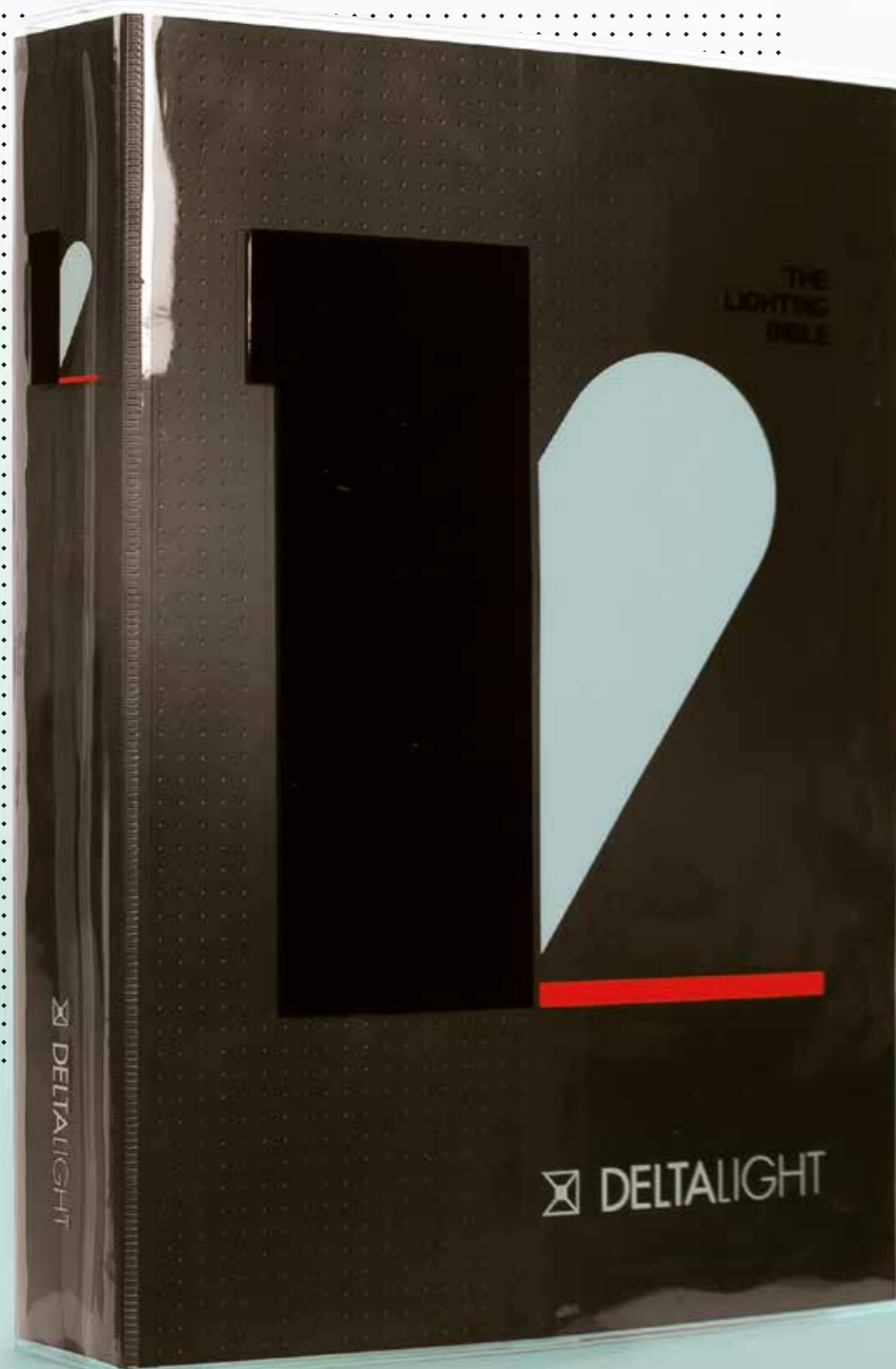

A modern irodák bérbeadóit és bérlőit juttatjuk el a lehető leggyorsabban a szerkezetkész állapottól a hatékony termelés első napjáig.

A generálkivitelezők szolgáltatásain túlélve mi a tervezői szándék és a megrendelői ízlés mély megértésével a stílusra, a mérnöki minőségre és a részletekre fókuszálunk.

NEW
CATALOGUENEW
COLLECTIONTHE
LIGHTING
BIBLE 12

DELTA LIGHT®

Discover more on
www.deltalight.com

be light!

H-1025 Budapest,
Szépvölgyi út 146.
www.belight.hu

OCTOGON

ARCHITECTURE
& DESIGN

*TETSZIK, AMIT
CSINÁLUNK? LEGYEN
AZ ELŐFIZETŐNK!*

RENDELÉSÉT LEADHATJA
WEBEN: WWW.OCTOGON.HU/ELOFIZETES
E-MAILEN: MEGRENDELEM@OCTOGON.HU
TELEFONON: +36 30 267 8776

ÉVES ELŐFIZETÉS (8 LAPSZÁM)	15% KEDVEZMÉNY	13 260 Ft
KÉT ÉVES ELŐFIZETÉS (16 LAPSZÁM)	25% KEDVEZMÉNY	23 400 Ft
KORÁBBI LAPSZÁMAINK (EGY ÉVNÉL RÉGEBBI)		1260 Ft

Építészirodák, könyvtárak! Több példányos előfizetés EXTRA kedvezménnyel!

A HOLCIM HUNGÁRIA
OTTHON ALAPÍTVÁNY
ÉS AZ OCTOGON KÖZÖS
NYEREMÉNYJÁTÉKA!

ELŐFIZETŐINK KÖZÖTT EGY REPLAN. INNOVATÍV MEGOLDÁSOK
A VÁROSI LAKÁSPROBLÉMÁKRA CÍMŰ KÖNYVET SORSOLUNK KI
A HOLCIM HUNGÁRIA OTTHON ALAPÍTVÁNY FELAJÁNLÁSÁVAL.
A 2017/1. LAPSZÁM ELŐFIZETŐI NYEREMÉNYJÁTÉKÁNAK NYERTESE:

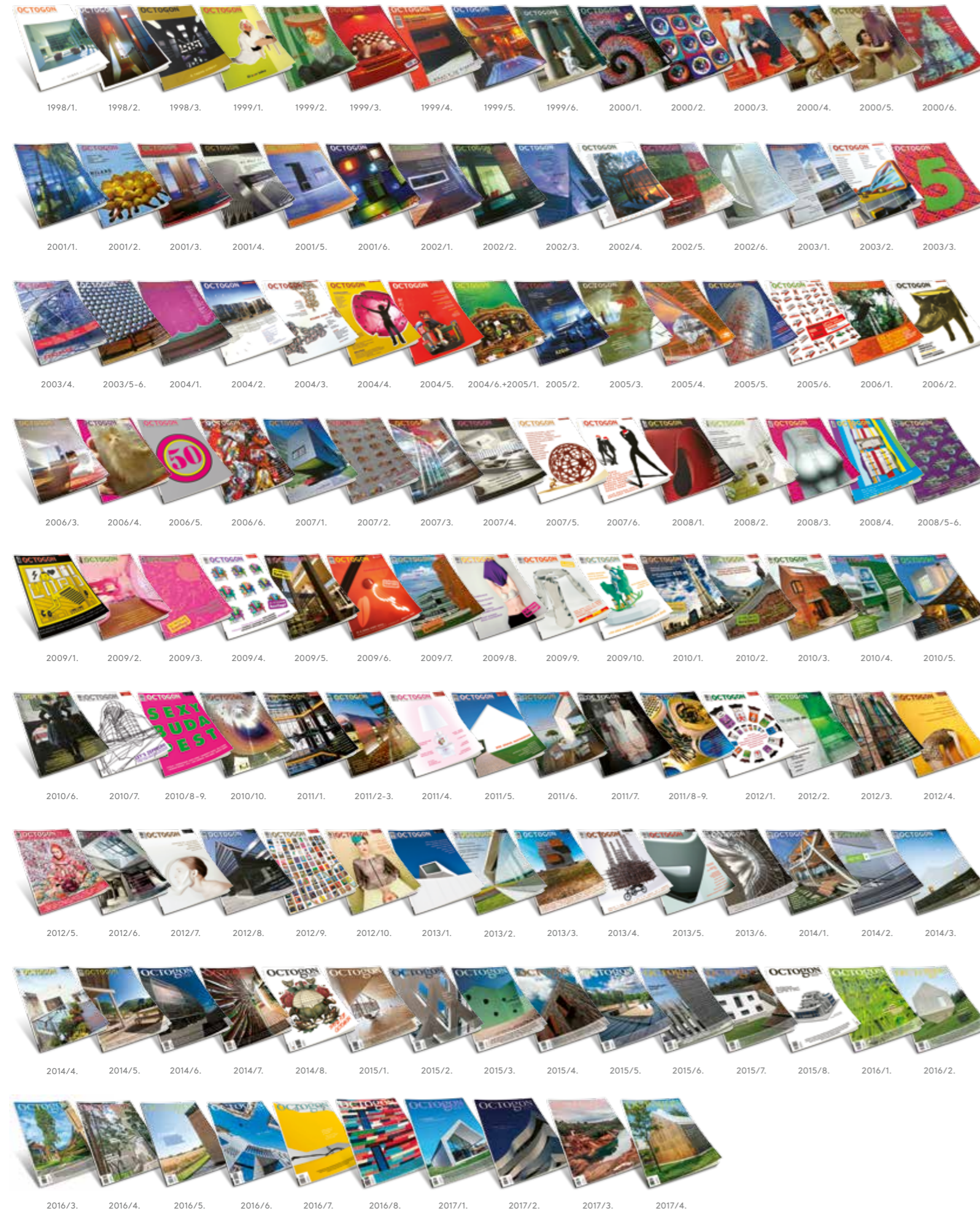
Palágyi Barbara BUDAPEST
GRATULÁLUNK!

**Az át nem vett nyereményt következő lapszámunk megjelenéséig őrizzük*

WWW.OCTOGON.HU

OCTOGON 1998-ÓTA

MEGJELENT LAPSZÁMAINK:

AZ OCTOGON ARCHITECTURE & DESIGN MAGAZINT KERESSE

a forgalmasabb hírlapárusoknál, az **inmedio** és a **RELAY** üzletekben
valamint az alternatív árusítóhelyeken!

V. kerület
FUGA – BUDAPESTI
ÉPÍTÉSZETI KÖZPONT
1052 Budapest,
Petőfi Sándor utca 5.

VI. kerület
ÍRÓK BOLTJA
1061 Budapest,
Andrássy út 45.

IX. kerület
MŰVÉSZETEK
PALOTÁJA
1095 Budapest,
Komor Marcell utca 8.

XIV. kerület
TERC SZAKKÖNY-
VESBOLT
1149 Budapest,
Pillangó park 9.

ÉPÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEK

ÉPÍTŐIPAR-ÉPÍTÉSZET MELLÉKLETEK

MILÁNÓ MELLÉKLETEK

LAKÁSTREND MELLÉKLETEK

AUTÓS ÉS KERÉKPÁROS MELLÉKLETEK

DIVAT/DESIGN MELLÉKLETEK

KÜLFÖLDI MELLÉKLETEK

KÉKEZÉS

Örfi József remekbe szabott, lelkesítő épületbővítéséről írt kritikánk szövegében (ld.: 28-37old.) felerül egy „ideális kortárs építészeti szótár” víziója. Régi dolog ez, de most a lapszám szerkesztése során újra felmelegedett a gondolat. Jó volna némi idő arra, hogy komolyan ki lehessen dolgozni az alapelveket, összeírni a szócikkeket, tovább formálni a gondolatot. Örfi házával kapcsolatban arról esett szó, hogy a „kézműves” kifejezés használható fogalom-e építészeti szövegben. Problémát jelent ugyanis, hogy a gasztronómiai-forradalom annyira elhasználta, átalakította a szó eredeti használatát, ami a kortárs építészetben értelmezési problémákat okozhat. Mikor ez az észrevétel papírra kerül fölmerültek egyéb példák is. Ezek közül érdekes példaként került szóba a “háztáji” értelmezői keretnek bővíthetősége. Milyen szép ugyanis, hogy a „ház” és „táj” szavak egyetlen kifejezésben találhatók meg, miközben szótári, szemantikai értelemben a „háztáji” szóról egyértelműen az agráriumhoz kötött. Szóval ideális kortárs építészeti szótárunk, sőt a kortárs építészeti közbeszéd, köznyelv alakítása során rengeteg kihívással kellene megbirkózni.

Föl kellene kötnie a gatyáját annak a szótárszerkesztőnek, aki az „ég” (értsd: égbolt) szócikknek veselkedne neki. Milyen színű a kortárs építészet ege? A lapkészítés során grafikusunk állandó kritikával illeti ugyanis azt, hogy az Octogon lapjain mindig kék az ég, ráadásul a nyomdai utómunkákban ez a domináns égből különböző irritáló transzformációkon mehet keresztül a „kisfiú kéktől a ciánkékig”. Mintha évtizedek építészeti magazin tradíciója beszorította volna a fotográfusokat abba az építész és olvasók által elvárt vizuális nyelvi helyzetbe, miszerint a kékeges háttér jól áll az épületeknek, a kékeges fotóktól derűs az olvasó kedve, ettől optimista ő, ettől a kéktől ő a remény, ez a kék az igazán szexi, cool, magasztos, letisztult, stb.

(Itt jegyezzük meg, hogy némiképpen hasonló a helyzet a házakat övező (magazin) zöld füvel is. A magyar kortárs építészeti pázsitnál zöldebb a világon nincsen. „Kék az ég és zöld a fű. // Így egyszerű az élet.” Szenes Iván - Kovács Kati, 1977)

A kék lett a hazai kortárs építészet arany borja, bálvány, fétise. Ettől érezzük azt, hogy a magyar építészek házai, mintha állandóan az Adrián nyaralnának. Felettük sohasem borús az ég, homlokzatuk sohasem viharvert, ázott, csapzott, felépültek, befutottak. Egyfelől ez tehát építész elvárás, amihez az építészeti fotográfia idomul, másfelől idehaza tényleg sokat süt a Nap mondjuk az Észak-Norvég régióhoz képest. A benapozott ház meg valahogy élesebb. Az elmúlt években emlékszem gomolyfelhők miatti újrafotózásra is, de alig jelent meg szürke, borult egés képsorozat, pedig az előző lapszámunkban Rudabányán készült felvételek bizonyítják, hogy megfelelő koncepcióval és utómunkával hihetetlen lehetőségeket tartogat, ha az ég színe eltér a kéktől.

Az előző gondolat lábjegyzeteiben és kommentárjaiban természetesen a fekete-fehér építészeti fotográfiák magazinokban történő felhasználási módjait, indokait is taglálni kellene, miközben egy hosszas, kifejtett véleményt szívesen olvasnék az alkonyati magazin fotók esztétikumáról is. Végül csak azt ígérhetjük, hogy a továbbiakban szívesen veszünk majd rá építészeket, hogy merjenek házukról készült kevésbé kék képekkel megjelenni magazinunk oldalain. Rajtunk ne múljék! Bodorodjanak a felhők!

JOSEPH PULITZER – – EMLÉKDÍJ 2003

KIADJA / Publisher
© **Vertigo PUBLISHING KFT.**
1025 Budapest, Szépvölgyi út 146.
Tel.: (+06-1) 336-0728
E-mail: info@octogon.hu

SZERKESZTŐSÉG / Editorial Office

FŐSZERKESZTŐ / Editor-in-Chief
Martinkó József
josef.martinko@octogon.hu

VEZETŐ SZERKESZTŐ / Senior Editor
Szász Katalin
kati.szasz@octogon.hu

SZERKESZTŐ / Editor
Molnár Szilvia
szilvia.molnar@octogon.hu

SZERKESZTŐ / Editor
Móré Levente,
levente.more@octogon.hu

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ / Founding Editor
Bojár Iván András
(1998-tól 2015-ig)

OCTOGON ONLINE SZERKESZTŐ
Editor of OCTOGON Online
Katona Sándor
sador.katona@octogon.hu

ÁLLANDÓ MUNKATÁRSÁK
Correspondents
Kovács Péter, Szépvölgyi Viktória,
Torma Tamás, Vadas József

KÜLFÖLDI LEVELEZŐK
Foreign correspondents
Cser Brigitta (Barcelona)
Kay Szokoll von Losoncz (Basel)
Matúz Melinda (Hollandia)

MÉDIA ÉS KOMMUNIKÁCIÓS SZERVEZŐ
Media and Communication Organizer
Bencsik Klára

GRAFIKAI TERVEZÉS / Graphic Design
Hlatki Dorottya
grafikus@octogon.hu

LOGÓTERV / Logo Design
Sólymos Ágnes Eszter

HIRDETÉS, ÉRTÉKESÍTÉS / Advertising sales

ÉRTÉKESÍTÉSI IGAZGATÓ
Head of Sales
Tóperczer Attila
attila.toperczer@octogon.hu

MÉDIATANÁCSADÓ
FORMATERVEZŐ MÉRNÖK
Media consultant
Design Engineer
Bucsay Orsolya
orsolya.bucsay@octogon.hu

KIEMELT ÜGYFÉLKAPCSOLATI MENEDZSER
Key Account Manager
Várszegi Csilla
csilla.varszegi@octogon.hu

FOTÓ-ELŐKÉSZÍTÉS, CTP, NYOMÁS ÉS KÖTÉS
Printed by
Pauker Nyomda
Ügyvezető igazgató: Vértes Gábor
ISSN 1418-5229

TERJESZTÉS / Distributed by
Magyarország: Lapker Rt.
Románia, Szerbia, Szlovákia: Color Interpress Kft.

Országos könyvterjesztő hálózatok
és alternatív terjesztőhelyek (ld. 5. oldal)

A hirdetések tartalmáért
szerkesztőségünk nem vállal felelősséget.

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult observer.hu

BSERVER

magyar
nyomdaipari
szövetség

Borító:
Családi ház Dél-Alföldön
(Varsányi András, Pozsár Péter, Vas Norbert)
Fotó: Bujnovszky Tamás

TARTALOM

KÜLFÖLD

8 | KOVÁCS DÁNIEL

RADIKÁLIS EGYSZERŰSÉG

A Collegium Hungaricum Berlin épületegyüttese

PROF. PETER P. SCHWEGER, MARK SCHULLER,
JENS-PETER FRAHM (SAA SCHWEGER ARCHITECTEN)

VILLA

18 | MARTINKÓ JÓZSEF

GYEREK, KUTYA, MACSKA, KÖNYVTÁRSZOBA

Családi ház Dél-Alföldön

VARSÁNYI ANDRÁS, POZSÁR PÉTER, VAS NORBERT

28 | MARTINKÓ JÓZSEF

LÁSD MÉG: KÉZMŰVES

Építész saját családi háza Piliscsában

ÖRFI JÓZSEF

38 | MOLNÁR SZILVIA

KENTAURHÁZBÓL KORTÁRS VILLA

Nyaráló a Balatonparton

KOVÁCS CSABA (NART ÉPÍTÉSZ MŰTEREM)

46 | MOLNÁR SZILVIA

KÉT FEDÉL ALATT

Családi ház a budai hegyekben

FÖLDES LÁSZLÓ (FÖLDES ÉS TÁRSAI ÉPÍTÉSZIRODA)

ITTHON

54 | TORMA TAMÁS

A TUDOMÁNY PALOTÁJA

Lézerközpont Szegeden

SZŐKEDENCSEI GÉZA, ORBÁN CSABA
(ARTONIC DESIGN ÉPÍTÉSZETI)

76 | TORMA TAMÁS

A JELENBŐL JELENTJÜK

Az SAP irodaháza a Graphisoft Parkban

VIKÁR ANDRÁS DLA, LUKÁCS ISTVÁN
(VIKÁR ÉS LUKÁCS ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ)

90 | MÓRÉ LEVENTE

NYITOTTSÁG, FUNKCIONALITÁS, ELEGANCIA

Az örmezői P+R parkoló

DÉVÉNYI MÁRTON, GYÜRKI-KISS PÁL (MARP KFT.)

96 | MÓRÉ LEVENTE

SZIGORÚSÁG ÉS EMBERI LÉPTÉK

Az óbudai TVE új székháza

PLÁJER JÁNOS (ÓBUDA ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ)

MIN DOLGOZIK

108 | MÓRÉ LEVENTE

EGY ÚJ VÁROSKÉP HÍRNÖKE

Mintaadó közösségi építészeti a belvárosban

SKARDELLI GYÖRGY, BORBÉLY ANDRÁS (KÖZTI ZRT.)

112 DESIGN RANDOM

KKK

114 | PARADIGMA: ARIADNÉ

DESTABILIZÁCIÓ ÉS ÚJ PÓLUSOK

Interjú Frenák Pál koreográfussal

DESIGN LOKÁTOR

118 | MEZŐ VIOLA

IN MEMORIAM SISSI

A sör háza Kaposváron

IVÁNYI BALÁZS, RÉTI ANDRÁS, KISS MIKLÓS

122 | PLESKOVICS VIOLA

EGY SZELET A VILÁGBÓL

A Dobrumba étterem a belvárosban

BERKES VIKTÓRIA, LAKI ESZTER

126 | MÓRÉ LEVENTE

BÓJÁK, TÜSKÉK, TÖLCSÉREK

Lodovina fagyizó Poznańban

PAWEŁ GARUS, JERZY WOŹNIAK, ANNA KAZECKA

2017/4

www.octogon.hu

Szöveg: KOVÁCS DÁNIEL
 Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS
 Építészet: PROF. PETER P. SCHWEGER,
 MARK SCHULER, JENS-PETER FRAHM
 - SAA SCHWEGER ARCHITECTEN

RADIKÁLIS EGYSZERŰSÉG

A Collegium Hungaricum Berlin épületegyüttese

Kassák munkái a Der Sturmban. Moholy-Nagy saját stúdiója, munkatársként Weininger Andorral és Kepes Györggyel. A város utcáin grasszáló, DAAD-ösztöndíjas magyar írók. A kedvenc kávézójában üldögélő Kertész Imre. Berlin és a magyarok viszonya több, mint történelem; hosszú, örömmel és problémákkal terhes, bensőséges kapcsolat ez, legjobbainkat érintve a kultúrában és a kreatív területeken. Szimbóluma egy hófehér épülethomlokzat: a város szívében, a Neue Wache és az Unter den Linden szomszédságában található Collegium Hungaricum Berlin.

A Berlini Egyetem ifjú nyelvészprofesszora, Gragger Róbert 1916-ban indított, magyarságtudománnyal foglalkozó szemináriuma a rákövetkező évben kapott intézeti rangot. Ezzel létrejött a világ első hungarológiai tanszéke, az egyetem főépületétől néhány méterre álló, későbarokk városi lakóház, a Magnus-Haus épületében. A kertjének végében álló, historizáló Herz-palotát, a Dorotheenstraße 12. szám alatt Gragger kezdeményezésére és Klebelsberg Kuno hathatós támogatásával vásárolta meg 1924-ben a magyar állam diákkotthonnak – azaz Collegium Hungaricumnak.

1944-45-ben a palota romba dőlt, a telek üresen maradt, Magyarország pedig 1973-ban új funkcióval és helyszínen – az Alexanderplatz tözsomszédságában – a Magyar Kultúra Háza néven nyitotta újra az intézetet. A rendszerváltás után az eladig exkluzív helyszín fénye rohamos kopásnak indult. A hanyatlást az állította meg, hogy 1997-ben a német állam visszaadta a Dorotheenstraße-i telket; amin újra felépülhetett a 2000-ben eredeti nevét is visszavevő Collegium Hungaricum otthona. Szerencsés döntésnek bizonyult, hogy a tervezéssel a helyi viszonyokat jól ismerő, magyar kötődésű német szakembert bízták meg. Peter Schweger

1935-ben az erdélyi Medgyesen született, Budapesten, majd Zürichben tanult, végül Hamburgból épített fel nemzetközi irodát. A legismertebb német nevek közé tartozó Schweger Architekten az újra-egyesült Berlinen is jócskán otthagya nyomát; a hatalmas léptékű kormányzati épületek és irodaközpontok közül azonban minőségében is kiemelkedik a magyar telken készült komplexum.

A három – közös mélygarázzsal és a földszinti lépénnyel összekapcsolt – tömb közül az L alakú telek sarkán álló a leghangúlyosabb: ez a kulturális intézet otthona. A homlokzat tudatosan két nézetre komponált. Ha az ember az Unter den Linden felől

közelít, a homlokzat hármastagolása egyértelműen a Humbolt-Universität főépületének későbarokk ritmusára rímel, de a nagyméretű sötét nyílások, beharapások és a vakolt felületek váltakozása egyszerűségi reflektál a jobboldali szomszéd, a Gorki-Theater klasszicista épületének monumentalitására is. Közelebb érve, illetve a Dorotheenstraße valamely vége felől vizsgálva egyértelművé válik

a homlokzat valódi, hatszintes tagolása, néhány kibontakozó, finom részlettel.

A kis mérete dacára igen nagyvonalú és -hatású épülettömb 2007-ben készült el; a telek két végére egy időben tervezett apartmanház felépítése azonban csak a közelmúltban zárult le, teljessé téve a beruházást. A magántulajdonú lakótömbök visszafogott eleganciával simulnak a térfalba.

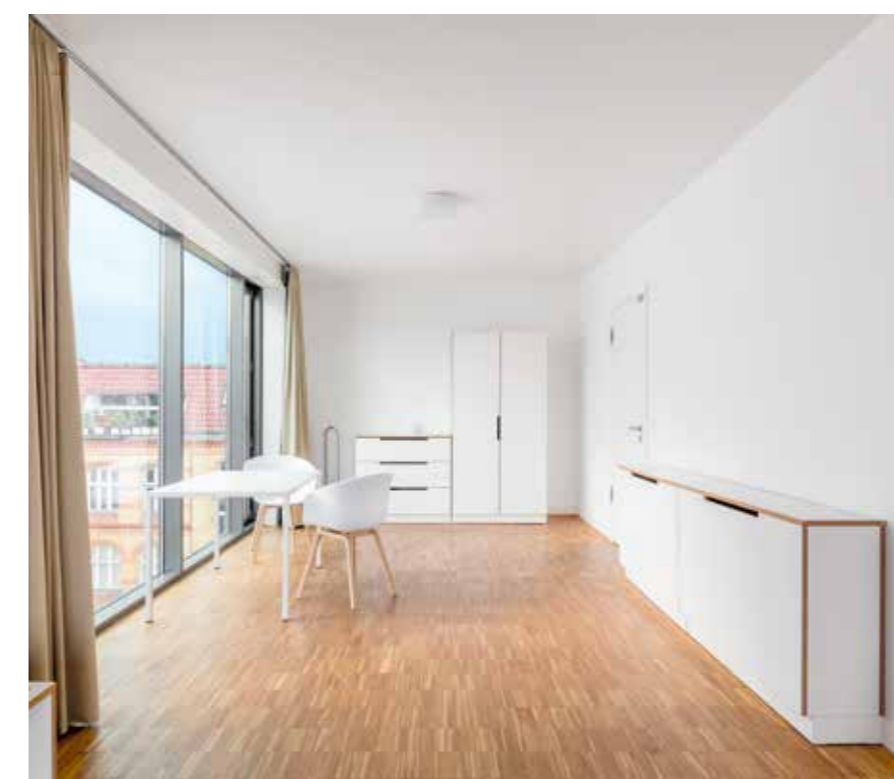
A hat szint magas épület oldalhomlokzata a '30-as évek ipari építészetét idézi.

› Bent sem találunk színeket; a fehér falak és a fa árnyalatai utalják-tagolják a teret.

▼ Hatalmas üvegportálokon keresztül élvezhetjük Berlin belvárosának látványát.

^ Az előadóterem teljesen besötétíthető, így filmvetítésekre is alkalmas.

Homlokzatukat padlótól a plafonig érő hatalmas üveglablakok tagolják, ezzel megidézik a húszas-harmincas évek ipari épületeinek esztétikáját. A teljes együttes hófehér; „nem használok színeket” – szögezte le egy interjúban Schweger. Kijelentésének szelíd radikalizmusa a homlokzatok és a belső terek, illetve a három tömeg egymáshoz való viszonyának megformálásában is megjelenik, felvállaltan a magyar-német kapcsolatok legszebb korszaka, az avantgárd és a Bauhaus alkotóinak világát idézve.

Az akkor még önmagában álló CHB külső vetítésre is alkalmas, második emeleti panorámaablaka, valamint a rendszeres fényfestések okos használata miatt hamar ismertté vált a városban. A 2010-es évekre azonban a kultúrafogyasztási szokások megváltozásával világszerte érezhetővé vált a hasonló intézmények válsága. A 2015-ben megérkező új igazgatóra, Kopék Gáborra így nem csak az erős használatnak kitett épület felújítása és komplettírozása, de a programstruktúra újragondolása is várt, mindez egy megváltozott hangulatú médiaközegben. Az új hangsúly a nemzetközi

„Az új hangsúly a nemzetközi együttműködésekre, az interdiszciplináris megközelítésre, a helyszíni alkotó folyamatokra, az épület adottságainak minél teljesebb kihasználására került.”

^ A térképezések mindenhol Moholy-Nagy és a Bauhaus iránti tiszteletet fejezik ki.

∨ Földszinti lépcsőépület kapcsolja össze az épületegyüttes elemeit.

együttműködésekre, az interdiszciplináris megközelítésre, a helyszíni alkotó folyamatokra, az épület adottságainak minél teljesebb kihasználására került. A 2016-ban lezajlott külső-belső felújítás nagymértékben lendített az épület belső kommunikációs rendszerének használhatóságán és technikai infrastruktúráján. Számos utólagos szükségmegoldás, az évek során felhalmozott berendezési tárgy eltávolításával az épület kitisztult, átélhetőbbé téve ezzel az eredeti építészeti gondolatokat, a minőségi (bár a funkciót nem minden esetben támogató) anyaghasználatot. Az udvarra új, multifunkcionális fémbútorok kerültek, a jobb hozzáférhetőség kedvéért pedig a könyvtár is a földszintre költözött. A külsőt két markáns ponton érintette a felújítás. A földszinti ablak felett elhelyezett, behullámosodott plexitábla helyett új helyen, a párkány alatt jelenik meg a festett Collegium Hungaricum felirat, így az Unter den Lindenről is jól látható. Emellett a bejárati hasítékban, a főkapu felett és annak áttetsző tükörképeként a merőleges falon is kirajzolódik a név. A bejárathoz új LED-fal is került, amely szükségtelemé teszi az épületet elcsúfító plakátokat, molinókat.

A belső terek kitisztítására az új infokommunikációs rendszer tette fel a koronát, Georg Demjén és Barta Vica munkájaként. A nagyobb terek új nevét adó, kreatív magyarok rövid életrajzát a látogatók akár a helyszínen is megismerhetik. Az új arculat részeként a választott betűtípus a DIN, amelynek alapját egy 1931-ben tervezett univerzális font jelenti. Az ötödik szinten elhelyezkedő vendégpartmanok a névadó hírességek – Moholy-Nagy, Kassák, Breuer, Weininger, Kozma – születési helyeinek nevét viselik. A ház a felújítás óta újra

^ Számos helyiségnek közvetlen vizuális kapcsolata van a kerttel.

∨ A nyílászárókat szigorú arányrendszer szerint helyezték el az egyszerű, vakolt homlokzaton.

aktív használatban van, amelyben törekednek az adottságok optimális kihasználására: a 2017 júniusában rendezett fesztiválon például a földszinti konyha, az udvar és a könyvtár is eseményhelyszínként szolgált.

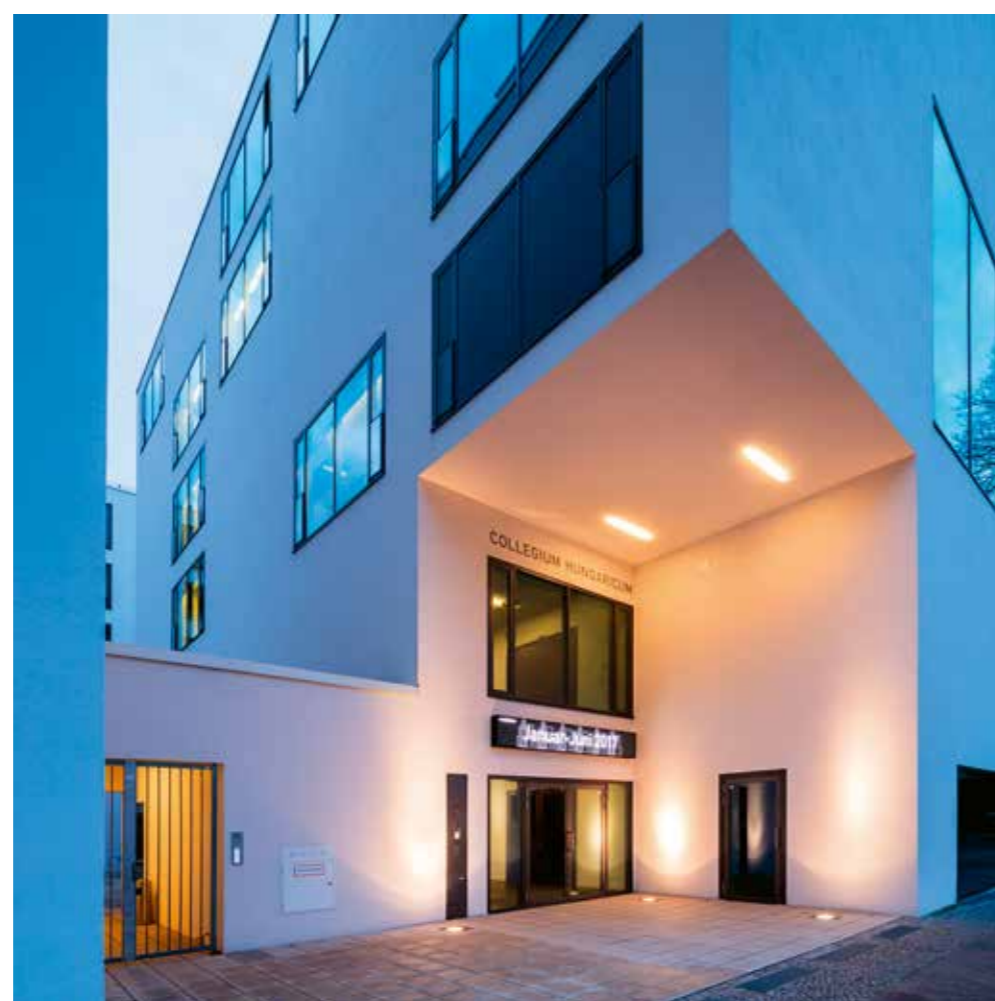
A nyugópontra egyelőre látszólagos. A szomszédos Magnus-Haust 2001-ben megvásárló Siemens ugyanis új épületet húzna fel Berlin utolsó városi palotakertjének helyére, megsemmisítve ezzel a CHB jelenlétét magyarázó teret, és túlzás nélkül örök árnyékba borítaná a legszebb kilátással bíró keleti oldalt. A Siemens lobbierjének hála a világörökségi védőzónában található kert elvesztette védettségét, és a kivitelezési tervek is átvittek az engedélyezési fázison. A Német Építészakadémiára azonban petíciót indított a kert beépítése ellen, de Mitte kerület építési tanácsa is a tervek újragondolását sürgeti, sőt azóta már a város örökségvédelmi tanácsa is.

(A szerző művészettörténész, 2015 óta a Collegium Hungaricum Berlin programigazgatója.)

Alapterület: 7,700 m²
 Felújítás és bővítés: 2006–2011
 Fővállalkozó:
 HOCHTIEF CONSTRUCTION AG
 Építész:
 SAA SCHWEGER ARCHITEKTEN GMBH
 Vezető tervezők:
 PROF. PETER P. SCHWEGER, MARK
 SCHÜLER, JENS-PETER FRAHM
 Projekt menedzser:
 JÜRGEN SCHWARZ
 Építész munkatársak:
 MARKUS SCHLOSSER, JENS FÖRSTER
 Tájéépitész:
 PROF. GUSTAV LANGE
 Kulturális intézet: 3100 m²
 Lakóépület: 4600 m²
 Tervpályázat: 2004
 Kivitelezés: 2006-2007

A vetíthető felület mellett a beharapások is megmozgatják a homlokzatot.

A photograph of a modern building with a wooden facade, surrounded by lush greenery and trees. The building has a prominent wooden wall and a gabled roof. The foreground is a well-maintained lawn with several trees, some of which are in bloom. The sky is blue with some clouds.

GYEREK, KUTYA,
MACSKA,
KÖNYVTÁRSZOBA

Családi ház a Dél-Alföldön

Csikra húzom a szemem, amikor befordulunk a szántóföldek közötti mezőgazdasági útra a Tisza töltéséről. Miközben messze elnézek a pusztában, szórakozottan Sára Sándorosat, Jancsó Miklóssot játszom, széles horizontot, hosszú snitteket befogva a szememmel, Cserna-Szabó regénycíme, a Sömmi jut az eszembe. Elhagyott vagy lelakott, túlnyomórészt rozoga, rendetlen, sokszor vakolatlan falú, rogyant tetejű tanyák tűnedeznek fel az úthoz közelebb-távolabb. Szeged központjától légvonalban legfeljebb tíz kilométerre, a folyó tiszántúli, keleti oldalán az alföldi épített táj nem sokat változhatott az elmúlt ötven-hetven évben. Az elmállott autentikus paraszti építészet helyébe nem érkezett érték, csak a nagy, lapos sömmi.

Szöveg: MARTINKÓ JÓZSEF | Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS | Építészet: VARSÁNYI ANDRÁS, POZSÁR PÉTER

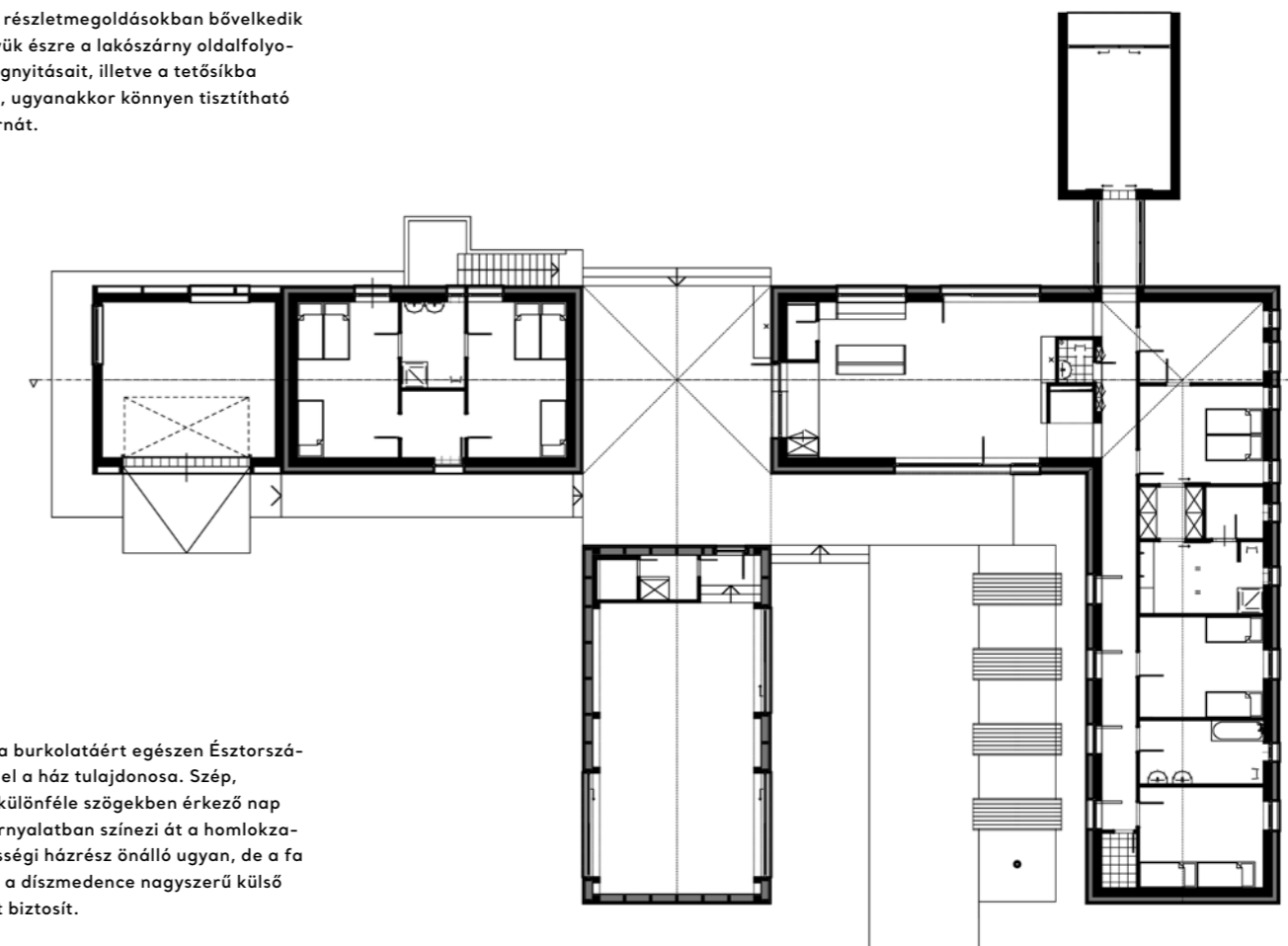
Túlnyomórészt növendék akácfákból álló facsoport takarja jövetelünk célállomását a bekötő út felől. Ezen a környéken a szántók, legelők között álló házakat, házcsoportokat gyakran akácfaligetek övezik, amik az agrártájban, a parcellákban zöld, árnyas szigeteknek tűnnek. Egy-egy ilyen tanya, házcsoport a szomszédjától több száz méterre esik. Ilyen ligetben épült fel nemrégiben a most bemutatott

rendhagyó családi ház, ami radikálisan új minőséget, új esztétikumot reprezentál itt a Dél-Alföldön. Itt, ahol nincsenek az építészeti regionalizmusnak kortárs kulcsdarabjai, ahol sem újhullámos borászatok, sem parasztház-átiratok nem jellemzők. Fontos körülmény, hogy az ide (ki)költöző kisgyermekes család felnőtt tagjai világlátott, budapesti és szegedi kötődésű, városi, polgári foglakozást űző emberek, akik egyelőre nem igazán űznek mezőgazdasági

tevékenységet, ám a jövőben néhány lovat, tehenet nevelnének. Erre predesztinálja a szegedi férjet, hogy állatgyógyászattal foglalkozik, vagyis nem teljesen idegen terület számára az agrárium. Mindenesetre továbbra sem olyan vidéki hajlék felépítése volt a céljuk, ami elszakítja őket attól, hogy hetente néhány üzleti napot a pesti lakásukban töltsenek, ingázzanak a főváros és az alföld között. Egészséges, nyugodt, stresszmentes vidéki életre vágyanak,

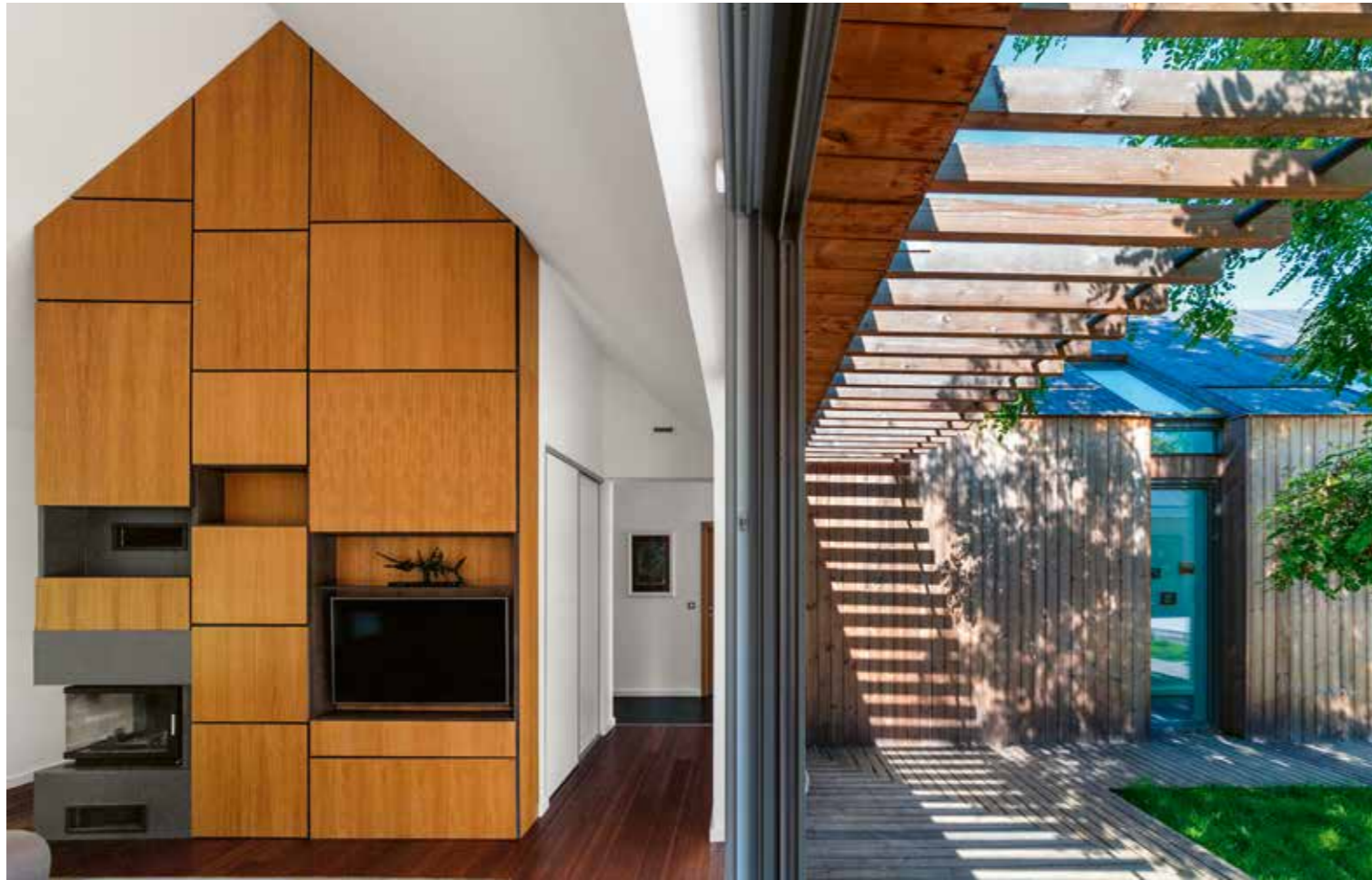

Rendhagyó részletmegoldásokban bővelkedik a ház. Vegyük észre a lakószárny oldalfolyosójának megnyitását, illetve a tetősíkba süllyesztett, ugyanakkor könnyen tisztítható ereszcatornát.

< A házak fa burkolatáért egészen Észtorszáig utazott el a ház tulajdonosa. Szép, ahogyan a különféle szögekben érkező nap más-más árnyalatban színezi át a homlokzatot. A közösségi házrész önálló ugyan, de a fa teraszok és a díszmedence nagyszerű külső kapcsolatot biztosít.

Az archetipus házforma megjelenik a nappali belső térnek beépített szekrényében is. A tolóajtó síkjában készült kép a külső és belső tér kapcsolatáról szól.

Finom részletek a nappali-étkezőben. Háttérben a léckupolával fedett központi tér felőli bejárat.

^ Hálószoba

▼ Alkonyati kép a növendék akácos felől. A fehér, lapostetős házrészben van a könyvtárszoba.

ahol a gyerekek élményekben gazdag, de kiegyensúlyozott zöld környezetben cseperedhetnek fel. Sokszor kiderült már, hogy erre a nagyvárosi agglomerációs, kertvárosi lakókörnyezet nem feltétlenül alkalmas. Bizonyos tekintetben telepek ők, akik egészséges egyensúlyt keresnek a modern világ ritmusa és vidéki élet szépsége között. Új, idehaza ritka tudatossággal kialakított életstílus ez, aminek a családi házuk megfelelő helyszínt képes biztosítani. Környezetére nyitott, oldott, lazán szerkesztett kompozíció ez, amelyben a természet és a ház belvilága között szinte csak hártárya vékonyságú határok jelölődtek ki. Számunkra furcsa látni, hogy az "akácshígyen" álló ház telke nincs körbekerítve

kerítéssel, inkább csak a környező szántások szélei, traktorjárta utacskák, sűrűbb bokrosok jelzik annak határát. "Noha száz méterekre élünk egymástól, de itt a szomszédok odafigyelnek egymás biztonságára – mondják. Amit körbe kell keríteni, az a lovak, szamarak, tehének miatt van inkább." Az idei telet már ebben az új házban töltötte a család és úgy tűnik, tizenöt hónapos kisfiuk, "városi" spánieljük, két macskájuk számára is idilli a környezet.

Ezen a tájékon rendhagyó módon a megrendelő modern faházat szerettek volna építeni, aminek előképei a balti, skandináv, lengyel kortárs építészeti legfrissebb törekvései között találhatók meg. Az archetipus, "ház formájú házak" tiszta

minimalizmusa, illetve a pavilonszerű telepítés okán ezt a faház megjelenést mégsem érezzük itt tájidegennek vagy erőltetettnek. Mivel a tetők és homlokzatok faburkolata ugyanaz, ezért a négy nagyobb egység kapcsolataiból összeálló kompozíció elemei olyan absztrakt házfarmákat mutatnak be, amelyek időtlenek, így nem feltétlenül kötődnek az építés helyéhez sem. "Ez a mi házuk! Emberek háza! Mindenki tudatában és tudatalattijában élő ház." Végeredményben olyan emberi lépték és barátságos formák között járunk, ami a család személyes, bensőséges elvárásaihoz állhat legközelebb.

Varsányi András, Pozsár Péter és Vas Norbert építészek koncepciójának legnagyobb értéke, hogy

megértették és remekül dolgozták fel a földszintességben rejlő lehetőséget. Az egymásra merőleges hosszanti tengelyekbe szervezett garázs-pince-vendégház, illetve nappali-konyha-étkező, valamint lakószobák-dolgozószoba, végül közösségi ház önálló funkcionális egységek ugyan, de kapcsolataik a család életén alapuló mélyebb analízisen nyugszanak. Ráadásul a különféle épületszárnyakból kitűnő vizuális kapcsolatok jöttek létre a hatalmas, olykor elhúzható, nyitható üvegfalakon át. Belső kapcsolatokat teremt a ház szívéként is felfogható nagyvonalúan, gyönyörű, favázas kupolával fedett terasz is, aminek polikarbonát fedése megakadályozza a csapadék bejutását, viszont a kis belső erdő, akácliget árnyékából mindig friss levegő jut ide. Ennél nyitottabb teraszmezők, sőt egy apró, vizes díszmedence is hívogat arra, hogy a házrészek intim közelségében ugyan, de a szabadban töltsék az itt lakók, itt vendégeskedők az idejüket.

Fontos látni, hogy mindezek mellett egy valóban modern, geotermikus-földszondás gépészeti rendszerű, ytong és 20 cm vastag szigetelésű, korszerű házról van szó olyan fantasztikus részletmegoldásokkal, mint amilyen az eresz "elbújtatása" a tetősík

és fal találkozási pontjánál, vagy a lakószobákat összekötő folyosó felül-oldalt világító tetőablakai.

Már esett szó talán arról, hogy a természettel, tájjal kapcsolatot kereső ember előtt álló legfontosabb feladat egy egyensúly megteremtése a polgári, városi, szociális tapasztalatai és a kivonulás igénye között. Számomra a lakórész oldalfolyosójának végén található dolgozó-, könyvtárszoba testesíti meg leginkább ezt az egyensúlyra törekvő koncepciót. Nem tudok elképzelni olyan urbánus személyiséget, aki a csalitos pusztára hatalmas, eltolható üvegajtóval nyíló könyvtárszobájában, az íróasztal mögött ülve ne érezne magát otthon. Ennek a házrésznek kiemelt szerepét az is hangsúlyozza, hogy lapos tetejével, vakolt homlokzatával, fehér színével, egy modern városi villa idéződik fel a szemlélő számára. Direkt és erős utalás ez arra, hogy a vidéki és a városi élet nem szemben áll egymással, hanem egymás szerves folytatásaiként is elképzelhető. Úgy vélem, megrendelő és építész együtt olyan házat tervezett meg, ami az egész Alföldi régió kulcsprojekthe lehet. Egyetlen háztól ez talán túlzott elvárás, de jó volna, ha mégis megtörténne a csoda.

Tervezés éve: 2012-2016

Átadás éve: 2016

Alapterület: 479,8 m²

Építész:

VARSÁNYI ANDRÁS, POZSÁR PÉTER, VAS NORBERT

Belsőépítész: VARSÁNYI ANDRÁS,

VARSÁNYINÉ FERENCZ IRÉN

Kert- és tájépítész: VARSÁNYI ANDRÁS

Statika: FEKETE KRISZTIÁN

Épületgépész: KISAPÁTI SZILÁRD

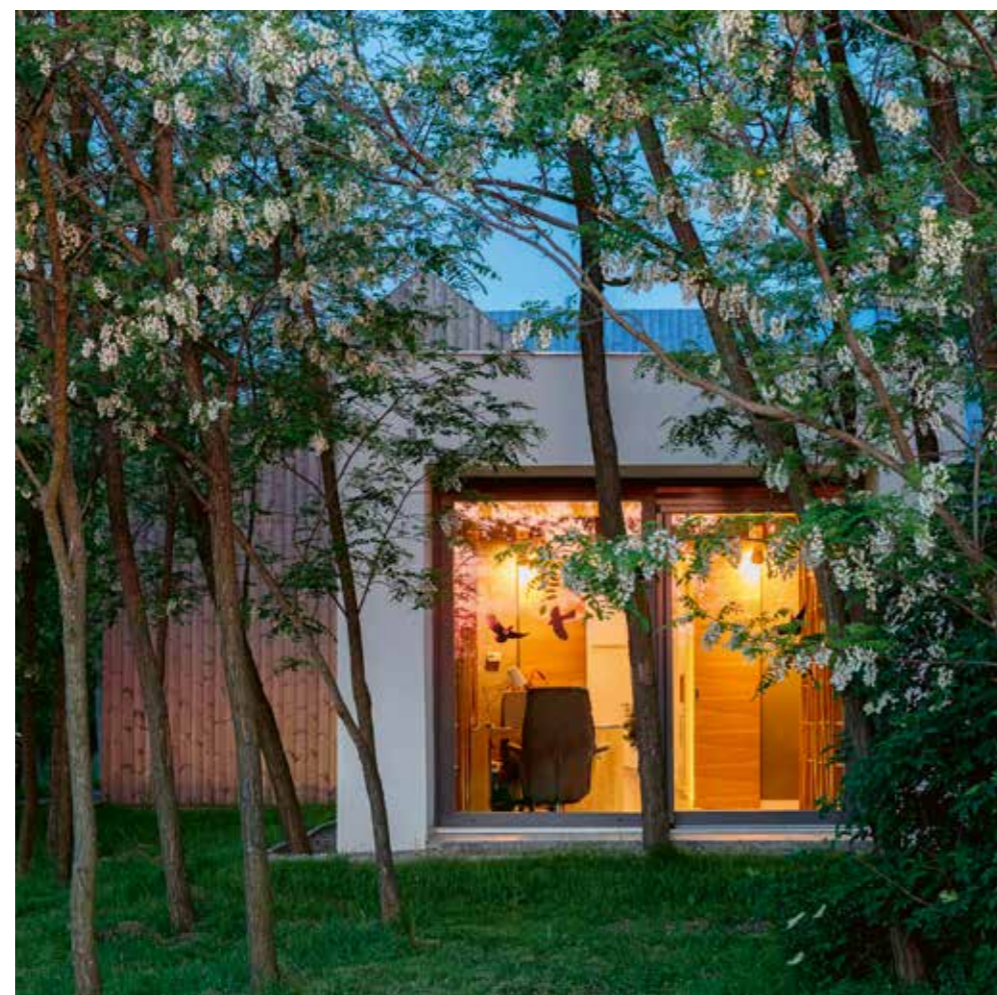
Elektromos tervezés: WOLLNER ANDRÁS

▼ Balról jobbra: közösségi ház, léckupolás központi tér csücske, nappali-étkező-konyha nagy üvegajtóval, végül a hálószobákat soroló lakószárny látható az alkonyati képen.

^ Üvegfalú nyaktag köti össze a könyvtárszobát és a lakószárny felül-oldalt bevilágított oldalfolyosóját.

▼ A lapostetős, vakolt könyvtár-dolgozó hatalmas, eltolható üvegajtóval néz az akácliget felé.

^ Érkezési az alapincézett garázs-vendégház felőli irányból

Id.: KÉZMŰVES

Építész saját családi háza Piliscsabán

Jobb napokon azt szoktuk gondolni mi építészeiről írók, beszélők, gondolkodók, hogy végeredményben ebbéli tevékenységünk legfőbb hozadéka az volna, ha végül létrejönne, összeállna egy ideális szótár, ami segítene jó házakat építeni és párbeszédet formálni az építészeti kultúráról. Ebben az ideális szótárban egy-egy szó, fogalom körül nyelvi fragmentumok, szemelvények, épületek, idézetek segítenék a megértést, építenék a bizalmat és az elfogadást. Úgy vélem többünk régi, közös mániája ez.

Szöveg: MARTINKÓ JÓZSEF | Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS | Építész: ÓRFI JÓZSEF

Órfi József építész évek óta közöl építész-kritikákat a Magyar Nemzet és a Válasz online kiadásán, ami mellett saját blogot is szerkeszt. Bátor, nyelvileg pallérozott, dagályos, üres frázisoktól mentes, hiteles megszólaló ő annak ellenére, hogy Makovecz Imre egyik utolsó jelentősebb tanítványaként ez távolról sem kézenfekvő. Kiebrélt ízlés, szókimondás, egyenesség jellemzi megnyilvánulásait, amik szinte teljességgel mentesek az organikus (szerves) építészeti iskola gyakran doktriner, merev, bezárkózó, vonalas megnyilvánulásaitól. Építész-ként megépült házai: Pilisszántó csupakő kápolnája, Kallósejmen-Újfalu-rét ravatalozója, kápolnája, szelestei, gyimesfelsőloki kápolnája Makovecz Imre szellemének közvetlen

hatását mutatják, sőt a pilisszántói felépült kápolna terveinek vázlatát „a mester” maga rajzolta tanítványa számára.

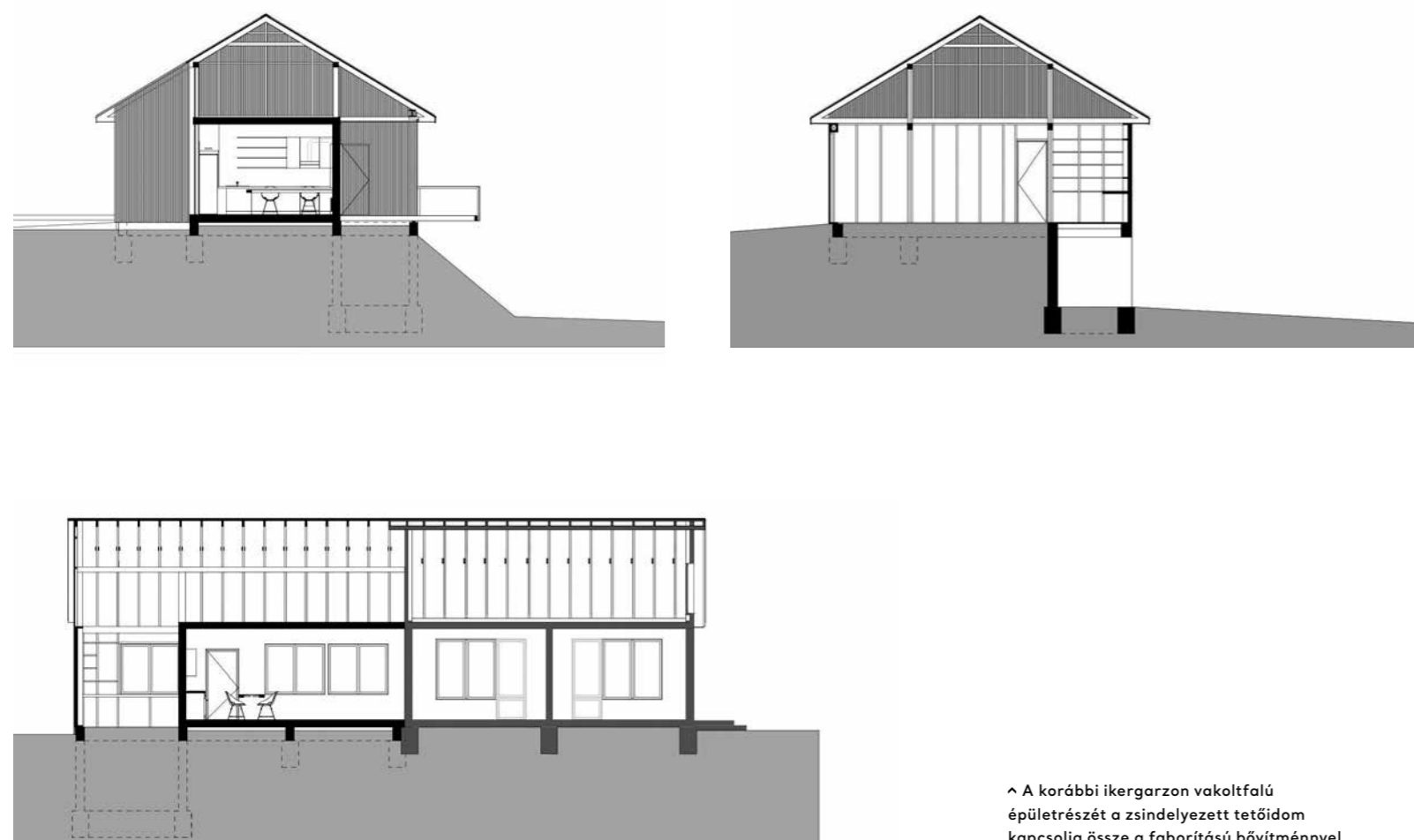
Órfi elképzelt szótárunk fontos alkotótársa. Példának okáért pont a „mester” szócikkénél szinte megkerülhetetlen. Történetileg mégis úgy alakult, hogy munkái közül az Octogon szerkesztőségének figyelmét mégsem korábbi házai keltették fel, hanem legfrissebb munkája, saját otthona, kétyermekes családjának hajléka. Saját ház, saját terv, oroszlánrészt saját kivitelezés. Ráadásul a történet ott kezdődik, hogy évekkorábban építész édesanyja választotta ki ezt a piliscsabai telket, amire saját magának és fiának épített harminc-harminc négyzetméteres földszintes ikergerzonokat

úgy, hogy azok a telek sík platóján álljanak. Ideális helyzet volna, ha a szabadon hagyott telekrész nem húsz foknyi rézsűben törne le a kert túlsó oldalán. Itt áll a bővítmény.

Megérkezésünk után vendéglátónk hamar rátér az „építés drámájának”, a két évig tartó kivitelezés nehézségeinek elbeszélésére. Ha pontosan emlékszem, valahogy úgy fogalmaz: „az építőanyagok nem akarnak házzá válni. Mindent megtesz akár a leghétköznapibb lécs is, hogy nehogy ház váljék belőle.” A pénzügyi források szükségességemmellett a tervezés, a távolról sem egyszerű engedélyeztetés Órfi generál kivitelezővé, műszaki vezetővé, beszerzővé is avanszál és a villany-, víz-hálózatot kívül szinte mindent egyedül, vagy családtagjaival,

Alátámasztás nélkül hosszan kinyúló deszkaszerkezetes terasz a ház egyik leglátványosabb eleme. Ebből a nézetből jól látszik a telek síkjának meredek letörése a kert felé.

^ A korábbi ikergarzon vakoltfalú épületrészét a zsidelyezett tetőidom kapcsolja össze a faborítású bővítéssel.

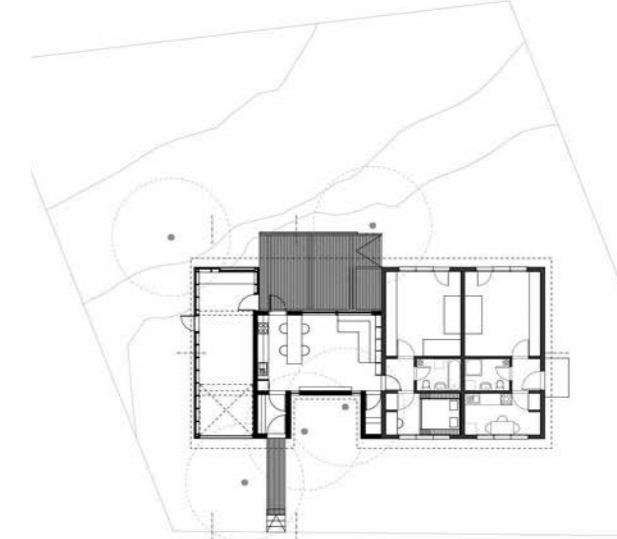

^ Nagy ablakokkal nyílik a nappali-étkező tere a terasz és kert felé.

„Az alkotó pihen.” Az eresz alatt többfunkciójú sín fut végig, amin jelenleg hintaágy függ. Modern hatást nyújtanak a terasz mennyezetére szerelt betonp burkoló lapok.

> A műhely belső terében látható, hogy a homlokzat üvegezéssel áttört. A galériáról, ami majdan családi hálószoba lesz, nagyszerű kilátás nyílik.

▼ Noha bezárt állapotában nem látható, de a lécborítású homlokzaton egy ajtónyílás is van, ami a jelenleg műhelyként funkcionáló térbe vezet. A szomszéd imádja a ház csúrszerű, lírai oldalhomlokzatát.

főképpen ács édesapjával, barátjaival épített meg. Építettek maguk köré egy házat.

Kézműves ház, ugrik be az elképzelt "ideális építészeti szótár" szócikke. Pontosabban ez a szó ugrana be, ha az agyonsztárolt gasztró-forradalom nem falta volna fel kis "mangalica pálinkával" (WGA) leöblítve a kézműves szót. Építészeti szövegben így szinte használhatatlan, gyenge, véleményes kifejezés volna, problémás dolog kézművesnek titulálni egy házat. Miközben itt pont arról van szó, hogy minden döntés, vállalás, elképzelés mögött az áll, hogy az építész alkotó ismeri az anyagi lehetőségeit, fizikai határait. Így válik a házban minden kézenfekvővé, átéltté, kitalálttá és megformálttá. Ott él minden szögletében, anyagában, megoldásában az építész. Semmi öncélú, semmi formalizmusba hajló nem látható itt, pusztán kristálytisztta, leszűrt, bensőséges, átélt realitás, az apró gesztusok, intím részletmegoldások lélekkel teli összessége. Mit neveznénk organikusnak, mit neveznénk kézművesnek, ha nem ezt? Szinte minimalista fogásokkal operáló összekapaszkodását léleknek és anyagnak.

Olyan megoldásokról beszélnek, mint amilyen a favázás, könnyűszerkezetes ház pontalapoazása, amivel elkerülhetővé vált, hogy az épület kivitelezése során gyökereket vágjanak át. Így vált megmenthetővé az utcai homlokzati szakasz beszögellésében álló két fenyőfa, amiket a homlokzati sík udvariasan kerül ki. Az Égigérő blogon időnként kommentált házépítés egyik legjobb történetéről az építés

< Ez a műhely a későbbiekben építés iroda lesz. Mostani állapotában úgy hat, mintha az egész könnyűszerkezetes, favázás ház innen épült volna fel.

^ Egy hídszerű járdán érkezünk meg a ház előszobájába, nappalijába. Jobbra jól látható az a beharapás, amivel a homlokzati sík kikerüli az előkert két fenyőfáját.

v Konyha és étkező, összeköttetésben a nappalival és a terrasszal

v Szülői háló az eredeti iker garzon terében bontott deszkaburkolattal

ottjártunkkor is szívesen beszél. Az élére állított deszkákból rakott, betonoszlopok megtámasztás nélkül hosszan kifüggeszkedő, olcsón, szépen építhető terasz ötlete álmyszerű sugallatként jutott az alkotó eszébe, de a pince-garázs-műhely egység határoló falak rusztikusan, szemre hosszába elvágott burkolatának lécezése is az építés közbeni ötletek, rögtönzések egyik csodálatosan sikerült darabja. Jó látni, hogy a két évig tartó önerős építés bizonyos befejezetlen részletei még éveket elkísérhetik a család életét. A telek már említett letörése miatt megépített tároló feletti műhely a jövőben építésziroda lesz, ahonnan anya és apa tetőterébe lehet majd felmenni. Valódi funkcióját keresi a terasz felé nyúló tetőszakaszban elhelyezett sín is, amiről hirtaágy függeszkedik, de árnyékoló, vagy bármilyen

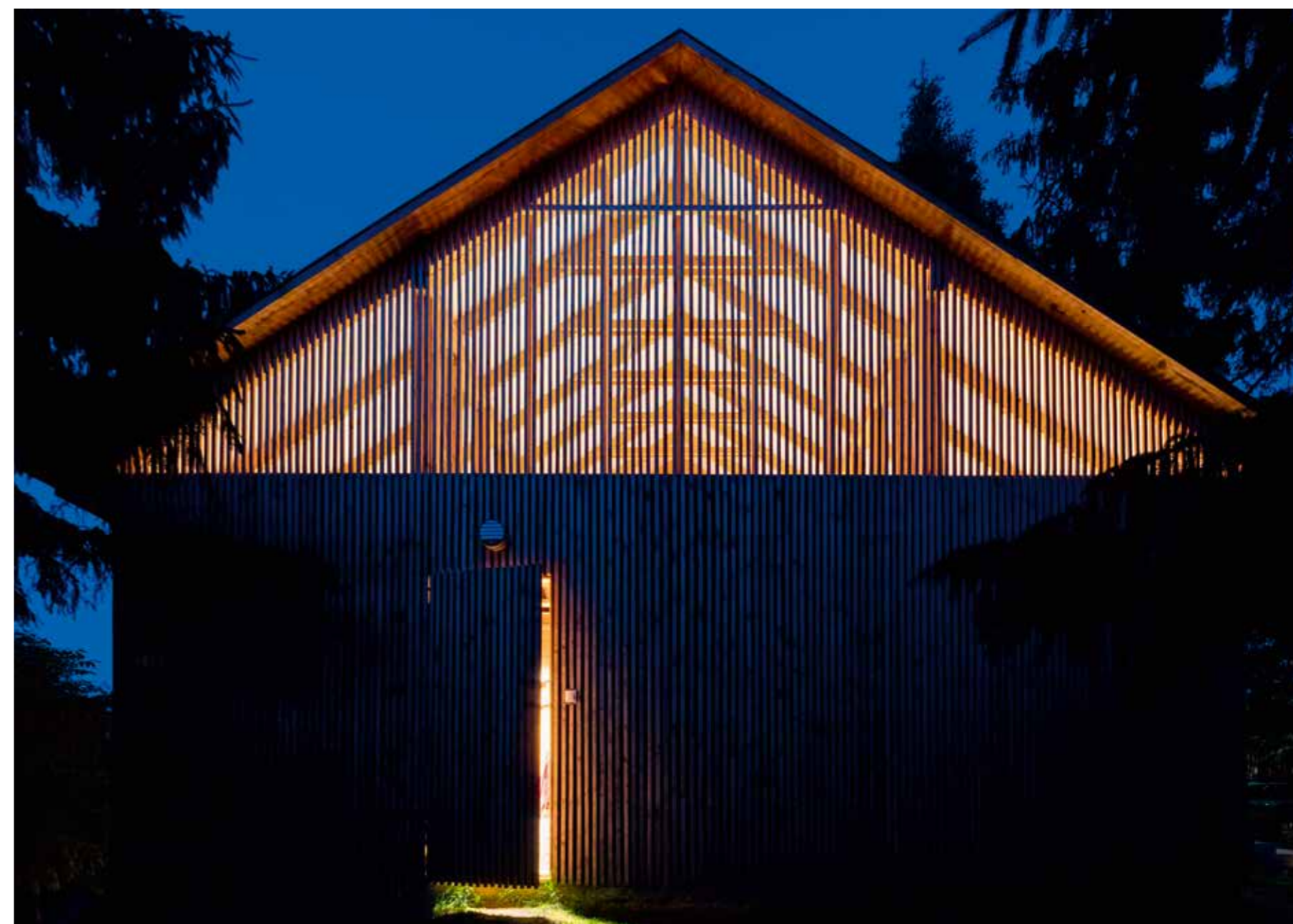
is függeszthető, mozgatható még itt. Figyelemreméltók a terasz belvilágának, betonp-lappal burkolt, vagy feketésre festett szakaszai, illetve az étkezőpulthoz, szülői hálószoba deszkáihoz mérhető belsőépítészeti finomságok.

Ennél ház nehezen lehetne személyesebb történet. Nézem anyát és apát, akik még mindig örömmel pihentetik meg szemüket egy-egy részleten, vagy, ahogy finom lebegéssel a térben, a ház körüli csodás kertben mozognak. Látom Örfi szemében a munka fáradságait és az alkotás örömeit. Végigsimogatja pillantásával ezt a teljesen favázás, beton-alap nélküli, a földhöz szerkezeti elemeivel is kötődő, puha szigetelőanyagának rétegeivel, néhol nyolc méter magas lécfallal határolt, fateraszos épületlényt. Anya, gyerekek, apa hazaérkezett.

< Élére fordított, jelenleg még csiszolatlan deszkákból áll a terasz egész szerkezete.

bal lent: A telek letörése okán egy pince-kerti tároló is helyet kaphatott. Ennek a saroknak az alsó saroktól a deszkaborítású oldalhomlokzat legmagasabb pontja majd nyolc méterre van.

▼ Fények törnek át a jelenlegi műhely homlokzatának felső üvegezésén keresztül. A léceket távtartó nélkül, szemre vágta le a tervező-kivitelező: kézműves részletmegoldás.

KENTAURHÁZBÓL KORTÁRS VILLA

Szöveg: MOLNÁR SZILVIA
Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS
Építész: KOVÁCS CSABA,
- NART ÉPÍTÉSZ MŰTEREM

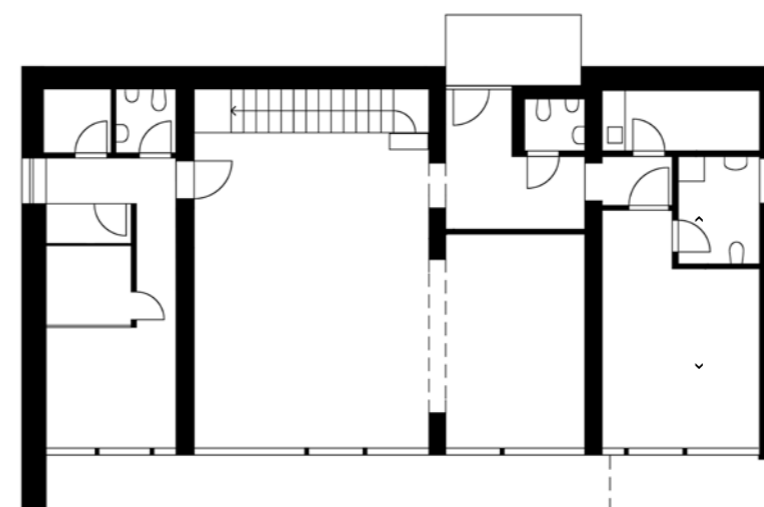
Nyaraló a Balatonparton

Keneséről nézve talán nem tűnik elcsépeltnak, hogy a magyar tenger partján állunk, mert innen valóban végtelennek, óceáninak tűnhet a horizont – ez a mozzanat is része az alábbi históriának.

Az eredeti sávós ablak, természetesen új kerettel és -osztással, a bejárat oldalán megmaradt.

▼ A két szintet összekötő lépcsősor alatt praktikus tárolót alakítottak ki – a lépcső oldalát részben vízszintű üvegelemek díszítik.

A földszinti hálószoba részlete. Látható, hogy a belső teret dinamizáló, szabálytalan méretű burkolólapokból kialakított padozat lényegében a teraszon is folytatódik.

A hatvanas vagy talán már a hetvenes években épült, stilsztikailag nehezen behatárolható balatoni nyaraló munkaközi képeit nézzük, miközben az építész mesél. Most, utólag rekonstruálom a hosszabb-rövidebb hallgatásaimat. Igen, nagyon beleméltam a sithalmos, pántokkal megerősített pillérek látványába, miközben az amatőr felvételek alapján valóban feltárult az „épületben rejlő strukturális potenciál” – ahogy Kovács Csaba azt sommásan megfogalmazta.

Ki volt a mára transzformált és korszerűsített nyaraló egykori megálmodója és eredetileg ki a tervezője? Nem derült ki, de a hatvanas években élt megbízó és építész rajongása a korai modernitás iránt nyilvánvaló. Nem volt mestermű ez a kétszintes ház. Az alkalmazott anyagok tekintetében a korabeli hiánygazdaság minden tünetét magán viselte, a földszinti födém nagyjából az épület középtengelyében komolyan meghajolt – valószínűleg már az építés során. A homlokzati tagolások, áttörések eredeti rendszere alapján érezhető volt egyfajta építészeti dilemma, tudniillik a tervező a tóra néző oldalon, a vakolt homlokzatú emeleti szakaszt a lehető legjobban megnyitotta partra néző ablakokkal, viszont a kőborítású földszint éppen itt, a panorámaoldalon volt a legkülönösebb. A magas parapettel kialakított hármaskörű ablakcsoportok sora miatt határozottan az volt az utókor szemlélő érzése, hogy műfaji szempontból

> A konzolos alátámasztás arról árulkodik, hogy az új, átváltított külső alatt a régi struktúra szolgál.

kentaureépületet lát: olyat, ahol a zárt, így inkább középület-jellegű korpuszhoz egy transzparens, privát-ház karakterű kopf kapcsolódik.

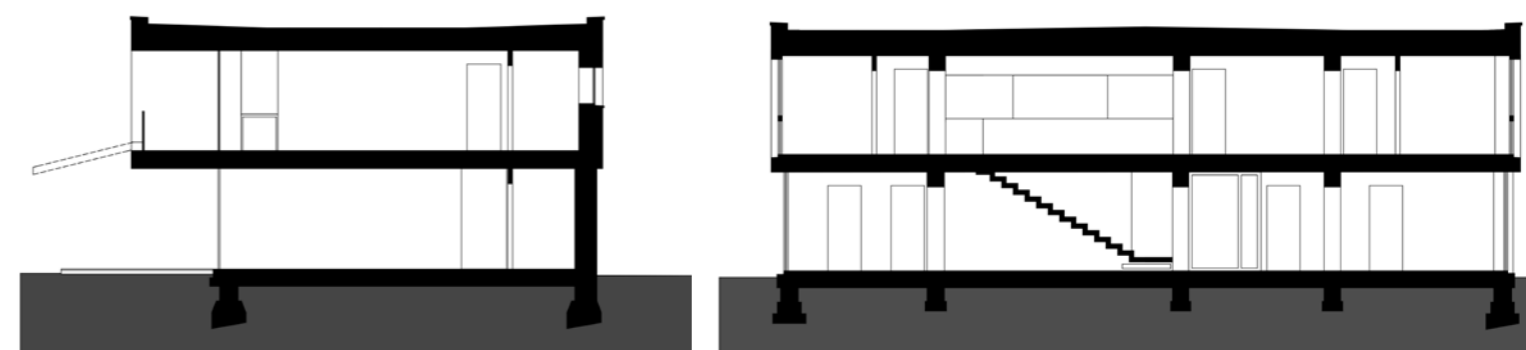
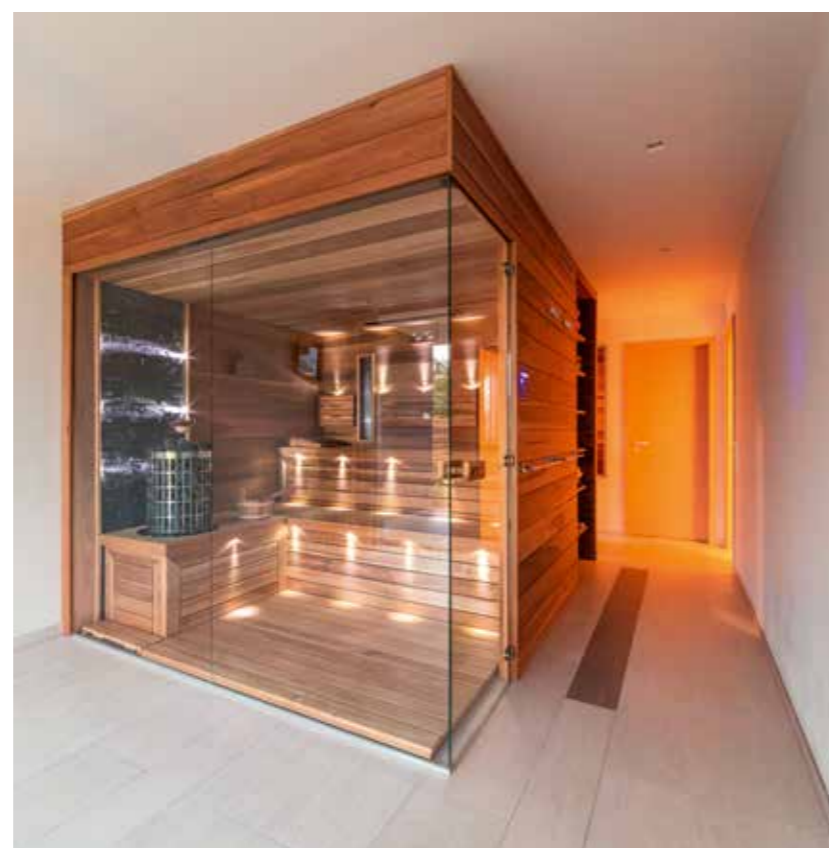
És még nem szóltunk az évtizedek alatt ráakódott plusz rétegekről, toldásokról, a belső terek felszabdálásáról. Kezdetben a teljes elbontásban és egy új házban is gondolkodott a mostani tulajdonos – ami az előbbiekben soroltak, akár csak a szemmel látható, és persze a nem látható problémák miatt egyaránt érthető – de itt jött (némi képzavarral élve) az építész szeme és az a bizonyos rejtett potenciál, a lehetőségekre nyitott megbízóval, aminek következtében előállt az új program, ami az átváltotást célozta meg. Ebben a mozzanatban is benne volt a fent megvallott hallgatás. Ennél a háznál ugyanis nem volt műemléki szituáció, kövendő, részletes építészettörténeti dokumentációval, akár a nulláról indítva, egy rendszerben és minden szegletében új épületet is felhúzhattak volna. De nem. Kovács Csabák egy harmadik, az előző két lehetőségnél rizikósabb, a sikert és a kudarcot egyaránt magában hordozó utat választották. Merész kaland, de az itt látható képek, részletek

▼ Az emeleti tér részlete. Egyértelmű térkapcsolati rendszerek, egységes anyaghasználat jellemző a ház egészére.

▼ A földszinten egy szaunát találunk, ahonnan a Balaton víztükrére nyílik kilátás.

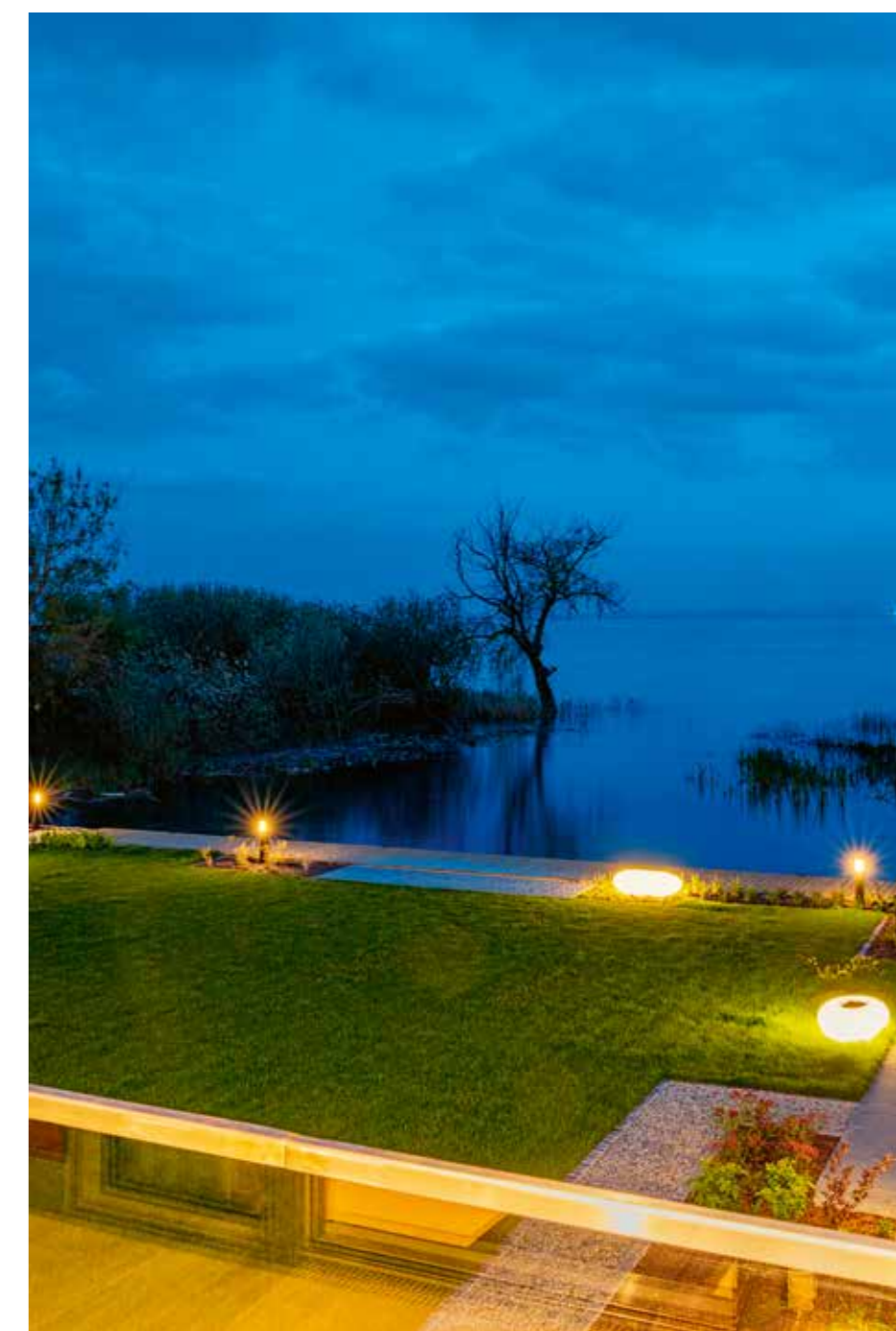

és egészek bizonyítják, hogy jó döntés született.

A tervezők az eredeti tartószerkezeti rendszert, az építészeti formát megtartva transzformálták a házat, amit gazdái – egy nagy létszámú család tagjai – elsősorban nyaralóként használnak, de minden adott ahhoz, hogy akár egész évben is lakhassanak benne.

A helyiségek átszervezése nyomán nagyvonalú, tágas terek jöttek létre, logikus térkapcsolatokkal, ezt a levegős kialakítást pedig a belsőépítész is hűen támogatja. A hármas tagolású földszint felett – ahol szaunát, amerikai konyhás nappalit és egy hálószobát alakítottak ki – az emeleten négy hálószobát találunk, melyek mindegyike teraszajtókkal tekint a kert és a part felé – a homlokzaton teljes ablakfelülettel kapcsolódva az erkélyhez. Ezek a megnyitások könnyedé tették a házat, a korábbi kentaureépület most már egyértelműen lakóházkaraktert kapott, a megelőző állapothoz képest határozottabb horizontalitással, de húzása van a tó felé is, ami a földszinti lakótérből érzékelhető igazán. Az enteriőről kilépve a terasz afféle interzónája után következik a kert, majd a víz, és ez a hármas, a zártabból a nyitottabb felé való haladás a saját kis öbölnél megismétlődik: a partközeli, védett részt a szűk öbölkijárat, majd a nyílt víztér, a távoli szemhatár követik. Olyan ez a régi-új ház, mint egy fokozatosan kibontakozó, jó hangsúlyokkal, szemléletes leírórészekkel megkomponált történet.

▼ Terasz, kert, öböl, majd öbölkijárat és a nyílt víz szakaszai követik egymást.

Tervezés: 2014 - 2015

Építés: 2015 - 2016

Alapterület: 300 m²

Építész vezető tervező:

KOVÁCS CSABA

– NART ÉPÍTÉSZ MŰTEREM

Építész munkatársak:

SZENTHE ÁGOSTON, TAKÁCS ÁKOS

Belsőépítész vezető tervező:

DEMETER NÓRA

Belsőépítész munkatársak:

FEHÉR IBOLYA, SIMON EDINA

Kert- és tájépítész:

SÍKABONYI MIKLÓS

KÉT FEDÉL ALATT

Családi ház a budai hegyekben

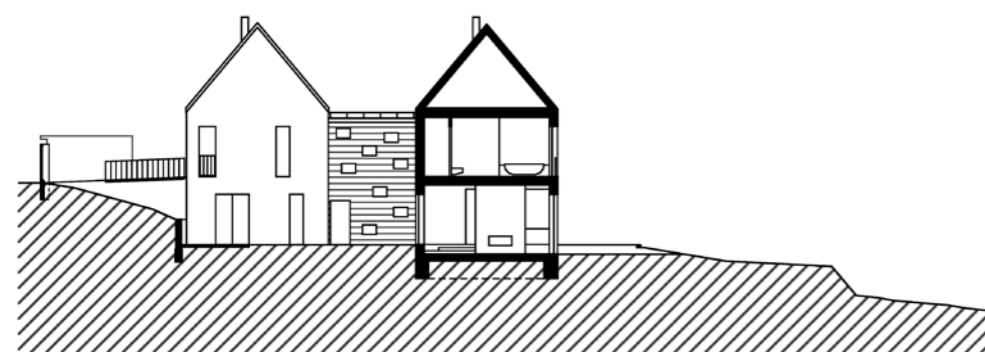
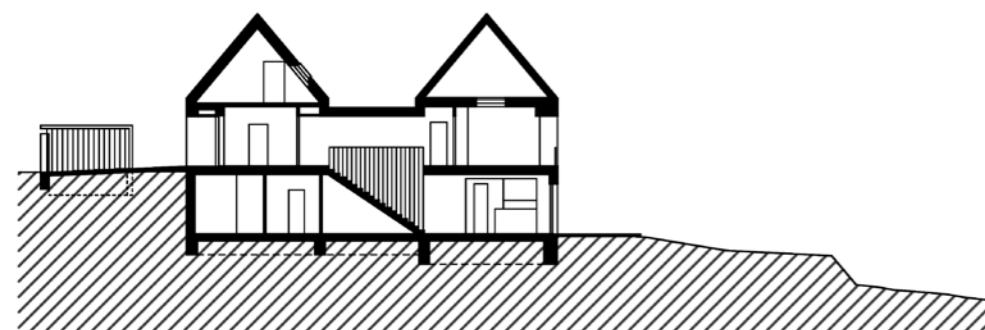
Földes László és munkatársai a Budai hegyvidék nagykeres övezetébe terveztek egy családi lakot. A rajzok alapján megépült, öreg tölgyfákkal ölelt kertben álló ház három generációnak ad otthont.

Szöveg: MOLNÁR SZILVIA | Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS | Építéset: FÖLDES LÁSZLÓ – FÖLDES ÉS TÁRSAI ÉPÍTÉSZIRODA

< A változatos formájú és méretű nyílászárók rendszerével a zárt, határozott kontúrúon belül ritmikus mozgás jelenik meg a homlokzaton.

> A külterületi járda szintjéhez tartó előudvarról is megközelíthető a kert. Kifejezett igény volt a megrendelők részéről, hogy a kertben álló öreg tölgyfák megmaradjanak – az egyik legszebb közvetlenül a ház mellett áll.

A házvégi loggia feloldja kicsit a zárt tömböt, de frappáns megoldással belül is megtörténik ez a mozzanat: a középső tengelybe állított földszinti ablaknak a ház ellentétes oldalán lett egy párja, így tulajdonképpen átlátunk a házon.

A Kútvolgytól délre eső hegyvidéki területen járva mindig nosztalgia fog el, mert az életem első 20 évében itt laktam. Ha nem is csukott szemmel, de magabiztosan járom még ma is az utcákat, ahol úgy érzi a vándor, hogy állandóan csak fölfelé visz az út. Az izommunka azonban mindig megéri a táj, a néha ösvényszerű utcák és az épített emlékek miatt. Persze ne legyünk érzélgősek, a hegyvidékre jellemző klasszicista, romantikus nagypolgári villák és svájci lakok mellett a hatvanas évektől ki-kínóttak az aktuális (vagy elképzelt) trendeknek megfelelni vágyó, lakáscélú építmények is, főképpen pedig a nyolcvanas évektől lett szabad préda a hegyvidéki, égbe (vagy inkább építésért) kiáltó módon változott meg a táj.

Nehezen találni olyan házat errefelé, ami érti a környezetét, ami valóban kortárs módon reflektál a tájra, a múlt házaira – Földes László lakóházai, épüljenek bármilyen vidéken, mindig így működnek. Megkapó, hogy az életműben sokszor vissza-visszatérő archetipikus, kompakt, nyeregtes forma – nem kizárólag a lakóházai esetében – mindig új minőségben, új tartalommal és új viszonyrendszerben képes megjelenni.

A szóban forgó ház tulajdonképpen egy összekapaszkodó pár. Mint egy ünnepléses kézfogón

a terített asztalnál, úgy ül a nyeregtes páros a teraszos kialakítású telek felső szakaszán. Háromféle terv közül választhattak a tulajdonosok. Ami minden terven azonos volt, az a kétféle tömeggel való megformálás. Ez a méretet tekintve – mivel közel 350 négyzetméteres házról beszélünk – érthető is, mert egyetlen tömbben ekkora lakóterület létrehozása egyrészt egy monstrumot eredményezett volna, másrészt a funkciók meghatározásában sem szerencsés – főleg, hogy esetünkben három generáció, összesen hat ember él egy fedél alatt.

Egy tetőből ennél a háznál kettő is lett tehát, a kétféle bontott, kétszintes tömeget pedig nyaktag köti össze. Az egyes épületrészek elhelyezésének és elrendezésének nagyon végiggondolt, gyakorlati okai vannak. A kisebbik tömb a megérkezés helyszíné, ahol figyelemfelkeltő, hogy a helyi kialakult építési szokásokkal ellentétben a főbejárat előtti terület azonos szintben áll az utcával – nincs lépcsőzés, rámpázás a portáig, illetve ebbe a tömbbe helyezték el a tervezők a garázst is, ami külön bejáraton keresztül és a ház előtéréből egyaránt megközelíthető. Aki autótulajdonos és lakott már domboldalon – ahol az utcáról a garázshoz hosszú rámpa vezet – az tudja, milyen egy sietős reggelen rádöbbenni, hogy talán égve hagyta a gázt, tehát vissza kéne mennie,

^ A nyeregtes tömbök és a nyaktag nem csak magasságukat és homlokzattagolásukat tekintve térnek el egymástól, de burkolatukban is különböznek. Egy korábbi terv alapján felmerült, hogy a nyaktag Corten-borítást kapjon, de végül szelidebb, idővel szépen öregedő faborítása lett.

< Átfogó kompozíciót ad az előtér felől az emeleti átjáró és a földszintre vezető lépcsősor együttese: innen föntről rálátni az étkezőre és azon túl ki, a teraszra is.

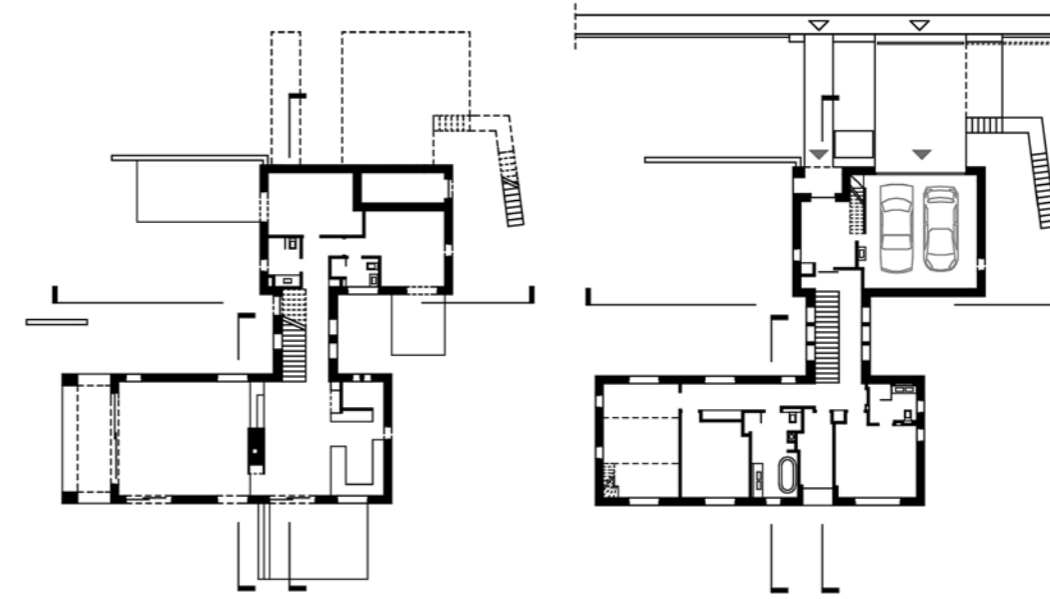

de gyalogosként is rémálom egy ilyen pillanat. Ennél a háznál az autós és a gyalogos megközelítés praktikus és kényelmes, és az ehhez szükséges homlokzati megnyitások sem rontják el az összképet – a célszerűség és az esztétikum harmóniája áthatja a ház egészét, ami már ennél a mozzanatnál szembeötlő.

Erős felütés az előtér. Amikor az innen lefelé indított lépcsőtér és a nyaktag emeleti szintjére vezető átjáró közös kiindulási pontján megállunk, átfogó kompozíciót látunk. A használat felől tekintve erre a lépcső és az átjáró az emeleten kialakított szülői háló és gyerekbírodalmak felé, valamint a földszinti helyiségekbe vezető útvonalakat jelölik ki. Szimbolikusan szemlélve a kompozíciót, a ház belmagassági viszonyairól, az alkalmazott nyílászárók változatos méreteiről, elhelyezésük sajátosságos rendszeréről, a belsőépítészeti anyaghasználatról és karakteréről is kapunk egy pompás összefoglalót.

◀ Bent mindenütt, így az étkezőben is meghatározó anyag a fa, a földszinten ehhez karakteres betonfelület és betonszürke színek társulnak.

A konyha-étkező teréhez képest a nappali padlója pár lépcsőfokkal mélyebben van – ez fokozza a tér otthonosságát. Külön figyelmet érdemelnek az egyedi, fémlábú, mart felületű asztalok és a Juhász Ádám tervezte függesztett lámpacsoport.

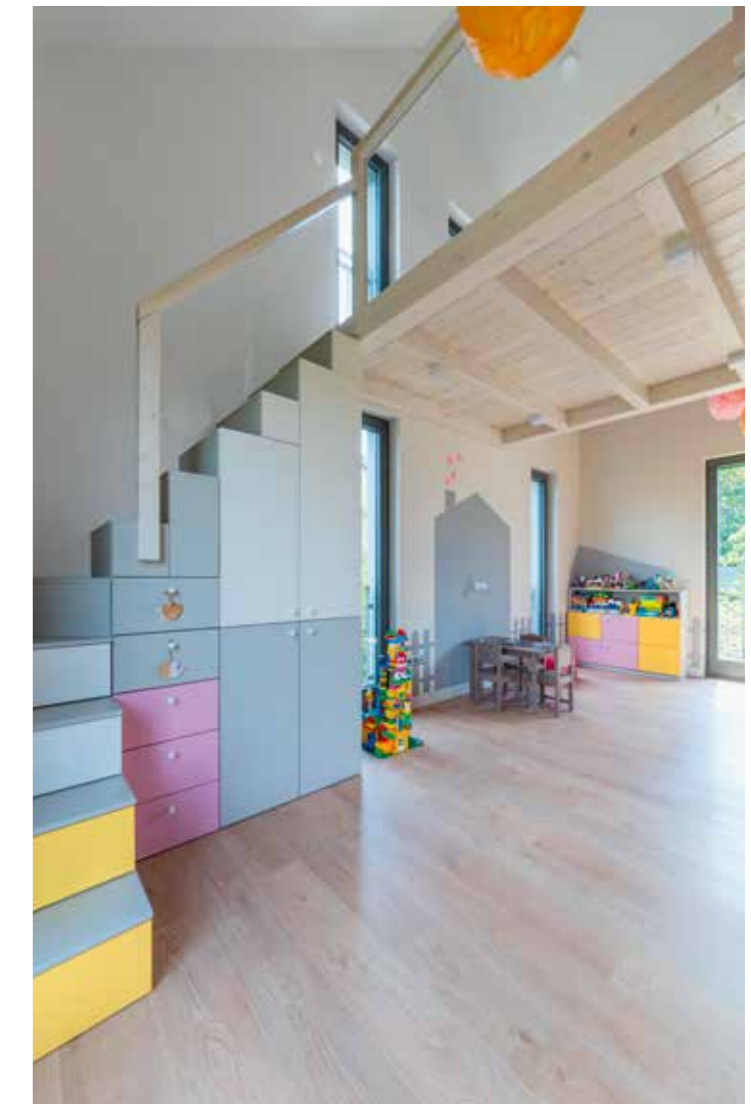

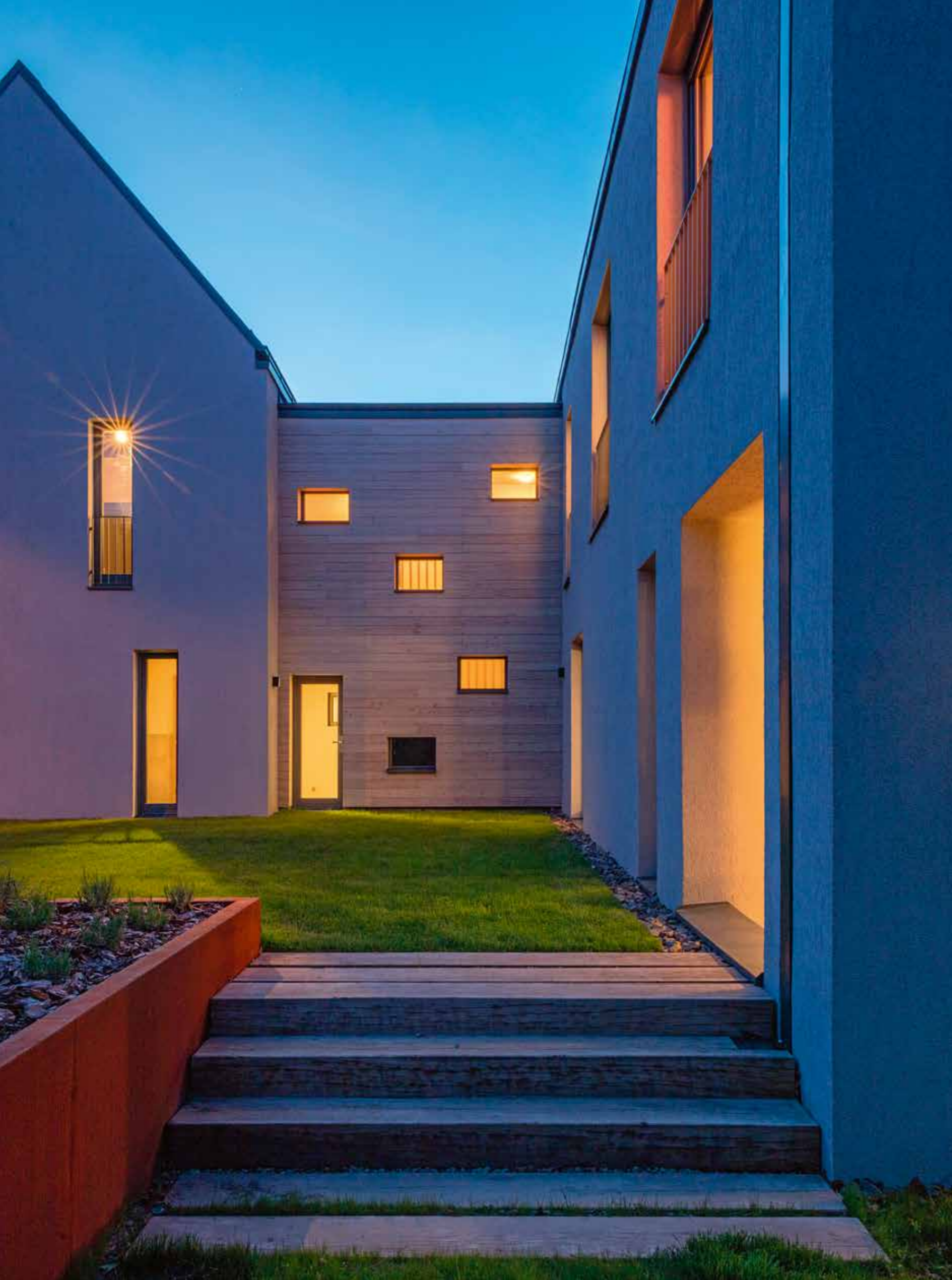
▼ Az egyik emeleti fürdőszoba részlete, szintén elegáns franciaerkéllyel.

Egyébként nem csak bent, de a ház körül is lépten-nyomon hasonló esszenciális pillanatok érik a látogatót. Lelépcsőzve a földszinten kialakított konyha-étkezőbe, majd bejárva a földszinti közös és privát tereket szembetűnő, hogy ezen a szinten majd' minden helyiségnek saját terasza van, ezáltal a külső térben változatos térfalakkal határolt nyitottabb-zártabb terek, az enteriőrökkel szoros viszonyban álló, mégis önálló kis világok jöttek létre.

Különösen átélethetővé válik a vezető tervező által megfogalmazott mondat a ház külső képére, tömeg- és környezetkapcsolataira pillantva: Földes László a tervezés során mindvégig egy olyan házat képzelt el, ami együtt él a tájjal, a maga kortárs módján pedig „jóban van a svájci típusú régi lakok” építészeti világával is.

▼ A gyerekek bírodalmában igény volt egy újabb szintre: játszósobát alakítottak ki a galérián.

Átadás éve: 2017
 Alapterület: 345 m²
 Vezető tervező:
 FÖLDES LÁSZLÓ
 – FÖLDES ÉS TÁRSAI ÉPÍTÉSZIRODA
 Építész tervező:
 ELLENRIEDER ORSOLYA
 – FÖLDES ÉS TÁRSAI ÉPÍTÉSZIRODA
 Építész munkatársak:
 HAJDU GÁBOR, VIRÁG ANETT
 – FÖLDES ÉS TÁRSAI ÉPÍTÉSZIRODA
 Belsőépítész:
 SZABÓ MONIKA
 – HOME DECOR STÚDIÓ
 Kert:
 REMECZKI RITA
 – OPEN AIR DESIGN

^ Az emeleti hálóban a szürke mellett a kék és az ezüst tónusok dominálnak az enteriőrökben.

∨ Íme a ház, ami „jóban van a svájci típusú régi lakok” világával.

< A ház esztétikai erőnyéhez tartoznak a sajátos térfalakkal határolt, önálló udvarok.

A TUDOMÁNY PALOTÁJA

Lézerközpont Szegeden

Fehérben és szürkében játszik, beláthatatlanul nagy és nem tudjuk pontosan, mi az. Úgy áll a Szeged határában lévő lapon, mint egy amerikai sci-fi diadalmas-titokzatos, 23. századi humanoidfejlesztő központja. Persze tudjuk, hogy nem az, de mégis.

Szöveg: TORMA TAMÁS | Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS
Építészet: SZŐKEDENCI GÉZA, ORBÁN CSABA - ARTONIC DESIGN ÉPÍTÉSZETI KFT.

A lézerkutatás állomásait ábrázoló grafikus látványbeton járólapokat az Argomex Kft. és a Városi Tájkép Csoport készítette.

> Az egyenes vonalak határolta üveghomlokzat megjelenése az árnyéklók segítségével tehető változatosabbá.

Mondjuk, egy időugrálás filmet tényleg lehetne itt forgatni, a jövőt képe hozó helyszín mellett az egyik oldalon rögtön ott vannak a fákkal benőtt, és 27 éve elhagyott szovjet laktanya épületei, a másikon pedig a folytatódó alföldi lapon – nagyjából hasonló korú bokrosokkal, cserjékkel, ezüstös olajfűzékkel és más növedékfákkal. (Anno az előbbiből hasították ki az ELI óriásingatlanát – lőtér volt itt és az alakuló tér, ha a már nem katonaviselt korosztályoknak mond még ez a név valamit –, az utóbbi pedig a tudásparkfejlesztések, terjeszkedések későbbi terepe lesz.)

Mi azonban szálljunk vissza 2017 júniusába

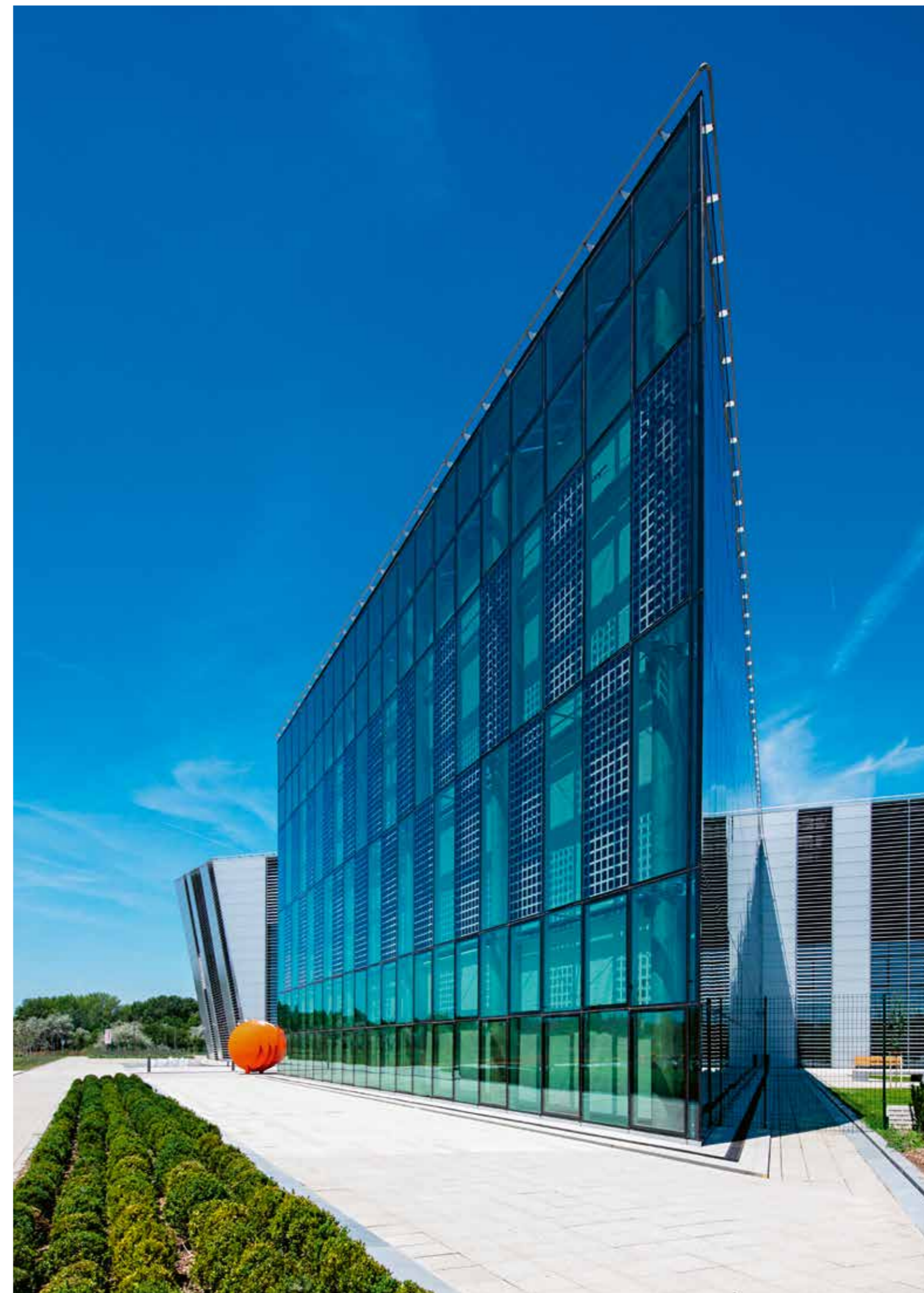
– annál is inkább, mert itt kegyetlenül tűz a nap. Épületnézőben lennénk, de amit látunk, nem illeszthető semmilyen eddigi kategóriába. Olyan, mintha a csillebérci KFKI-t (az MTA Központi Fizikai Kutatóintézetét) próbálnánk az építészeti szempontjai szerint befogni – a lényeg semmiképpen sem a falak állásában van.

Kicsit irodaház is, meg nem is (visszafogottan ergonóm, ugyanakkor sokkal több egységet foglal magába, mint egy irodaház), gyár-szerű is, meg nem is (csarnokszerű oldaltagjai ilyesmit idéznek, az odaadó parkosítás mégis többet sejtet), kutatóintézetes beidegződéseink pedig leginkább a kilencvenes évek

írásztalos, kutatószobás flingjénél ragadtak le.

Szóval a sokfeliségben meg kéne találni a fő funkciót: mi az az ELI?

Az ELI-ALPS (Extreme Light Infrastructure Attosecond Light Pulse Source) egy lézeres kutatásokkal foglalkozó, egyedülálló európai kutatóintézet. A konstrukciója ugyanolyan egyedi, mint önálló kutatási területtel emelése: a szegedi intézet a világ legnagyobb csúcsintenzitású lézerimpulzusait előállító intézmények közül is kitűnik majd az egy másodperc alatt előállított legtöbb, és egyúttal legrövidebb impulzusaival. Ezzel új utak nyílnak meg a fizikában, valamint új technikai fejlesztéseket is megalapozhat az ELI, különösen az

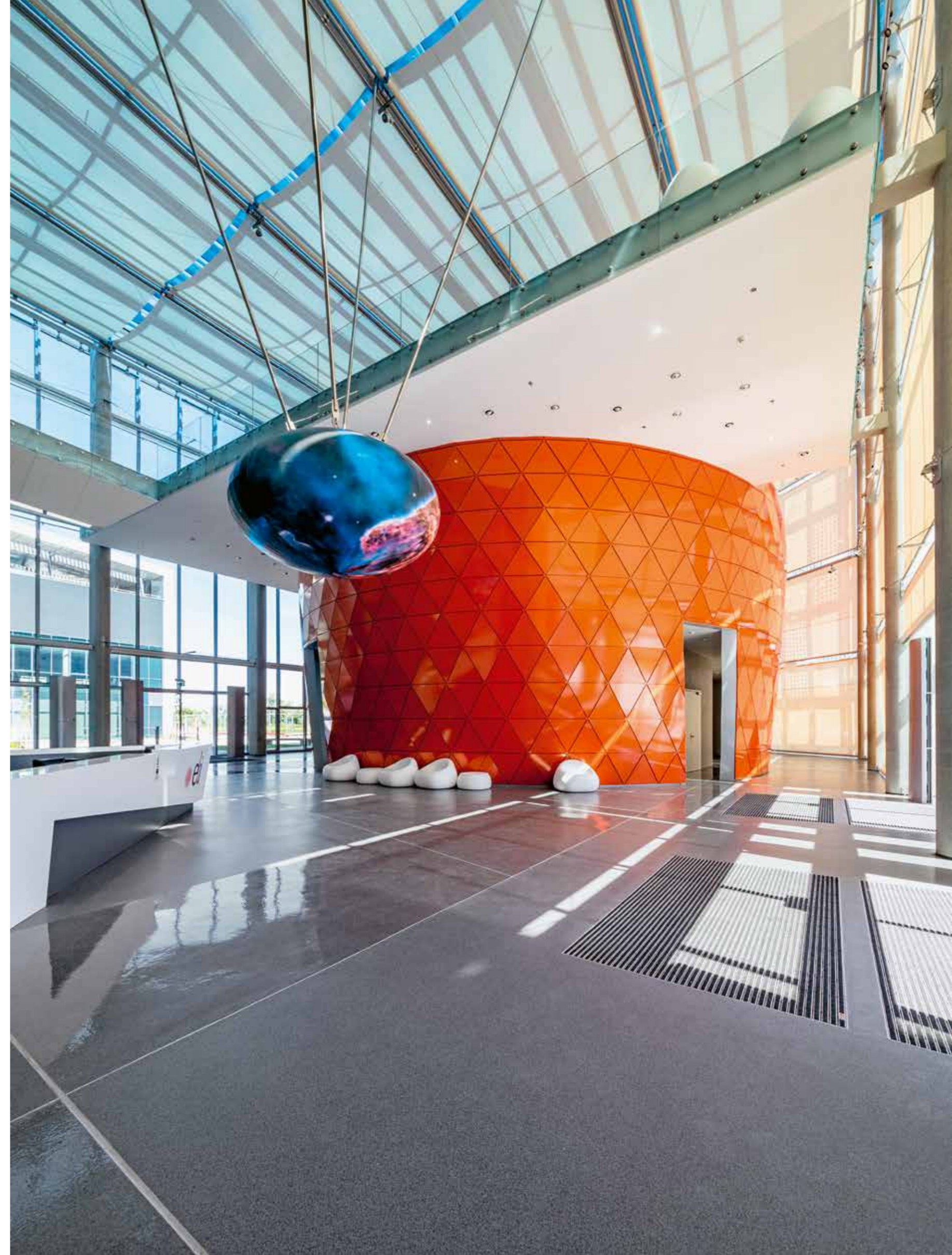
anyagtudomány, az orvostudomány és a környezetvédelem területeire lehet majd jelentős hatással. Fő profiljuk tehát a nagyon rövid időtartamú, vagyis az attosekundumos jelek előállítását, valamint ezek kísérleti felhasználását, használatát az ultragyors fizikai alapfolyamatok, de a biológiai, orvosi és anyagtudományok terén is. Vizsgálhatják például az atommag körül mozgó elektronok pályájának deformálódását vagy követhetik az elektronok mozgását különböző behatások mellett, az attosekundumos fényjelek felhasználásával esetleg a két- vagy többatomos molekulák elektron-szerkezetéről is többet lehet majd megtudni.

Már másodszor írom le az attosekundum-ot, ezt a szegedi szak-varázsszót, de nem akarom félrevezetni az olvasót: én ugyanúgy nem tudom, mi az, ezért rá is kérdeztem. A szekundum nyilván időbeli

< A központ ablaktalan tömbjét a szürke különböző árnyalataival sávosan burkolt felület teszi látványossá.

> A modern üvegcsarnokba rejtett organikus képződményben alul előadót, fölül könyvtárat és pihenőrészt rendeztek be.

Az épület előtt egy igényes parkot is kialakítottak

mértékegység, az atto előtag viszont a szuperrövidségét jelöli: egy attoszekundum a másodperc 10^{-18} -on méretű mikrotöredéke. (A mértéke pedig azért éppen ez, mert jelenlegi tudásunk szerint az ősrobbanás óta 10^{18} -on másodperc telt el – tehát az attoszekundum úgy aránylik a másodperchez, ahogy egy másodperc aránylik a világegyetem egész eddigi életéhez.) Ezt nyilván képtelenség elképzelni, azt viszont már ez alapján körülbelül lehet kapizsgálni, milyen különleges technológiai körülmények kellene ennek kísérleti előállításához.

Az irodaépülethez kapcsolódó szürke óriásdoboz tehát kívülről ugyan semmi különlegeset nem mutat, a csúcstechnológiát képviselő kutatási berendezések elhelyezése azonban speciális és extrém műszaki feltételeket kívánt: rezgésvédelmet és tisztatartékot a termikus stabilitás, a páratartalom, de még a sugárvédelem tekintetében is. Az ELI tömb legfontosabb része tehát túl van az

> A csigalépcső ívét követi a fölötte elhelyezett nagyméretű felülvilágító.

Élénk színfoltként több ponton is visszaköszön a piros az épületben.

építészeti esztétikán, ez előbb felsorolt szempontok kapcsán is valami hűledező áhítat suhan át az emberen: ha valami példanélküli, akkor vajon honnan gyűjtik össze hozzá a használható paramétereket. És itt a tudomány a legdiadalmasabb évtizedeit idézve köszön be újra: ha nem is hallunk/beszélünk/ismeretterjesztünk róla, a tudomány csak halad (fejlődik?) a maga megingathatatlan tempójában. (Ahogy Blaise Pascal 350 éve mondta: a tudás olyan, mint egy gömb: minél nagyobb, annál nagyobb felületen érintkezik az ismeretlennel.)

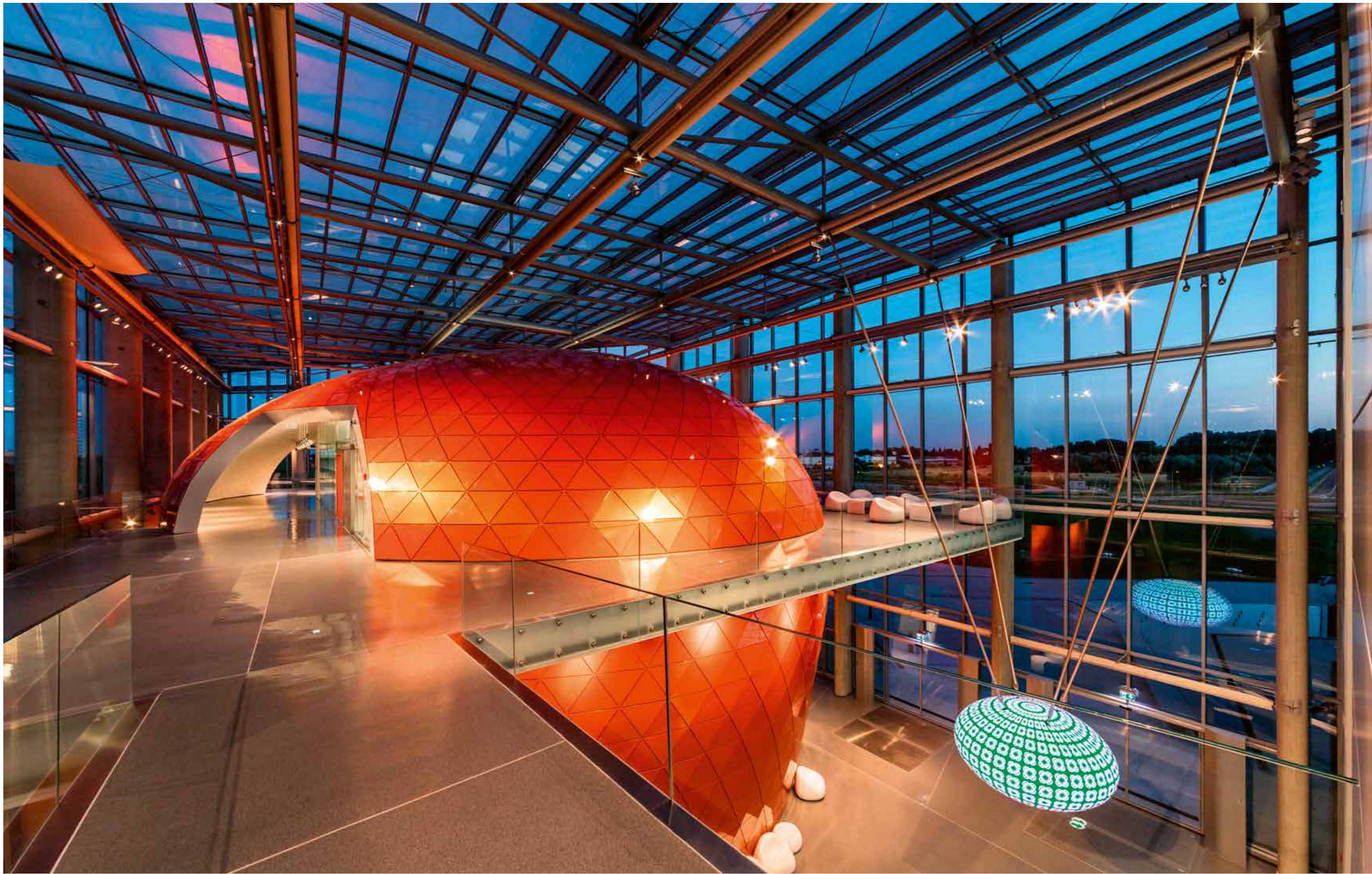
819 darab, különböző mélységbe fúrt, és különböző átmérőjű cölöpöt fúrtak le az épület megfelelő stabilitásához – a legmélyebb cölöpök csúcsa 45 méter mélyen van, egyenként 1,8 méter átmérőjűek és a technológiai épület központi pillérét tartják. Ezek Európában először alkalmazott bentonitos paplanborítással készültek a talajmechanikai sajátosságok miatt. Irtózatos mennyiségű földet, összesen $133\ 000\ m^3$ talajt termeltek ki a nyomáscsökkentő vakpince és az $5500\ m^2$ -es rezgésmentes alap számára, valamint a záportároló

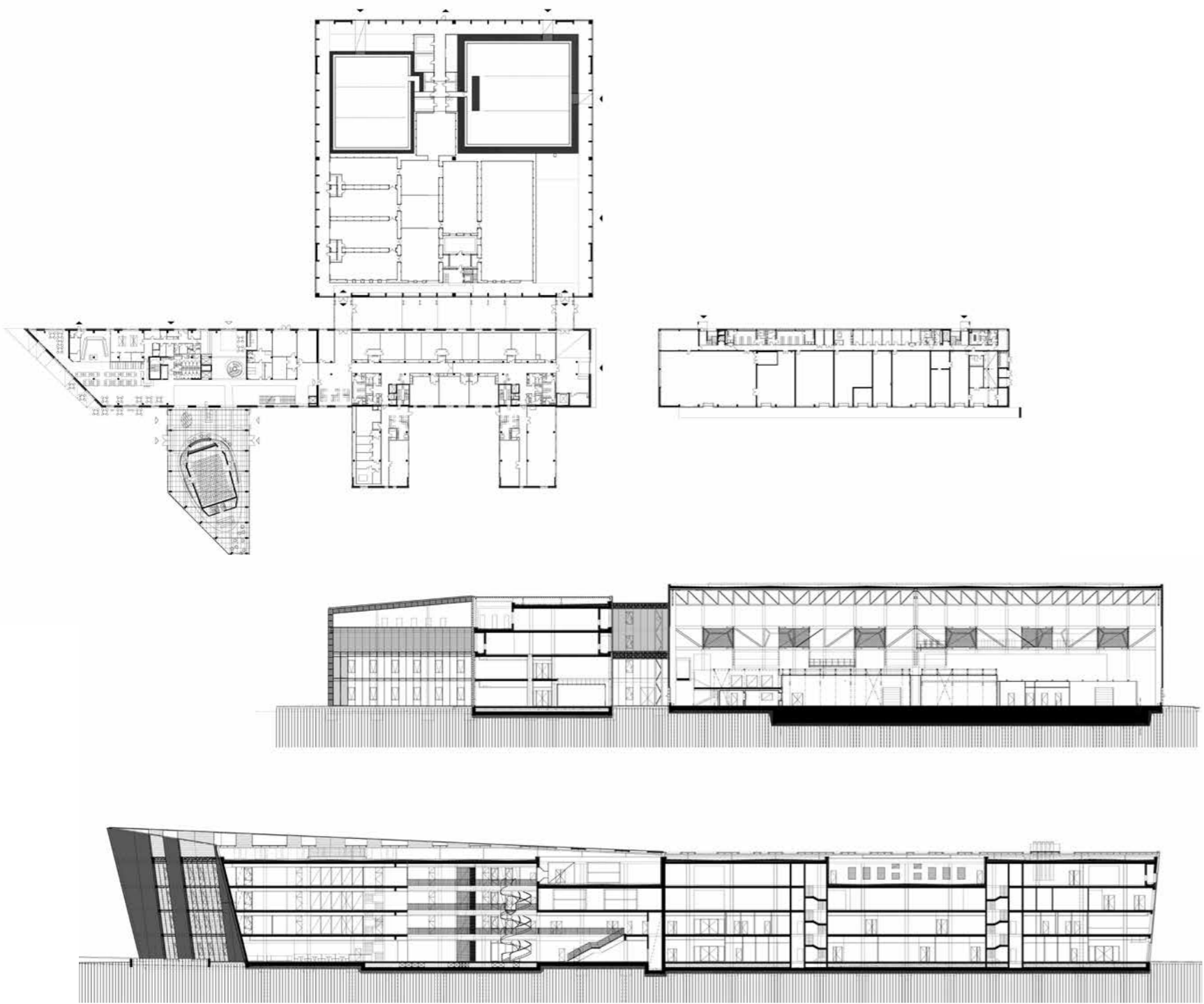
^ A Milliken Nordic Stories Tectonic padlószőnyeget a Decor Floor szállította.

Látványos lámpatestek mozgatják meg a különböző tereket.

> A plasztikus ülőbútorok szétszórt kavicsokra emlékeztetnek.

tó és a közművek talajba helyezése érdekében. A kísérleti csarnokban pedig egy- és kétméteres vasbeton sugárvédelmi falakkal rendelkező „ház-a-házban” bunkereket hoztak létre kísérleti területek részére, és összesen 4200 m² alapterületű (ISO 7, ISO 8) tisztateret építettek, amelynek nagy része a technológiai épületben található. De az uralkodó funkciókon túl mit üzenhet külső képével egy ilyen épület? A CERN, a világ legnagyobb részecskefizikai laboratóriuma – amit Genfől kissé északra, a francia-svájci határon épített fel az Európai Nukleáris Kutatási Szervezet – különálló épületekből áll: kutatóépületekből és gyárszerű betoncsarnokokból, de azért idővel ők is szükségét érezték, hogy legyen egy szimbolikus

fogadóépületük: ez a gömbalakú, többemeletes belső átriummal rendelkező Globe. Szegeden minden egyszerre épülhetett meg, így a látvány is koncentráltabb. A bejáratnál balra eső tömb hasábjá hajóorr szerűen előreivel, a jobbra eső C szárny pedig szintén a „ház a házban” elvvel él: a szögletes üvegfalak mögül aranylő barna kontrasztként dereng elő a kétemeletes gömbtestbe foglalt nagyelődő tömbje. Felül ráadásul még attraktívabb lett, ahogy a felső szint padlója ketté metszi és felső gömbszeletéből pihenőt, könyvtárt, relaxáló- és olvasóhelyet teremt. Talán itt jelennek meg leghatásosabban az épületen végigvonuló kísérő színek is, a fehérből és a világoszürkékből összeálló nagy belső terekben a piros hol ajtóegységként, hol a földszinti búfé borításaként,

hol a csigalépcső csavarodó testeként ad erős kontrasztot. Az összhatás újra visszafogott, de racionális optimizmust sugároz: van múlt is, de azért a jelen derűs, felvilágosult elemeiből rakjuk össze a jövőt. Az Extreme Light Infrastructure, azaz az ELI egyébként – és a fentiekől talán nem függetlenül – az európai (EU) stratégiai kutatási intézetek egyik tagja. Az ELI-t alkotó három lézeres kutatóközpontot Magyarország, a Cseh Köztársaság és Románia egyszerre hozta létre. Így a szegedi attosekundumos ELI-vel egy időben épült meg Prága mellett a lézeres részecskegyorsításokra koncentrálló ELI beamlines központ, míg a fotoindukált nukleáris vizsgálatokat a Bukarest közelében, Magurele-ben megépült ELI Fotonukleáris Berendezésnél lehet majd elvégezni.

Talán ebből a szögből mérhető fel leginkább az épületkomplexum mérete.

< A lézerekutató terének industriális részét az élénk sárga tónusok teszik játékosabbá.

Egyébként nem teljesen igaz, hogy a múlt hiányozna a szegedi ELI építészeti koncepciójából. Az attosekundumos kutatás nem véletlenül került ide: az első publikációk erről alig 20 évvel ezelőtt születtek, és az ELI-ALPS jelenlegi tudományos fő tanácsadója, Dimitris Charalambidis heraklioni kísérletei mellett a magyar Krausz Ferenc Bécsben folytatott kísérleteiről hoztak még látványos eredményt. A lézerekutató alig néhány évtizedes fejlődését a bejáratához vezető, hosszú sétányba vésvé követhetjük végig, sőt, a tudósok megjelennek az épületen belül is egy többszintes belső átrium hatalmas üvegfalára vetítve.

Alapterület: NETTÓ 23.538 M²

beépített terület: 15 347 M²

Tervezés éve: 2012-2013

Építés éve: 2014-2017

Generáltervező:

ÁKA 2012 KONZORCIUM

ÁKMI KFT, K+K KFT, ARTONIC KFT.

Generál építész tervező:

ARTONIC DESIGN ÉPÍTÉSZETI KFT.

Felelős építész tervezők:

SZŐKEDENCI GÉZA, ORBÁN CSABA

Építész tervezők:

BÁRDOS GABI, BESNYÓI RITA,

DEBRECZENI ANDRÁS, HOFFMAN TAMÁS,

ÉKES MÁRTON, GÖMBÖS MÁTÉ,

KÖVÉR ZOLTÁN, KUTASI DÁNIEL,

MOLNÁR S. GERGELY, MENYHÁRT GERGŐ,

SZLOVICSAK ISTVÁN

Vezető belsőépítész tervezők:

TŐÖS GYÖRGY, PINTÉR TAMÁS

Míg nappal roppant mérete nem annyira feltűnő az üveghomlokzat tükröződései miatt, este igazán monumentális látványt nyújt a belső, biomorf építmény.

„NAGYSÁGRENDI UGRÁST JELENTETT A CÉG ÉLETÉBEN”

A Syba Napvédelem Kft. magyar cégeként, helyi munkaerővel tervez és gyárt árnyékolástechnikai, valamint homlokzati szerkezeteket, amelyek minőségét kiválóan jelzi, hogy a kortárs magyar építészet jelentős alkotásain találkozhatunk velük. Az ELI Lézerkutató Központ épülete ugyanakkor fennállása legnagyobb kihívásai elé állította a vállalatot. Takáts György ügyvezetővel beszélgettünk az elvégzett feladatokról.

Önök a nyílászárók árnyékolóit tervezték és építették be az ELI Lézerkutató Központba?

Takáts György: Alapvetően az üvegfelületek árnyékolóinak, gépészeti takaróelemeinek kivitelezésével bíztak meg minket. Aki látott már fényképeket az épületről felmérhette, hogy itt komoly hangsúly volt a minőségen. Nagyon magas építészeti értékkel bír az épület – olyannyira, hogy itt a tető is architekturális elemként jelenik meg. Úgy is hívták, hogy az ötödik homlokzat. Mindig így emlegették, soha nem tetőként – itt is jelentős mennyiségű szerkezetet helyeztünk el, mert az épület adottságai miatt szinte minden részére került

olyan elem, amit mi kivitelezünk. Egy kocka a komplexum lelke, ott épült meg az ún. bunkertér, ahol maga a lézerkutató folyik. Emellett a kocka mellett végigfutnak az iroda- és laborszárnyak, majd kijön belőle egy üvegdozoz, amiben az „agy” kapott helyet. Ebben az agyban egy előadóterem és egy könyvtár található – ez is teljes egészében üveg felületű.

Az agy komplett belső árnyékolásával volt igazán nagy munkánk. Nagyon filigrán, előregyártott vasbeton oszlopokat állítottak fel rendkívül nagy pontossággal, és ezek közé kellett beszerezelnünk árnyékolókat. Ezek 4,5 és 5,5 méter közötti fesztávú textil árnyékolók, illetve a teljes üvegfödém – mert az is üveg-

ből készült – végig kellett vezetnünk a vízszintes szerkezetű ellenhúzott belső árnyékolókat. Gombnyomásra az egész tető besötétíthető, ilyenkor az ember belülről nem is lát szabad üvegfelületet. Az üvegekocka – amiben az agy kapott helyet – nem más, mint egy fejére állított akvárium, ezért itt létfontosságú volt a megfelelő árnyékolás biztosítása. Gyakorlatilag csak éjszaka volt lehetőségünk ezek szerelésére is, mert 20 méter magas annyira felmelegedett nappal a levegő közvetlenül az üvegfelület alatt, hogy biztonságosan nem lehetett ott sokáig munkát végezni.

Milyen termékeik találhatóak az épületben?

T. Gy.: Belül textil árnyékolókat szereltünk, ezek jellemzően Separat típusú napellenzők, amik motoros mozgatással egy ponyvacsőre tekerednek fel, mint egy roletta, csak más léptékben. Az irodatermekben ezek olyan speciális textilt kaptak, amit naphálónak neveznek. Ez átengedi a fényt kintől befelé, de az UV sugárzást egy részét kizárja, emellett gátolja a betekintést is.

Azokba a laborhelyiségekbe, ahol még szűrt fényt sem szeretett volna a megrendelő black out textiles, teljesen fényzáró szerkezeteket szállítottunk. Érdekes kihívás volt nekünk is – ilyenkor még nem találkoztunk –, hogy minősített tisztatéri környezetbe kellett ezeket telepítenünk. Olyan egyszerű dolgok (amik a szabvány szerkezetek részei), mint a fényzáró kefe szóba sem jöhetett, mert ezeknél nehezen lenne biztosítható, hogy ne maradjon bennük porszem. Az itteni műszerek miatt a legmagasabb tisztasági szabványoknak kellett megfelelnünk.

Az összes többi konstrukció – ami az üvegdozozban is van – abszolút egyedi tervezésű és gyártású. Ez elsősorban a méretükből adódott, hiszen egy 6 méter széles szerkezeten a hagyományos technikánál már meghajlik a cső, megnyúlik a textil. Nagyon komoly kihívást jelentett a tervezés során már az is, hogy nagyon szűk helyeken helyezhettük csak el a működtetéshez szükséges kábeleket. A kes-

keny oszlopokban ráadásul nem csak a mi kábeleink futottak, hanem a világításé, a tűzjelzésé és minden egyéb szerkezeté is.

És a homlokzaton milyen megoldások fűződnek az Önök nevéhez?

T. Gy.: Mindemellett az épületen kívül Ellipsun 300 típusú alumínium árnyékolókat szereltünk fel az irodatermek üvegfelületei elé, amiket mozgatható verzióban készítettünk el. Padlószinttől a mennyezet vonaláig fut egy-egy szekció, amelyeket önálló motorral láttunk el és központi vezérlésre kötöttünk, így egyenként és egyszerre is működtethetők.

Minden más helyen az ablaksávok, így a lamellák is végigfutnak az épületen – az ötödik homlokzaton, a tetőn is. A tetőre fix lamellákat rögzítettünk, amiknek bonyolultságát elsősorban az adta, hogy az ötödik homlokzaton mindemellett egy törés fut végig egy átló mentén, amit a lamellák is lekövetnek. Ha az ember ránéz a tetőre, nagyon szépen kirajzolódik a gerincvonal ezekben a lamellákban.

Szót kell még ejtenünk 78Z lamellákról, amelyek a légtechnikai terek elé kerültek esővédő és átszellőző zsaluként. Itt kihívást jelentett a tervező azon elvárása, hogy a függönyfal lizénájának vizuális folytatásaként jelenjen meg a tartószerkezetünk, amikre egységes, nagyságrendileg 100 négyzetméteres, összefüggő felületet kellett építenünk – ennek szerelését alpin technikával kellett megoldanunk.

Az eddigi munkák között hova helyezné ezt a feladatot?

T. Gy.: Magasan a legnagyobb volumenű munkánk volt ez, nagyságrendi ugrást jelentett a cég életében. Jelentős mennyiségű tervezés van a kész termékek mögött. Ezzel a projekttel 2011-ben kerültünk kapcsolatba, de 2015-re jutottunk odáig, hogy elkezdhetjük a valódi munkát. Ahogy megkaptuk a megrendelést, elindult egy óriási tervezői munka, és gyakorlatilag az utolsó pillanatig terveznünk kellett az elemeket.

Ez egy hatalmas épület. Persze megvoltak az elképzelések arra, hogy mi és hova kerüljön, de mindent hozzá kellett igazítani a helyi sajátosságokhoz. Ezt egy nagyon komoly kivitelezési munka követte gyártástechnológiailag és helyszíni összeszerelésben egyaránt. Nem a forgó lamellák jelentették a gondot, hiszen bár ekkora méretben még nem csináltunk ilyet, a munkafolyamat ugyanaz volt, mint korábban. Rengeteg anyagot kellett beépítenünk az épületbe, kamionszámba vittük a konzignációs méretre vágott alumínium szerkezeteket Szegedre. A belső árnyékolók viszont (legfőképp az üvegdozozban lévő) teljes mértékben egyediek, sőt a könyvtárhelyiség még külön speciális árnyékolást igényelt, mert ide a padlóból feljövő árnyékolókat telepítettünk, amelyek között ráadásul íves is van. A tervezés során sokat gondolkodtunk, hogy ez a konstrukció hogyan működhetne a legtö-

kéletesebben.

Ezen felül egy lézerálló függönyt is szállítottunk, aminek egyediségét a rendkívüli szélessége adta: összesen 24 méteres. Egy ilyen textilárnyékolót úgy megcsinálni, hogy ezt egyetlen motor mozgassa, igazán nagy feladat volt.

Ezen a ponton szeretném köszönetemet kifejezni a Megrendelőinknek a felénk tanúsított magatartásuk miatt, valamint az összes munkatársunknak, akiknek kitartása és szakértelme tette lehetővé, hogy mindez megvalósulhasson. Nekik köszönhetően erre a munkára méltán büszkék lehetünk.

Árnyékolástechnika
Syba Napvédelem Kft.
2120 Dunakeszi, Repülőtéri u. 1.
Tel.: 30/506-7012
E-mail: info@syba.hu
Web: www.syba.hu

EGYEDI VILÁGÍTÁSTECHNIKAI
MEGOLDÁSOK-, VEZÉRELT RENDSZEREK
TERVEZÉSE, GYÁRTÁSA, KIVITELEZÉSE

www.getgroup.co.hu

GET

Lighting Factory + Projects

dormakaba

Fizikai beléptetés | Elektronikus beléptető rendszerek | Szállodai beléptető rendszerek
Épületzárak és vasalatok | Tolójajtó automatikák | Menekülési útvonal biztosítás

dormakaba Magyarország Zrt.
1044 Budapest, Óradna utca 3/B Telefon: +36 1 350 1011 | Fax: +36 1 329 0692
info@dormakaba.com | www.dormakaba.hu

MINDENT EGY KÉZBŐL A MAGYAR TULAJDONÚ CÉGCSOPORTTÓL!

VIV ZRT.
1077, Budapest, Bethlen Gábor u. 10-12
Tel: 06-1-413-2821
email: viv@viv.hu
web: www.viv.hu

VIV ZRT.

A cégcsoport két tagvállalatának szakmai együttműködésével készült el az ELI-ALPS Szegedi Lézerkutató Központ villamos energiaellátás és elosztás, valamint a komplett épületegyüttes villamos kivitelezési munkái.

BAUVIV KFT.
4028, Debrecen, Kassai út 127.
Tel: 06-52-524-070
email: info@bauviv.hu
web: www.bauviv.hu

BAUVIV KFT.

ELI LÉZERKUTATÓ KÖZPONT: ÚJABB SIKERES HÖRMANN EGYÜTTMŰKÖDÉS

Minőség, Megbízhatóság, Megújulás

INTELLIGENS VÉSZVILÁGÍTÁSI RENDSZEREK

TERVEZÉS

KARBANTARTÁS

BEÜZEMELÉS

www.lumentron.eu

A Dagály Úszóaréna után a Hörmann Hungária egy újabb nagyszabású projektben vett részt. Európa piacvezető ajtó és kapugyártója a szegedi ELI, az első nagyteljesítményű lézerekben alapuló civil kutatói létesítmény építkezésénél tette le névjegyét.

„Az ELI új utakat nyit meg a fizikában, az anyag- és az orvostudomány, illetve a környezetvédelem számos területére hatással lesz. A tudománynak ez a fellegvára ugyanakkor építészeti szempontból is egyedi teljesítmény, számos kihívásnak kellett megfelelnie. Megtiszteltetés számunkra, hogy ebben a világban egyedülálló projektben is részt vehettünk, a piacvezető Hörmann márkaminőség ismételt bizonyított” – fogalmazott Szujó László, a Hörmann Hungária ügyvezető igazgatója.

A 24.462 m² nettó alapterületű épületkomplexum tervezésekor az építészek figyelembe vették a kutatási technológia speciális elvárásait és a szükséges funkciók maximális kiszolgálását. Ennek megfelelően, a Hörmann termékek közül az SPU F42-es típusú ipari szekcionált kapukat és a HG-L SB redőnyrácsokat építették be. Ezek a kapuk teljes mértékben megfelelnek az új, kézi és gépi működtetésű kapuk használati biztonságá-

ról szóló, 13241-1. sz. Európai Szabványnak. A megkövetelt hőszigetelési és hanggátlási, valamint tömítettségi és szélterhelési teljesítménytulajdonságokat bevizsgált és tanúsított értékek teljesítik.

Az SPU F42-es, duplafalú, acél-lamellás kapuk hőszigetelési és energia-megtakarítási teljesítménye is kimagasló. A 42 mm vastag, ujjbecsípés elleni védelemmel ellátott, PU-kihabsított lamellák ugyanis különösen erősek és jó hőszigetelést biztosítanak. A kapulapok stukkómintás és Micrograin felülettel elérhetőek. Az opcionális üvegezésnek köszönhetően az ipari felhasználási területre természetes fény áramlik be. A kifelé nyíló, alacsony küszöbű, a kapuval azonos megjelenésű, felső ajtócsukóval és nyitás-csillapítással ellátott személybejáró pedig egyszerű, és biztonságos átjárást garantál.

A kapukhoz hasonlóan, az alumínium és acél Hörmann redőnyrácsok egyszerű szerkezetűeknek és kevés alkatrészüknek köszönhetően különösen gazdaságosak, beváltak, nagyon jól bírják a mindennapi üzemelést. A redőnykapuk és a redőnyrácsok a nyílás fölött alig foglalnak el helyet, hiszen teljes mértékben feltekerednek a szemöldök mögé. Az ELI-ben

található HG-L SB típusú redőnyrácsok kezeletlen alumíniumból készültek, innovatív húzórugós technikával, horganyzott 8-szögletű kaputengellyel rendelkeznek. Teljes mértékben megfelelnek az új, kézi és gépi működtetésű kapuk használati biztonságáról szóló, 13241-1. sz. Európai Szabványnak.

A magas fokon specializált Hörmann redőnykapuk és redőnyrácsok gyártása messze meghaladja a szokványos szintet, hiszen a Hörmann elkötelezett az egyedi, innovatív megoldások kidolgozása mellett.

Még több információ a Hörmann termékekről, aktuális akciók: www.hormann.hu

Hörmann Hungária Kft.
E-Mail: info@hormann.hu
2310 Szigetszentmiklós, Leshegy u. 15.
Tel.: (+36 24) 525100
Fax.: (+36 24) 525-110

HÖRMANN
kapuk • ajtók • ipari kapurendszerek

A beton formázhatósága, felületi megjelenésének ezerféle struktúrája és magas szilárdsága szinte korlátlan lehetőségeket kínál az építés tervezőknek, belsőépítésznek, kerttervezőknek, designereknek.

Az Argomex Kft. látványbeton elemek gyártásával foglalkozik. Több éves kutatási-fejlesztési munkájának eredménye a védett StyleCrete® beton.

A StyleCrete® több, mint beton: az anyagon túl egy felület, egy látvány, egy használati tárgy, egyben életszémlelet is.

Az ebben a lapszámban bemutatott szegedi ELI-ALPS projekt grafikus járdalapjait, valamint a P+R projekt lépcsőházi falburkoló paneljeit is az Argomex Kft. készítette.

A homlokzati panelek mellett gyakran készülnek kerti- és utcabútorok, padok, asztalok vagy lépcsőelemek is.

Argomex Építészeti és Kereskedelmi Kft.

www.stylecrete.hu

info@argomex.hu

Az UTVASUT-SZEGED Kft 1994. óta működő belföldi magántulajdonú gazdasági társulás. Megalakulása óta a piaci igényeknek megfelelően tevékenykedik az építő- és szelvényipar területén. A cég tevékenysége az egész ország területére kiterjed, munkáikat közbeszerzési, és meghívásos pályázatokon nyeri el.

Társaságunk átlagosan 60 fő – a kor igényeinek megfelelően rendszeresen továbbképzett szakirányú végzettségű munkavállalókat foglalkoztat, valamint rendelkezik a tevékenységéhez szükséges gépekkel és eszközökkel, emellett az európai és magyar szabványoknak megfelelő minősítésekkel, tanúsítványokkal biztosítja a működés megbízhatóságát. Humánerő forrásunk és technikai felkészültségünk alkalmas arra, hogy egy időben több helyszínen teljesítsünk kivitelezési feladatokat.

Főbb tevékenységi területeink: szénhidrogén szállító, elosztó vezetékek építése; gépészeti és technológiai szerelés; mélyépítés; közműépítési munkák, acélszerkezetek gyártása és szerelése.

Az ELI-ALPS Szegedi Lézerkutató Központ építése során Társaságunk feladata volt a záportározó tó megépítése, közel egy hektáros vízfelülettel, ami a terület mélypontján létesült. Feladata a rövid idejű záporcsapadékok és a visszatérhető locsolóvíz tárolása mellett egy állandó vízfelület, látványt biztosítása volt.

„A vevő által elvárt minőséget határidőre, gazdaságosan!”

OCTOGON DECO

#interiőr

#életmód

#trend

Keresse negyedévente az újságárusoknál!

A JELENBŐL JELENTJÜK

Az SAP irodaháza a Graphisoft Parkban

*Szöveg: TORMA TAMÁS | Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS |
Vezető tervezők: VIKÁR ANDRÁS DLA, LUKÁCS ISTVÁN – VIKÁR ÉS LUKÁCS ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ
| Belsőépítész: SÁROSDI-MÁDI KRISZTINA, LÁNCOS ÁRON*

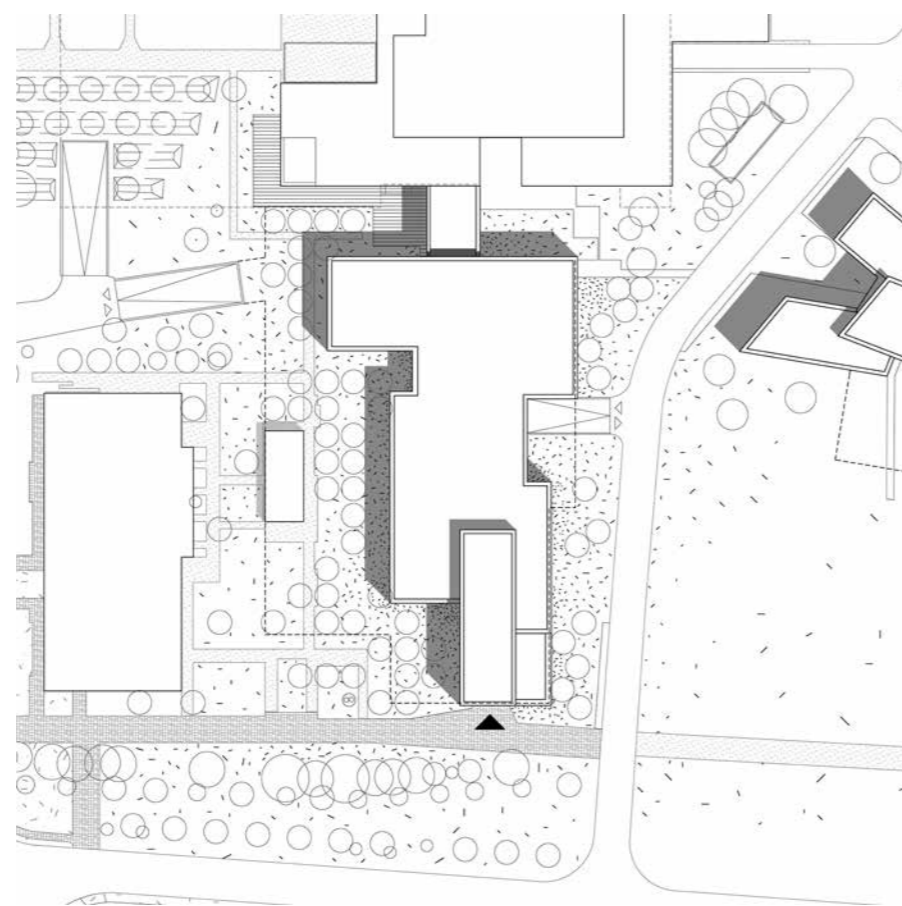
Talán nem kell bizonygatni, hogy a Graphisoft Park a hazai irodaépítészet kortárs skanzenje. Akadnak építészek, akik minimum egy ujjpercüket beáldoznák, ha a portfóliójukban szerepelhetne egy itteni megépült ház, a Vikár és Lukács Építészstúdió pedig talán a leggyakrabban visszatérő tervezőiroda. A Graphisoft Park ugyanakkor jövőre húsz éves lesz – más a történelem és más a jelen részének lenni.

Horizontális harmónia, a homlokzati síkból visszaugratott sávok elrendezését ablakokkal.

A helyszín az egykori óbudai Gázgyár területe Aquincum szélén és nem mellékesen a Duna partján. Valaha Budapest első nagyteljesítményű gáztermelő üzeme működött itt, ahol aztán a világhírt szerzett ArchiCAD kifejlesztője, Bojár Gábor és cége a Graphisoft rendezkedett be, majd nőtte is ki lassan a területet. A cég a 16 hektáros ingatlanfejlesztésében tudatosan vonzotta maga mellé a nemzetközi kutatás-fejlesztés és a tudásipar leányvállalatait.

Ez a Park valóban park: a nyugodt, ligetes környezet olyan, mint egy egyetemi campus. A Gázgyár óriástömbje pedig nemcsak a panorámahorizontot adja a háttérben, hanem téglarchitektúrájával is meghatározóvá vált az első fecske, a Graphisoft székház, majd a mellé épült irodaházak számára. Lehetnének éppen valahol Skandináviában is, mindenhol az ezredforduló előtti békeévek nyugalmat árasztó, funkcionalista egyszerűsége érzékelhető.

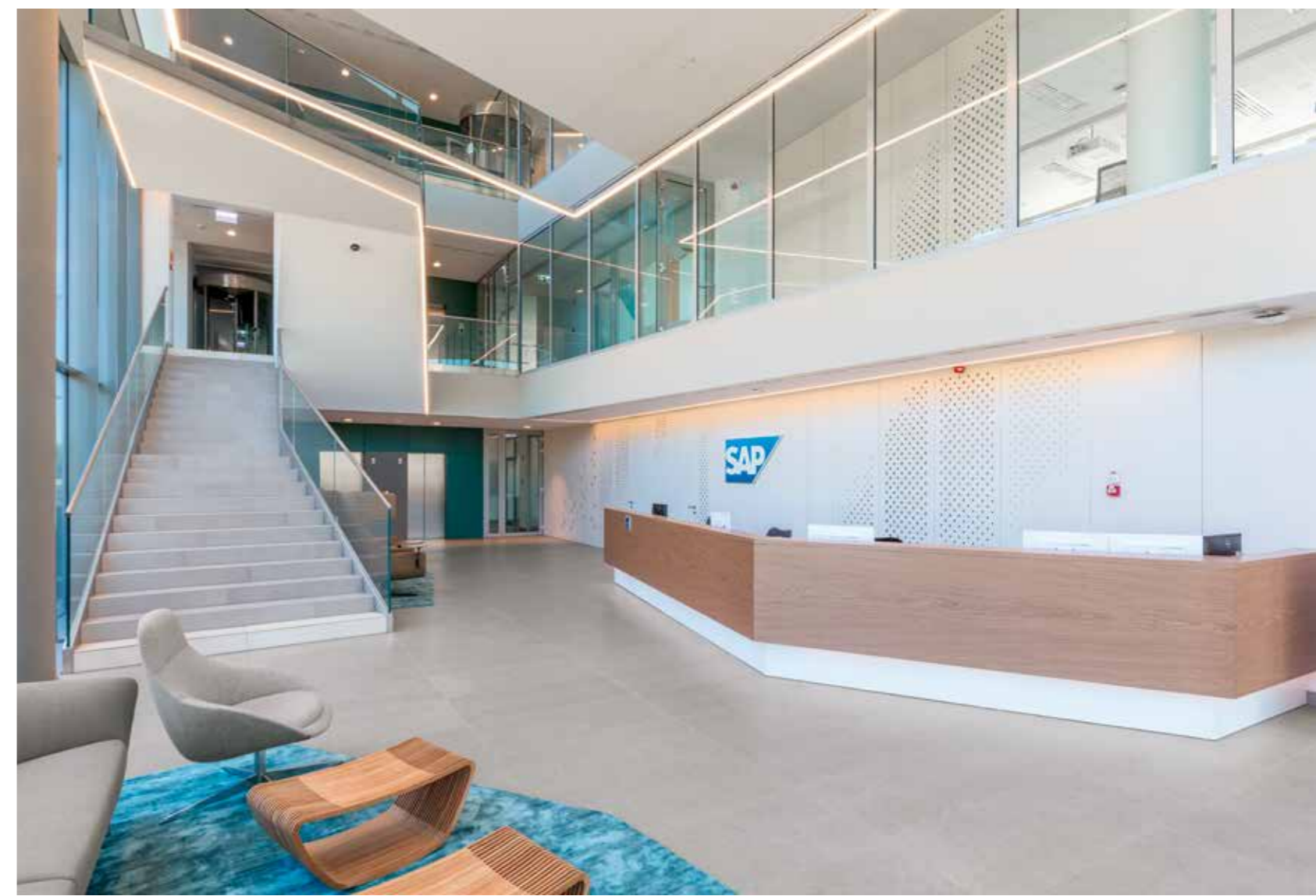
^ Világító LED csíkok teszik hangsúlyosabbá az átriumban kibontakozó geometrikus játékot.

v A lobbiból induló lépcső felfelé keskenyedik, ezáltal vizuálisan nyújtja a teret, így teszi nagyvonalúbbá.

A Graphisoft Park lassan húszéves története ugyanakkor tükrözi az irodaházak megrendelők és bérlők igényeinek változását is. Az első épületeket még a kisebb, egymástól sokkal jobban elhatárolt irodaegységek jellemezték, később jöttek a bővítések, a visszafogott téglá mellett megjelentek a látványosabb fém- és egyéb borítások egyre nagyobb üvegfelületekkel, belül pedig az egyszerű irodák, és a flexibilitás erősödő jelenideje.

A Graphisoft és a Vikár-Lukács páros kapcsolata messzire nyúlik vissza. Szinte kihagyhatatlan szimbolika, és igazi újságírói mézesmadzag, hogy övék volt a Park első, tavaly lebontott épülete, aminek a helyén most az általuk tervezett, az SAP számára készült új, N jelű épület áll. (A kezdeti években a terület délnyugati sarkában az úgynevezett mozdonyszín mellett ez volt a Park bejárati tömbje: egy nagyobb belmagasságú raktár a felületén beüvegezett, hengerezet-irodaszárnyal és egy gömbcikkelyszerű zöld domb együtteséből összeszerkesztve.)

De ők bővítették később a tulajdonos Graphisoft R&D Cságyoly Ferenc és Keller Ferenc által 1998-ban tervezett székház épületét is. (Az új szárny nem konkurált az eredetivel, a csatlakoztatásban alacsonyabban és kissé visszahúzva jelent meg, az

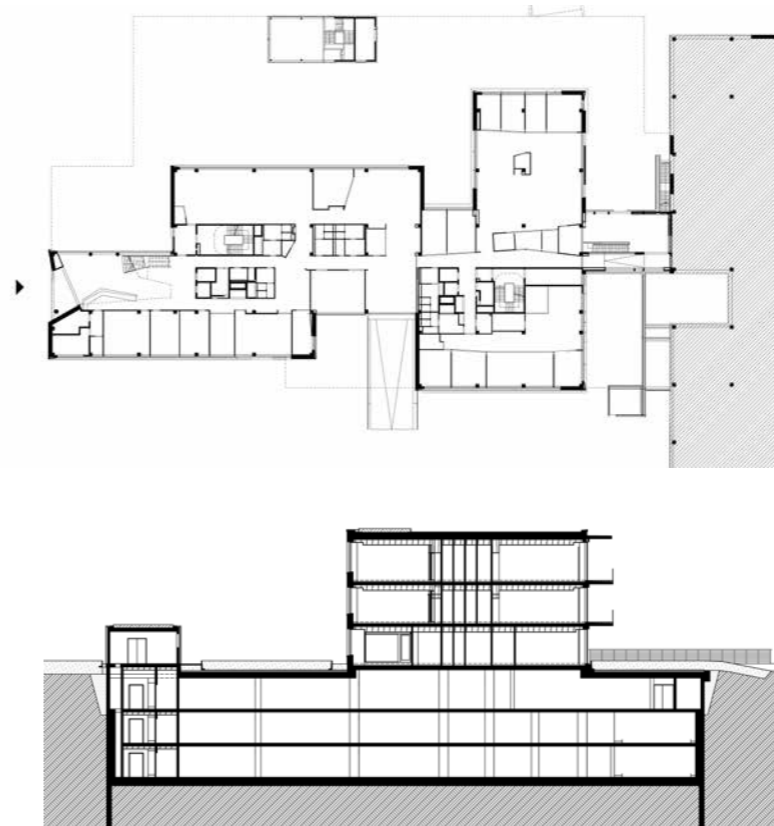

összeköttetést pedig egy kétszintes üveghíd adja.)

Ha dél felé fordulunk, ott is Vikár és Lukács épület áll, az IBS ide költöztetett diák szállója – mellette pedig már épül az irodapark bővítése. (Az innen távolabb eső M épület – Microsoft Hungary és Servier – a tervezők egyik kedvence, nem mellesleg különböző nívódíjakkal tüntették ki. Ennek merészen színjátékos és tükröző tömbje erős mértanisággal és horizontális egyszerűséggel tudatosan, szinte az ipari karakter határáig formálja át az addig szokásos irodaépület-modellt.)

Ezzel nagyjából körbe is jelöltük az SAP új irodaépületét, ami a terület határán magasodik, frontjával a meghosszabbított rakparti közút felé fordul, szemben vele a Szentendrei úti Auchan óriásparkolója, tőle balra újabb készülő épület, mögötte pedig a 2006-ban átadott S tömbje áll. (Tervezői: Szász László, Hajnád Erzsébet és Kuźniarski Tamás voltak, illetve a Stúdió 100 Architects – amúgy a Parkban itt épült először többszintes mélygarázs is, ami látványos stratégiaváltást jelentett a zöld felületek méretében és képében – az új szárny mellett és alatt is 300 gépkocsi parkolhat a felszín alatt). Ehhez

csatlakozik bővítményként az N épület.

Az új SAP többféle kényes határon áll tehát: stílus-, parkosítási és közforgalmi határon, ahol úgy kellett önálló arculatot megjeleníteni, hogy az alkalmazkodási kényszerekből szinte semmit ne vegyünk észre. Az első benyomás alapján a friss és a tíz évvel korábbi épület észrevétlenül kapcsolódik össze, de összeköti őket a téglala: a Park változatos téglavariációihoz az új tömb egyszerűségével illeszkedik – a két összekötött épület szinte egykorúnak látszik. Mint az emlegetett M épületben, itt is mindent a sallangmentes, horizontális nyugalom jellemez – újdonság ugyanakkor az apróságok merészebb játéka, az éppen csak elcsúsztatott síkok, kubusok alig észrevehető változatossága, vagy a hasábosan beugratott ablakcsíkok megoldása.

Belül aztán minden megváltozik. A Sárosdi-Mádi Krisztina és Lángos Áron (MádiLángos Studio)

∨ Az ötletelő sarkok mellett alig találni főnöki irodát a belső térben.

Az egyedi asztalos szerkezeteket az Árkossy Bútor Kft. készítette.

∧ Félrevonulásra is alkalmas, kisebb helyiségeket és újraértelmezett telefonfülkéket különítették el az egybefüggő belső irodaterekben.

^ Az egybefüggő terek felosztását a térhatárolók mellett feltűnő burkolatváltások is segítik.

Tervezés éve: 2014-2015
 Építés éve: 2016-2017
 Bruttó épített terület: 18 120 M²
 Építető:
 GRAPHISOFT PARK
 INGATLANFEJLESZTŐ KFT.
 Generál tervező:
 VIKÁR ÉS LUKÁCS ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ
 Építés vezető tervezők:
 LUKÁCS ISTVÁN
 VIKÁR ANDRÁS DLA
 Építés társtervező:
 GÁL ÁRPÁD
 Építés munkatársak:
 MANGEL JÁNOS, KÁKÓCZKI NORBERT,
 KIRÁLY SZABOLCS, BENCSIK TAMÁS
 TÓTH BALÁZS, SEIDL KRISZTIÁN
 Belsőépítés tervezők:
 SÁROSDI-MÁDI KRISZTINA, LÁNCOS
 ÁRON, BABECZ ÁKOS, KOVÁCS ANDREA
 PALLAI PATRIK, SZEBERÉNYI ZSUZSANNA
 SZLABEY BALÁZS, SZLOVÁK JÁNOS
 VARGA MÁRTON
 Grafikai tervek:
 BÓNA TOMA

A fehér és a szürke visszafogott párosítása a nyugodt munkakörnyezet megteremtését szolgálja.

vezetése alatt született belsőépítészeti tervezésben a külső nyugalommal ellentétben flexibilis, rugalmasan változtatható terek születtek: a vállalatirányítási rendszerekkel foglalkozó bérlő projektenként újraszerveződő csapatokkal dolgozik, és a belső tér kialakítása ezt maximálisan igyekszik követni. A közös irodai terekhez fókuszszobák, konyha, ötletelősarok és a félrevonulásra is alkalmas,

radikálisan újraértelmezett telefonfülkék tartoznak – külön főnöki szobából például összesen kettőt számolhattam össze. A többszintes fogadóteret és a recepciót fehér és nyugodt világosszürke színek jellemzik, amiből csak az SAP embléma emelkedik ki, a Föld - Víz - Levegő tematika jegyében megkülönböztetett három szintet pedig újra a sok apró ötlet teszi változatossá.

> Az oldalhomlokzat az egymásra helyezett építőkövek játékoságát idézi.

^ A tárgyaló lámpáiban visszaköszön a környező park zöldje.

A Milliken Naturally Drawn, Hand Sketched Transition padlószőnyeget a Dekor Floor szállította.

> Az egész épületben igyekeztek a közösségi tereket úgy kialakítani, hogy pihenésre és munkára egyaránt alkalmasak legyenek.

Az SAP iroda zöldfalának kialakítását és beltéri növényesítését a MoPa, Mohány és Páfra Kft. végezte.

MAGAS HANGGÁTLÁSÚ KÉTRÉTEGŰ ÜVEG HARMONIKAFAL. HANGGÁTLÁS RW=47 DB

A korábbi DEKO FV tömör harmonikafalak sikeréhez nagyrészt az egyszerű és praktikus használhatósága járult hozzá. Egy irodai tárgyalóteret akár naponta többször is gyorsan le lehet választani egy hanggátló harmonikafallal, amely művelethez nem kell a karbantartót vagy üzemeltetőt hívni, hanem akár egy hölgy is könnyedén elvégezheti azt. Később egyre nagyobb igényné vált az irodateretek átláthatósága, a természetes fény beengedése valamennyi helyiségbe. Így létrejött a DEKO FV Glass, amely üvegből van ugyan és harmonika elven is működik, de hanggátlással nem rendelkezik. A hanggátlás és az átlátszóság együttesét testesíti meg, ráadásul mindezt mobil módon a DEKO FV2 Glass kétrétegű hanggátló harmonikafal.

DEKO FV tömör

DEKO FV Glass

DEKO FV2 Glass

Az FV2 üveg harmonikafal rendszer az adott projektre egyedileg legyártott-, a szerkezeti és az egyes elemek méretei a megrendelői igényeket figyelembe véve készül. Egy vagy két oldalra felnyíló kialakítással rendelhető.

A harmonikafal alapvetően alumínium profilokból és hanggátló laminált üvegekből álló szerkezet, amely a teljes üvegfelülettel 47 dB hanggátlást biztosít. Az üvegtáblákat szegélyező alumínium profilok az alapkínálatban natúr eloxált felületűek, kérésre azonban egyéb színek is rendelhetőek. A harmonikafal a padlón elhelyezett sínben fut, a teljes szerkezet súlyát is ez a sín, illetve a padló szerkezet viseli. Az állítható profilsatlakozások biztosítják a könnyű beépíthetőséget és lehetővé teszik a fogadó szerkezetek esetleges méretpontatlanságának korrigálását. A felső és az oldalsó falcsatlakozások profiljai alapesetben fehér színterézést kapnak, de kérésre természetesen egyéb színek is elérhetőek. Függetlenül attól, hogy a harmonikafal egy- vagy két oldalra felnyíló, az utolsó elem egyben ajtóként is funkcionál és alapfelszerelés-ként egy rugós zárral és rozsdamentes acél fogantyúval van ellátva

info@solinfo.hu
www.solinfo.hu

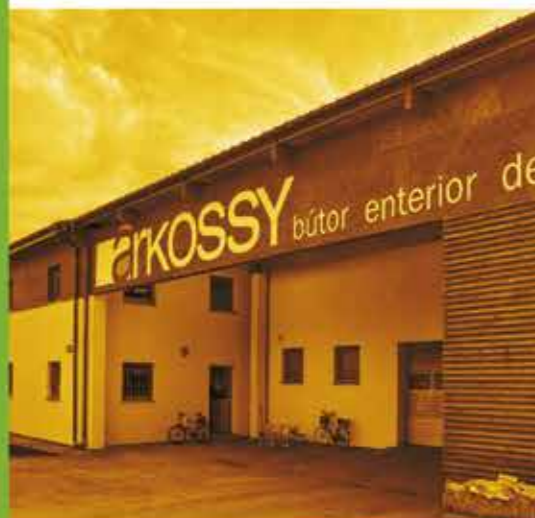
+36 1 267 0444
1077 Budapest, Wesselényi utca 6.

Az SAP partnere világítástervezésben
és lámpabeszállítóban

Solinfo^{est.1990} Lighting & Home

XAL / FOSCARINI / SPECTRA / SATTLER / WEVER&DUCRE / BLUX
MUUTO / LIRA LIGHTING / E15 / SECTO DESIGN / FABBIAN / LEDS
LUCEPLAN / VIBIA / ILLUXTRON / LINEALIGHT / MODULAR

ÁRKOSSY BÚTOR⁺

manufaktúra a XXI. században

Arkossy Bútor Kft. 8440 Herend, Séd Ipari Park 010/44, Postacím: Herend Pf. 26 www.arkossy.hu
tel.: +36 88 513 630 fax: +36 88 513 631 mail: info@arkossy.hu, arkossyoffice@gmail.com

SZILÁRD FELÜLETŰ KÜL- ÉS BELTÉRI AKRIL-ÁSVÁNY LEMEZEK

- Homlokzat és falburkolatokhoz
- Egyedi kialakítású szaniterekhez
- Pultokhoz
- Bútorokhoz

KERTRADE a minőségi műanyagok szakértője

KERTRADE Kft. | 2136 Dunavarsány-Bróspuszta
tel.: +36 24 / 534 060, +070 -080 | fax: +36 24 / 534 081
muanyag@kertrade.hu | www.muanyag.hu | www.denpalen.hu
Architect: Laurence Sonck | Fabrication: M2 IBIZA CONSTRUCT SL | Photos: Arsen Mikitov

AKUSZTIKUS FAL ÉS MENNYEZETBURKOLATI RENDSZER

Inspired Listening

Minden terem, helyiség, amelybe belépünk, befolyásolja és megragadja figyelmünket, megérinti érzeinket. Az első benyomás vizuális: szinte bevonja a helyiségbe. Egy bizonyos idő után felfigyelünk a terem akusztikájára is.

A TOPAKUSTIK® és a TOPPERFO® minden igényt kielégít a terem akusztikáját illetően: olyan termékek, amelyek inspiráló hangzást biztosítanak.

Sokkal több, mint pusztán márkanév. Győződjön meg az egyedülálló TOPAKUSTIK® minőségről. Kérjen javaslatot arról, hogy termékeink milyen hatással vannak a belső tér akusztikai szempontból és vizuálisan.

A TOPAKUSTIK® fa alapú MDF termék, majdnem 100 perforációval, azaz bevizsgált akusztikai értékkel bír. Számos különböző hornyolt és furatolt mintázatban kapható, változó akusztikai tulajdonságokkal. Beszerezhető dekorozott, festett, illetve furnérozott, lakkozott felületekkel, fix és bontható kivitelben egyaránt.

BB WORKS INTERIOR Kft. | 1071 Budapest | Damjanich utca 18. | +36-30 6659513 | info@bbworksinterior.hu

vitra.

Krüllung Árnyékolástechnika Kft.
1033 Budapest
Reményi Ede u. 2.
(+361) 367-2750

www.krullung.hu

GRAPHISOFT PARK - KRÜLLUNG KFT.

21 év - 14 közös projekt

Együttműködésünk legfrissebb eredménye az új SAP irodaépület külső és belső árnyékolóinak tervezése és kivitelezése.

KÖSZÖNJÜK A BIZALMAT!

Workbays Developed by Vitra in Switzerland,
Design: Ronan & Erwan Bouroullec, 2012

www.vitra.com/workbays

Authorised Vitra dealer in Hungary:
Do Work Kft. · 1025 Budapest · Szépvölgyi út 146.
T. +36 1 489 3860 · dwork@dwork.hu · www.dwork.hu

NYITOTTSÁG, FUNKCIONALITÁS, ELEGANCIA

Az őrmezői P+R parkoló

Szöveg: MÓRÉ LEVENTE Fotó: TÖRÖK TAMÁS | Építészet: DÉVÉNYI MÁRTON, GYÜRKI-KISS PÁL – MARP

▼ A széles lépcső fordulójának íve több részleten megismétlődik.

Hogyan lehet egy nagyon egyszerű épületből olyan feltűnő építészeti értékkel bíró alkotás, mint amilyen a Dévényi Márton által tervezett parkoló metrószintre vezető lépcsőháza? A válasz talán egyszerűen a minden apró részletben megjelenő nagyvonalúság.

A történet persze nem innen indul: a MARP még 2013-ban nyert megosztott első díjat a Mérték Stúdióval az őrmezői intermodális csomópont létrehozására. Amint az gyakran lenni szokott, az épületkomplexum fejlesztése elakadt, parkolóhelyek nélkül viszont nem lehetett lezárni a négyes metró építkezését, így ez – ha nem is éppen úgy, ahogy az eredeti tervek szerint lehetett volna – megépült.

A vasúti sínek elbontása után maradt hosszanti telken 500 autónak kellett helyet biztosítani. A tervezők egy fákkal szegélyezett sétányt alakítottak ki a parkoló közepén, amin jól megközelíthető a parkoló egyetlen épülete. A burkolatok tanúsága szerint törekedtek a minőségi anyagok használatára, igen elegáns megoldás lett többek között a beton vízvezető, látványa jól illeszkedik a metró ipari architektúrájához.

Az alapvetően funkcionális épület lényege a nyitottság és a hatékonyság. A ház igen keskeny lett annak érdekében, hogy a parkolóhelyektől a lehető legkevesebb teret vegye el. Széles párkánya a fogadóteret körülölelő járdát is lefedi, így védi az ide betérőket az esőtől, belül pedig gyakorlatilag nem találunk mást, mint két liftet, illetve egy íves fordulóval ellátott lépcsőt, amely az aluljáróba vezet. Az épület szerkezeti

< Üvegének pontozása az árnyékolást szolgálja, messziről ugyanakkor nem zavarja a látványt.

> A karcsú oszlopok tartotta tető szinte lebeg a lépcső felett.

< Rácsos homlokzati burkolata átengedi a levegőt az épületen.

> Este a transzparencia az üveg mintázata miatt kissé opálössé válik.

kialakításánál az volt a cél, hogy a lehető legkönnyebben karbantartható legyen amellett, hogy megfelelő védelmet nyújtson a közlekedők számára.

Ezt az egyszerű teret a hatalmas üvegfelületek teszik látványossá. A hosszanti oldalon elhelyezett egyenes üveglapok a lépcső fordulóját követve félkörívvé fordulnak át az épület túlsó oldalára, a közöttük alig észrevehető, filigrán lizénákkal pedig sikerült elérniük, hogy a tető szinte lebeg a lépcső felett. A lépcső félköríve eltolva és tükrözve is megismétlődik az alsó szinten,

amely nagyon kellemes térélmény teremt, a földszinti üvegfelületek által bejuttatott természetes fény kifejezetten világossá teszi a helyiséget.

Burkolatai a metró építése során felhasznált anyagokat követik. A lift körül alkalmazott sárga csempé ugyanaz, mint amit a metróban is találunk, a csiszolt betonlapok pedig nagyobb rokonának látásó beton felületeit idézik fel. A tetőszerkezetet és a szellőzőt egyszerű, szürke fémráccsal fedték, ami egyaránt alkalmas a tér átláthatóságának erősítésére és a levegő bejuttatásának megkönnyítésére.

Ahogyan Dévényi Márton elmondta, céljuk egy olyan épület létrehozása volt, ami igazodik a metróhoz, nem hivalkodik, mégis ünneplésebb, mint amit elvárnánk egy ilyen háztól. Törekvéseiket végül bőven teljesítették, hiszen a két szint közötti kapcsolat megteremtésének módjával, illetve az üvegfelületek alkalmazásával olyan példaértékű megoldás született, ami mintaként szolgálhatna minden hasonlóan egyszerű felhasználásra szánt épületnél.

Alapterület: 16 905 m²
Lépcső-lift lejárati műtárgy nettó alapterülete: 233 M²
Tervpályázat: 2013
Kivitelezés: 2016 – 2017
Generáltervező:
PÁL GÁBOR konzorciumvezető,
BORZAI TIBOR, DÁVID GÁBOR, TEREI GÁBOR projektvezetők
 – MARP-DET-TPTErv-SPECIÁLTERV KONZORCIUM
Építész vezető tervezők:
DÉVÉNYI MÁRTON, GYÜRKI-KISS PÁL – MARP KFT.
DÉVÉNYI SÁNDOR– DÉVÉNYI ÉS TÁRSA KFT.
Építész tervezők:
LUK ÁCSI NÓRA, SZABÓ DÁVID – MARP KFT.
Kert- és tájtervező:
S73 KFT.

KERET NÉLKÜLI TOLÓAJTÓ
MEGOLDÁSOK

TRADÍCIÓ, INNOVÁCIÓ,
MINŐSÉG, SZABADSÁG

josko
FENSTER.TÜREN.BÖDEN

DUALGLASS

Dual Glass Kft.
2243 Kóka, Nagykátai út 133.
info@dualglass.hu
www.dualglass.hu
70/398-4845

Egyedi zuhanykabinok:
Mala Garden, Regency, Atlantisz, Aurora,
La Riva, Liszkay Pincészet

Tárolók, vitrinek:
Jurisics vár, Aquincum Múzeum,
Szántó Kovács János Múzeum

Üvegportálok:
Vodafone, Dockyard, Játék-Vár

JOSKO SZALON AD HUNGARY KFT.
1138 Budapest, Népfürdő utca 3/a.
Telefon: +36 30 430 8064
vagy +36 30 238 9048
vagy +36 1 445 4600
E-mail: info@joskoszalon.hu

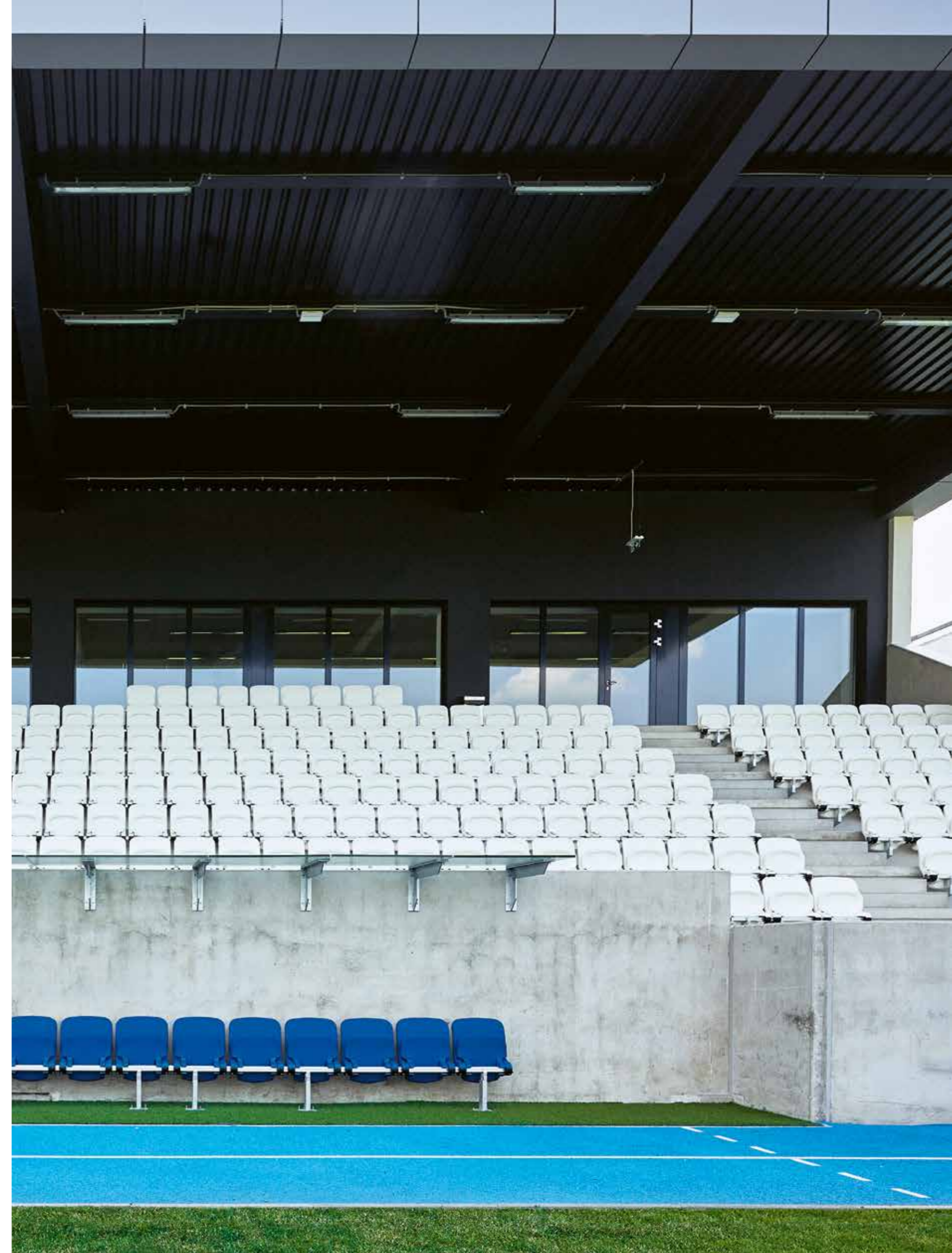
www.joskoszalon.hu

Hivatkozzon a hirdetésre Extra kedvezményért bemutatótermünkben. Érvényes visszavonásig.

SZIGORÚSÁG ÉS EMBERI LÉPTÉK

Az óbudai TVE új székháza

Szöveg: MÓRÉ LEVENTE | Fotó: BATÁR ZSOLT | Építéset: PLÁJER JÁNOS – ÓBUDA ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ

< A két épület közötti átrium megbontja a homogén, szürke tömeget.

> Széles, sötét keretekkel emelték ki a fémlemezburkolatból a nyílászárókat, amik a belátást is meggátolják.

>> Az átrium különleges fa burkolata otthonosabbá teszi a funkcionális enteriőrt.

Manapság számos sportlétesítmény épül vagy újul meg. Ebbe a sorba illeszkedik a TVE székháza is, amely bár funkcionális alaprajzi elrendezésében az egyszerűsége és az átláthatóságra törekszik, részletmegoldásai, anyaghasználata mégis azonosíthatóvá teszi.

Ívben hajló fémlemezfedés zárja magába a szigorú épületet, amit sajátos ambivalenciával mégis egyfajta emberléptékűség jellemez. A tribünt és az öltözőket is tartalmazó tömböt szoros egységben tartja ez a burkolat, sehol egy kiugró, nem illeszkedő részlet. Ebből a fémlemezről úgy emelték ki a szinte véletlenszerűen elhelyezett nyílászárók árnyékolóit – amik egyben a helyiségekbe való belátást is gátolják –, hogy csak éppen szemből nézhetünk be az

ablakokon. Profilból nagyon lendületes a tetőív, ami nem egyszerűen függőleges vonallal vezet a földig, hanem negatívba fordul, ezzel mintegy kidomborítja a homlokzatot. Ez a domborítás adja meg az épület két szárnyát összekötő üvegdoboztól való egyértelmű elhatárolódást is, amelyet alig észrevehetően egymáshoz illesztett üvegtáblák határolnak – ezeken keresztül átláthatunk a foci pályára. Nagyon keskeny fődémet kapott az üvegezett átrium, amely

így egy, a két szikár épület közé ékelt kocka látványát nyújtja, de e karcos fődémmel sikerült megoldani azt is, hogy igazán éles kontraszt alakuljon ki a két épületrész és az átrium között.

Az átriumban a különböző tónusú faanyagok kifejezetten elegáns hatást keltenek az üvegfelületek mellett, a nagy belmagasságú és levegős átrium pedig nagyon kellemes térélményt biztosít. E tér valódi szépsége mégis a részletekben rejlik, ugyanis

a fal burkolásához használt apró, homorú fakockák mozaikszerű felhelyezése arra készlet, hogy közelebb menjünk, megérintsük őket. Ez az a pont, ahol az épület szigorúsága feloldódik, itt nyílik lehetőségünk arra, hogy közvetlen kapcsolatba lépjünk vele. A természetből vett anyagok otthonos eleganciáját tovább fokozza a szürke padlóburkolat és a recepció pultja fölé helyezett zöldfal is, amelynek csillogó fémkerete ügyes kontrasztal választja el

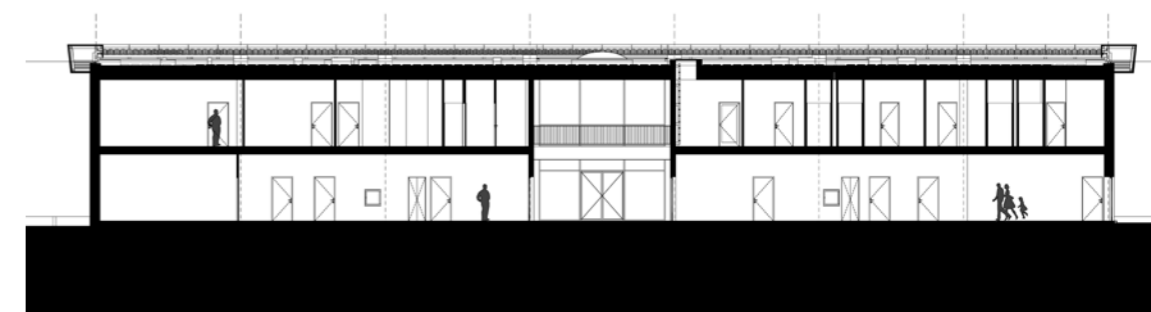
a faburkolat és a növényzet találkozását. A fakockákon táncoló fény játékának köszönhetően minden napszakban, a fényviszonyoktól függően más arcát mutatja a lobbiter, ami akár egy reprezentatív szálloda bejárati csarnoka is lehetne. Ezt az érzést a nagy üvegfelületek mellett az átrium terén átvezetett emeleti közlekedő folyosó hídja is erősíti, ami harmonikusan osztja meg az előcsarnokot. Az alaprajzi elrendezés nagyon világos és

áttekinthető. A földszinten, a hosszanti középtengelyre elhelyezett folyosóról nyílnak az öltözők, illetve egy 100 négyzetméteres edzőterem, míg az emeleten további öltözők, irodák, valamint a büfé közelíthető meg ugyanilyen módon. Egy, a sporteseményeket kiszolgáló lelátó foglalja el az épület teljes keleti oldalát, az e fölé hajló íves tetőszerkezet itt nyeri el funkcióját, árnyékot és eső elleni védelmet biztosít a nézők számára. Rendezvényteremmel,

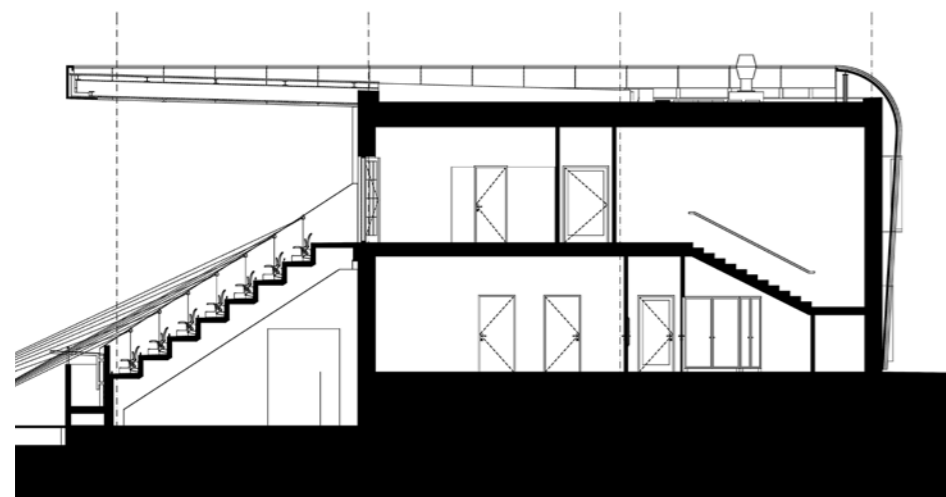
< A tetőbe átforduló homlokzat védi a nézőket a lelátón.

< Belső látszóbeton felületek vezetnek át a homlokzat burkolatának hangulatát a belső térbe.

> A sötét építészeti elemeket a fehér székek kontrasztja oldja.

sajtószobával és melegkonyhás étkezdével zárták a lelátó felső székcsorait, illetve az átrium üveg-falánál fix asztalokkal és székekkel alakítottak ki egy dohányzó részt. Belsőépítészeti megoldásaiban mindenhol visszaköszön a TVE világoskék színe, amihez jól illenek a mindenhol fel-felsejlő faburkolatok – a padlótól a klubhelyiség asztalaiig. A LED lámpák lendületes formavilágukkal feloldják kicsit az épület industriális érzetét, amit a nyersbeton falak keltenek.

A TVE új székháza a mai stadionépítési szokásokat követi a lelátó képzésében és az öltözők kialakításában, fogadótere és átgondoltan alkalmazott belsőépítészeti eszközei mégis otthonosabbá, emberléptékűvé teszik ezt az érdekes homlokzatú, mégis alapvetően funkcionális épületet.

Az étkező terében alakították ki a klubhelyiséget is.

Átadás: 2017
 Alapterület: 1120 m²
 Konceptióterv:
 KESZTHELYI KRISTÓF, TÓTH ÁDÁM
 Vezető tervező:
 PLÁJER JÁNOS - ÓBUDA ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ
 Szakértő koordinátor:
 KORMOS SZABOLCS - KORMOS DESIGN
 Építész tervező:
 SAFRANKA PÉTER, TRÉKI JÁNOS, ZSIGA BALÁZS - ÓBUDA ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ
 Tartószerkezet:
 SKENDERIJA DEJAN - ÓBUDA ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ
 Épületgépészet:
 LUCZ ATTILA - HVARC MÉRNÖKI IRODA
 Épületvillamosság:
 ÜVEGES ZOLTÁN,
 GALYAS CSABA - ARTREA CONSULTING
 Konyhatechnológia:
 ORBÓK LÁSZLÓ - KENDE GASTRO
 Tűzvédelem:
 CSUBA BENDEGÚZ, JUHÁSZ ATTILA - OPTOMM MÉRNÖKI IRODA
 Akusztika:
 CSOTT RÓBERT - '95 APSZIS
 Közlekedés:
 BUKOVITS LÁSZLÓ - ÚTVONAL
 Köz művek: MÓDOS KATALIN, TÓBIÁS LAJOS - TL- CAD MÉRNÖKI ÉS KER.
 Épületszerkezetek:
 CZÉGENI CSABA, NYIKOS GÁBOR - KRISTÁLY TERVEZŐ ÉS SZOLG.

A homorú fa mozaikot a más-más szögből beeső fényhatások teszik változatossá.

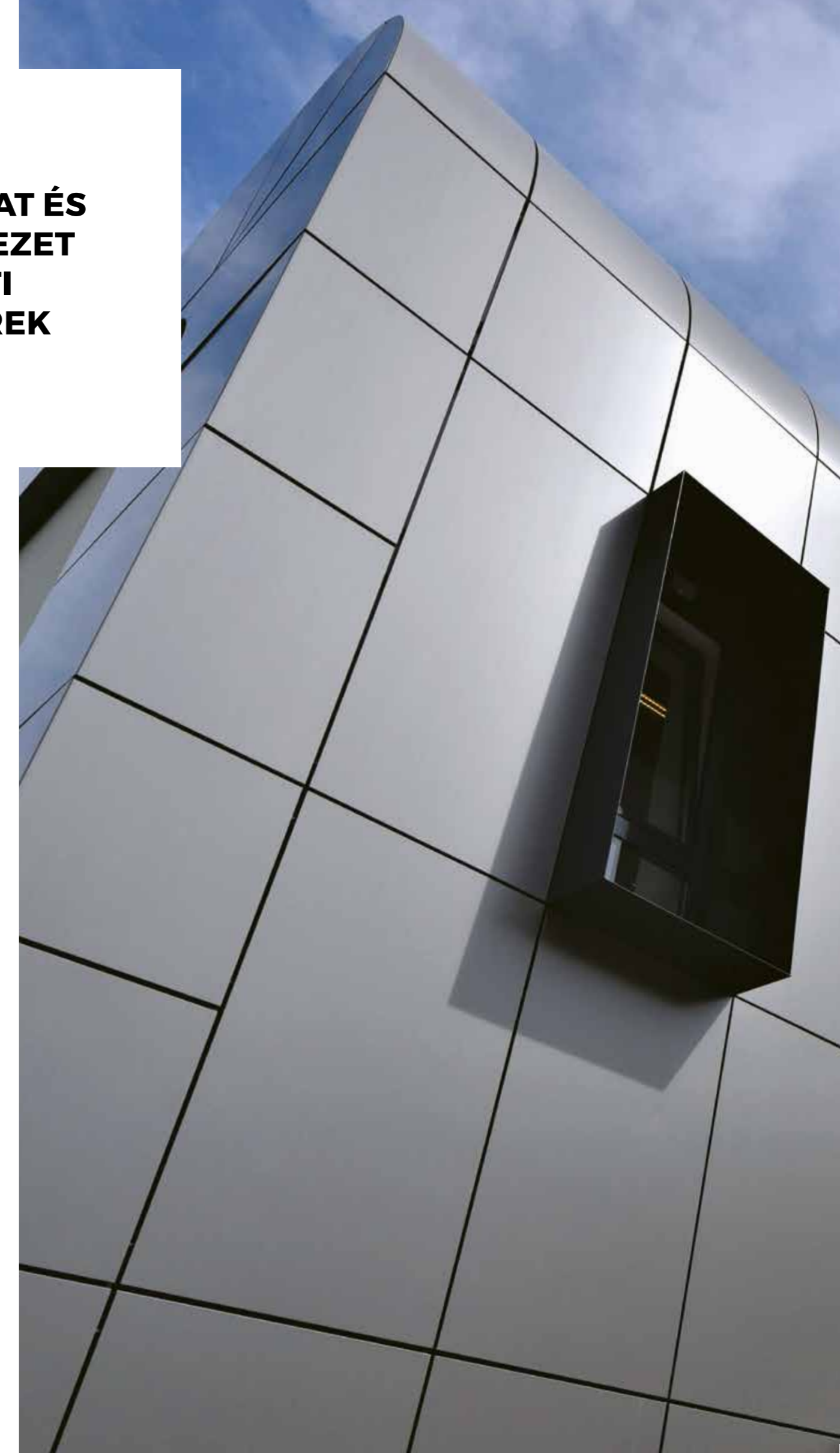
A lelátó tetején, az átrium előtt dohányzó- és étkező részt hoztak létre.

HOMLOKZAT ÉS ÁLMENNYEZET BURKOLATI RENDSZEREK

ARC-DESIGN.HU

ARC
ARCHITECTURE
REALIZATION
CLADDING

Célunk, hogy a megrendelő igényeinek megfelelő, elegáns, hatásos reklám és dekorációs felületeket hozzunk létre kirakatokon, üzlet helyiségekben vagy közterületeken.

Fő profilunk reklámtáblák, öntapadó matricák, megállítótáblák, kül- és beltéri ponyvák, hálók, vásznak, autó dekorációk készítése komoly technológiával, jó minőségben.

Kaméleon Art Dekor Kft.
1161 Budapest, Csömöri út 35.
Telefon: +36 1 450-1281
www.kameleonart.hu

Kövess minket!
www.facebook.com/octogonmagazin

III. KERÜLETI TVE

A jó világítás az építészet része.
Ergonomikus, környezettudatos és az embert helyezi a középpontba.
Értéket teremt.

Világítástechnikai tervezés
Látványtervek készítése
Világításvezérlés és programozás
Világítótest értékesítés

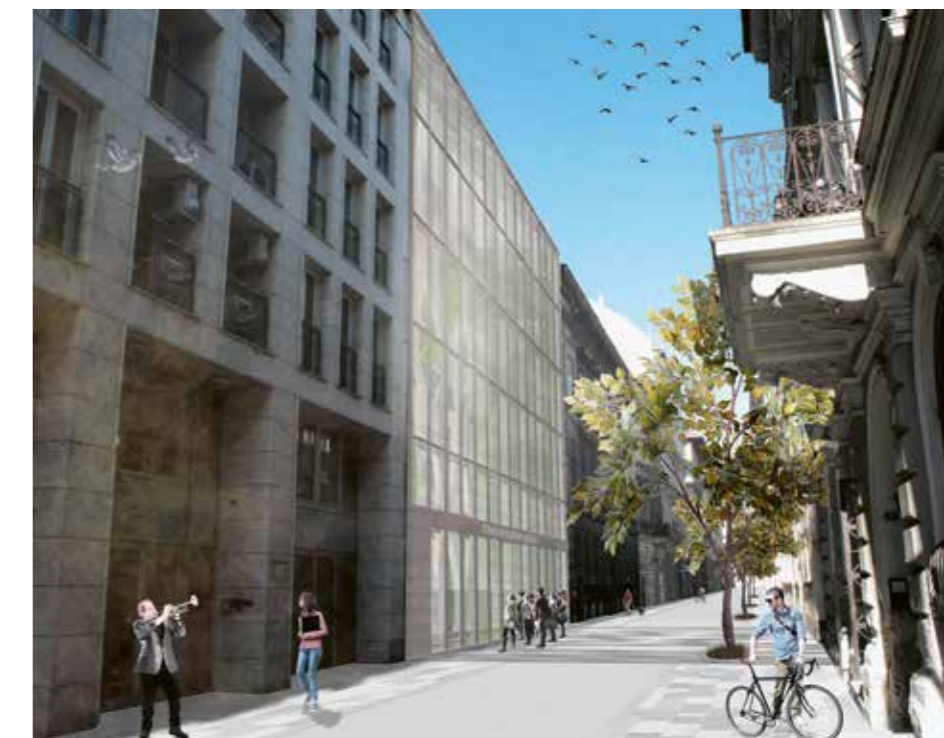
EGY ÚJ VÁROSKÉP HÍRNÖKE

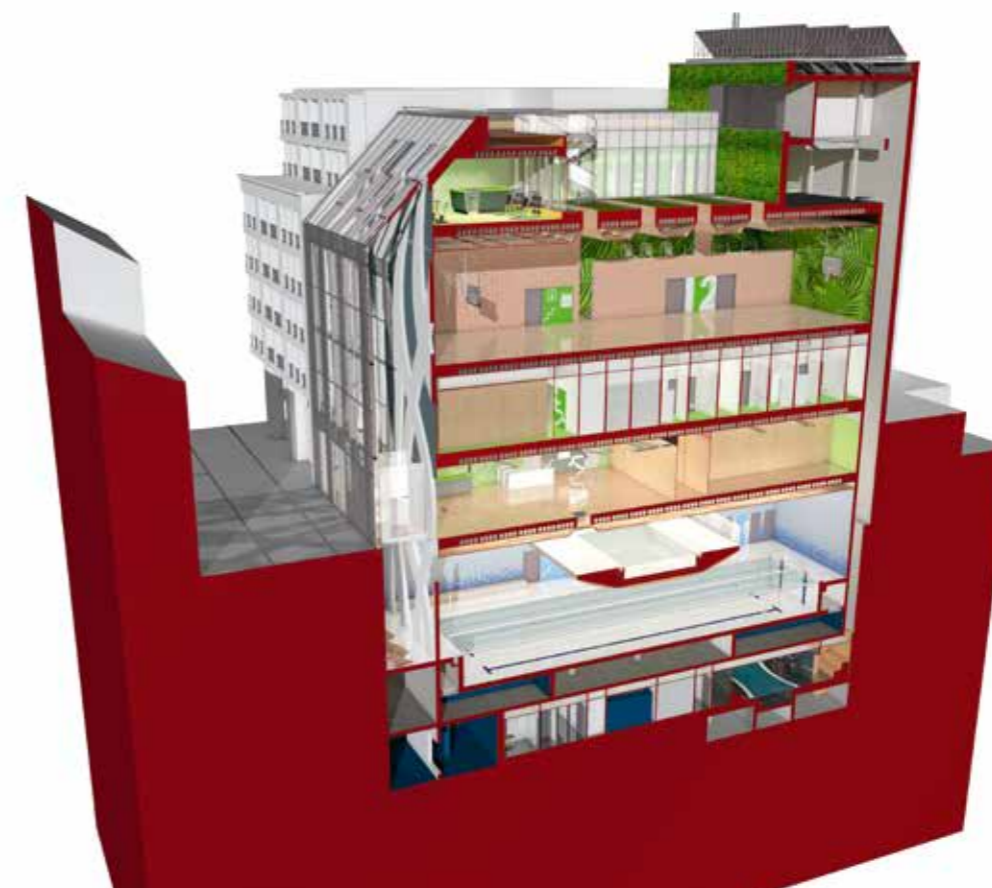
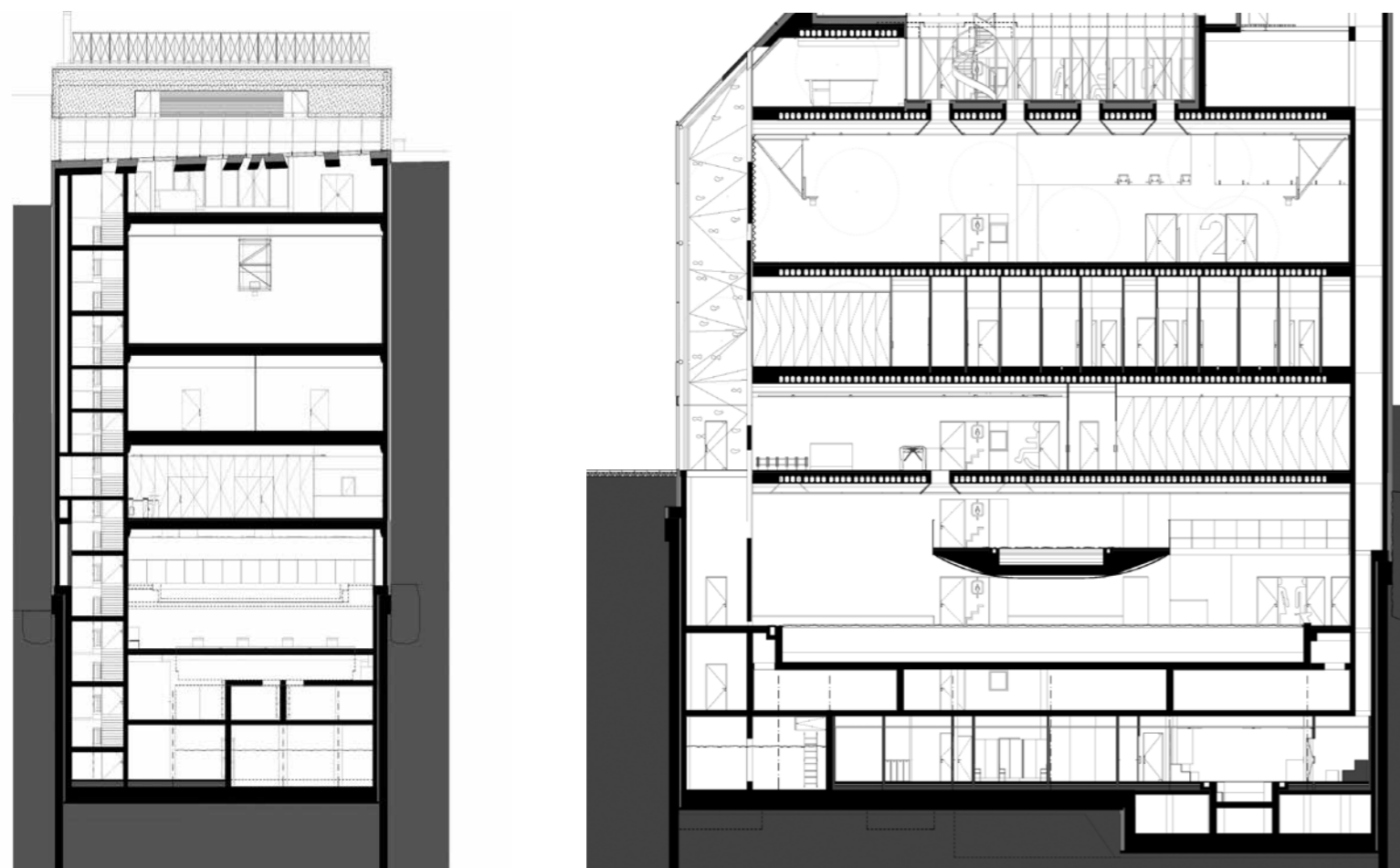
Mintaadó közösségi építészet a belvárosban

Skardelli György úgy tűnik, megértette és magáévá tette a belváros egyik legnagyobb problémáját: a lakosság igényét multifunkcionális terekre, amelyekben lehetőség nyílik sportolásra és kulturális programokon való részvételre egyaránt. A belváros szűk utcáiban egy foghíjtelek beépítése ad most lehetőséget számára egy ilyen összetett épület megalkotására.

Szöveg: MÓRÉ LEVENTE | Tervezők: SKARDELLI GYÖRGY, BORBÉLY ANDRÁS – KÖZTI ZRT.

Az Önkormányzat megbízásából létrehozandó épület igen precíz tervezés eredménye, aminek köszönhetően sehol sem találunk a házban felesleges négyzetmétereket. Még a keskeny utca zárt-sorú beépítésébe illeszkedő üveghomlokzat mögé is mászófal került, valamint alulról felfelé: rendezvényterem, négy pályás úszómedence, e galériásan kialakított medencetér felső részén egy 80 cm mély tanulómedence, följebb egy wellness részleg szaunával, sókamrával, jakuzzival és termálmedencével. Kisebb-nagyobb terek biztosítanak lehetőséget a teremsportokhoz: egy teljes szintet elfoglaló kosárlabdapálya mellett két összenyitható kisebb terem adhat helyszínt jógára, aerobikra vagy épp táncórák megtartására. A kosárlabdaterem és erőfejlesztő galériája széles felhasználási lehetőséget kínál a sportolni vágyóknak, mindemellett kiválóan alkalmas testnevelés órák tartására is. Az épület legfelső szintjén az edzőtermek látogatóit várják. E helyiség a nyitott belső udvarra néz, ahonnan egy lépcsővel a tetőteraszra is feljuthatunk.

Sportolásra és kulturális rendezvényekre alkalmas terek hat szinten.

Valódi közösségi épület ez, amely külső megjelenésével is ezt a különleges funkciót sugározza – kettős homlokzatával lehetőséget teremt a természetes fényt minél erőteljesebb bevitelére a szűk utcában; emellett a díszített üveghomlokzat még a pincszintre is lejuttatja a napsugarakat. A mögötte húzóó ornamentális, hullámzó szerkezetű fal pedig karakteres megjelenést kölcsönöz az épületnek. E homlokzat mögé egy, az

összes szintet átfogó fényudvar is került, ami a lehető legvilágosabbá teszi az épületet, emellett ez az elem az utcával való kapcsolat megteremtésének is az egyik legfontosabb eszköze.

Nem véletlenül mondta bírálatában Finta József erről a kicsi, ám bravúrosan megoldott épületről: „Skardelli György igazsága épp abban van, hogy ebből a „funkcionális masszából” „alkotássá” egyesülő építményt terem.”

> Annak érdekében, hogy a lehető legtöbb természetes fény jusson a belső térbe a homlokzat mögött az épület teljes nagyságában fényudvart alakítottak ki.

< Galériásan kialakított medencetér négy pályás úszómedencével és tanmedencével.

DESIGN RANDOM

A NENDO FAGYIZÓJA ÉS CSOKOLÁDÉBOLTJA TOKIÓBAN

Bár nem így ismerjük a japán design – az a fajta furcsa humor, hogy a boltba lépve egy ételben érezzük magunkat, nem áll szoros kapcsolatban ismertebb alapelveikkel. A Nendo által tervezett tokiói „à tes souhaits!” (az Ön igényei) nevet viselő csokoládébolt és fagyaltató feszes egyszerűségéből mégis árad valami nem-európai. A tervezők az emberi szervezet asszociációs képességeire építették fel a belsőt, aminek falait süteményre vagy fagyaltra emlékeztető színű és texturájú burkolat fedi. A különleges fagyaltok – amik úgy készülnek, hogy rétegezik a különböző ízeket, majd utólag feldarabolják a fagyit – egyértelműen nyomot hagyott a belsőépítészetben: az op-art padlócsempék tompa színűkkel és geometriájukkal az üzlet belsejébe vezetik a betérőt, aki így a pulgig eljutva már visszavonhatatlanul része lesz e cukrászdai élménynek. Nyugodt környezetet alakítottak ki ebben a kis térben, melyben a visszafogott világítással és a lágy színekkel meleget és otthonosságot teremtettek a tervezők.

HAZAI TERVEZŐK NEMZETKÖZI SIKERE

Az olaszországi Como szolgálat helyszínül az A'Design Díj minden év júniusában megrendezett rangos díjátadójának, ahol idén a hazai maform tervezői csapata olyan sikeresen szerepelt, amire korábban a magyar résztvevőket tekintve nem akadt példa, ugyanis az összes pályaműük díjat nyert. A nemzetközi zsűri arany minősítést hozhatták el az Aquila vöröszőlő formatervével, ami 2016-ban már Magyar Formatervezési Díjat is nyert. Ezüst minősítést ért el két további pályaműük: az eCharger töltőoszlop és a PAQ chair, a fekhelyé alakítható ülőalkalmatosság. Annak ellenére, hogy bronz minősítést kapott, a maform Flike nevű repülő drónja, ez az egyik legérdekesebb fejlesztés, amit a Future design kategóriában díjaztak. Ez a még csak koncepcióként létező repülő motorkerék-pár, más néven trikopter – ahogy a tervezők nevezik – jelenleg egy embert, és 100 kg terhet bír el, pilótával vagy távvezérléssel is működtethető.

RÉTEGES ÚJRA- HASZNOSÍTÁS

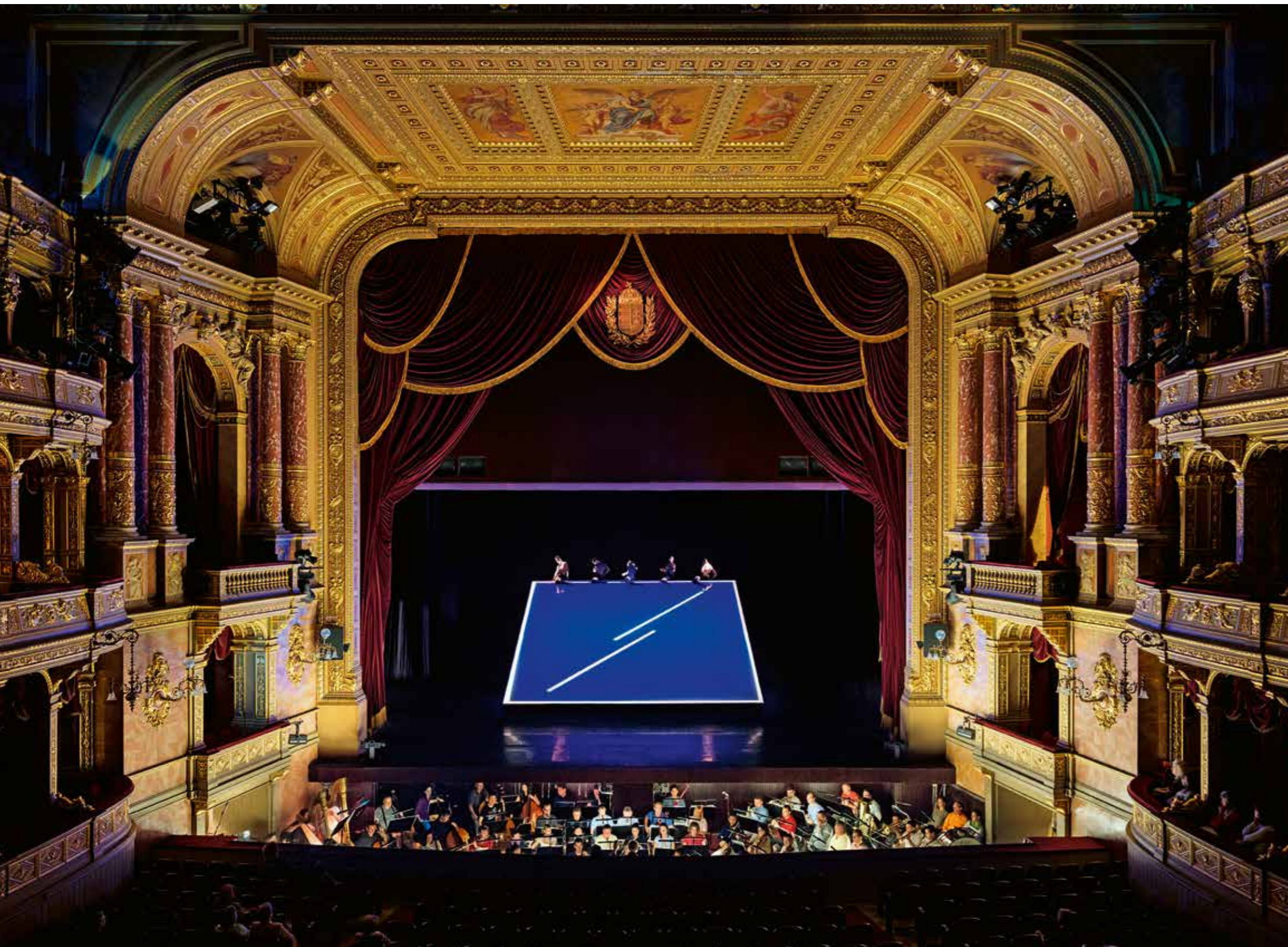
Veszprémi Gabriella a MOME textiltervező szakos, végzős hallgatója azon a tervezői hozzáálláson szerett volna változtatni mestermunkájával, aminek köszönhetően a bőrből készülő tárgyak jelentős szabászati hulladék keletkezésével készülnek. Az első kutatási félévben különböző anyagok felhasználásával próbált többféle felületet létrehozni, ami alapanyagul szolgálhat a cipők egyes részeinek – végül a tradicionális cipőgyártásban alkalmazott technológia, azaz a bőr sarkak építésének mintájára alakította ki a saját módszerét. A technológiát és az alapvető formai irányokat a Cango&Rinaldi újpesti cipőüzeme adta. Olyan végső darabok kialakítása volt a cél, amik az általuk biztosított alapokkal a tervező saját stílusában valósul meg és az általa kifejlesztett építkezési mód, formalkotó technológia lehetséges irányait mutatja be. Bár az elkészült cipők és papucsok a Layers nevű kísérleti kollekciónak darabjai, ez a sajátos módszer beilleszthető egy valós cipőgyártási folyamatba is. (Témavezető: Bráda Judit, Konzulens: Ádám Krisztián, Kivitelező: Cango&Rinaldi, Fotók: Ajkai Dávid)

HINTALÓ FELNŐTTEKNEK

A MOME idén végzett hallgatója, Szalai Márton egy felnőtteknek szánt hintalóval tervezett RH2 néven. Egyszerre komoly és játékos tárgy ez, ami a gyerekes megjelenés helyett semleges formájával, pusztán gyerekkori élményeink felidézésével vonja magára a figyelmet. „Olyan ülőbútort akartam tervezni, ami nem egyszerűen más, mint a többi, hanem rendelkezik némi érzelmi többlettel is, ami megszólítja a nézőt” – mondta a tervező a diplomamunkaként megvalósult tárgyról. Feladata egy webshopban árusítható termék fejlesztése volt.

Ez a tárgy a lehető legtöbbet hagy el a jól ismert hintalóformából anélkül, hogy annak szemantikai értéke csorbulna. Mivel ülőfelülete oldalasan is használható, így alkalmas lehet hétköznapi használatra és más ülőbútorok kiváltására is. A megjelenés és a jelentés közötti ellentét révén az RH2 képes beilleszkedni és némi játékoságot vinni a visszafogottabb, modern enteriőrökbe. (Témavezetők: Püspök Balázs DLA, Lakos Dániel, Fotó: Tarján Gergely)

Destabilizáció és új pólusok

Interjú Frenák Pál koreográfussal

Szöveg: CSÓKA ATTILA, MOLNÁR SZABOLCS, SMILÓ DÁVID – PARADIGMA:ARIADNÉ

Fotó: DÖMÖLKY DÁNIEL

100 éve mutatták be Bartók Béla táncjátékát a Fából faragott királyfit. Ennek apropójából az Operaház három Bartók művet vitt színpadra. A Fából faragott királyfit Frenák Pál dolgozhatta fel, a díszletet pedig a paradigma:ariadné tervezte. Az iroda építészei: Csóka Attila, Molnár Szabolcs és Smiló Dávid a közös munka kapcsán beszélgettek Frenák Pállal a díszletről, építészetről, színházról.

A Fából faragott királyfi szövegkönyvét Balázs Béla fogalmazta meg. Ebben néhány sor adott támpontot Bánffy Miklósnak az első díszlet megtervezéséhez, amely úgy fogalmazott, hogy a darab téri szituációja egy „groteszken primitív kép”, egy mesebeli táj erdőcskével, váracskával, tavacskával. Ez a táj az évek során sokat változott, de az erdő és a két vár viszonya – már csak a darab története miatt is – fontos maradt. Az évfordulóra készült feldolgozásodban számodra mit jelent ez a díszlet: erdő, azaz a természet vagy a vár? Esetleg egy absztrakt mesebeli táj?

Elsősorban a természet, mint elem az, amivel meg kell küzdenie a darab szereplőinek, a táncosoknak és a nézőknek egyaránt. Persze fontos, hogy asszociálhassunk a várra. Ez a sík lehet az emelkedett torony, ahonnan alászáll a király és a királylány is. Ha valakinek van egy kis fantáziája, ezek nem távoli asszociációk. Főleg, hogy a darab története száz éve ismert. Nekem elsősorban az volt a fontos, hogy egy távlatokat nyitó térrendszert hozzunk létre, amin létrejöhet az a milliányi asszociációs kapcsolat, amit a darab megteremt. Az az előnye ennek a térformának, hogy benne van a vár, benne van a tó, benne van az erdő, a visszatükröződés, a mélység, a lent és a fent, a különböző pólusok lehetősége – azok a fogalmak, amelyek Bartók zseniális műve kapcsán felmerülhetnek.

Ahogy erről beszélünk, felmerül újra Gilles Deleuze neve, akiről a tervezés folyamán is kiderült, hogy fontos referencia számodra. Ez nekünk azért volt inspiráló, mert Deleuze az építészetben is meghatározó filozófus, aki a parametrikus és a folding építészet teoretikai hátterét adta. Ezek lényege pont az, hogy a kint és a bent, így aztán a fent és a lent közötti határok elmosódhatnak. Minden építészeti elem rizomatikus kapcsolatban, hierarchia nélkül

működik. Innen nézve a darabodat úgy tűnik, hogy nem csak a díszlet szerepe, de a sok királylány, a sok tündér és a sok királyfi párhuzamos szerepeltetése is értelmezhető parametrikus építkezésként.

Részemről a cél inkább az olvashatóság multiplikálása volt. Ma már nem lehet egyértelmű darabokat készíteni. Nem lehet rábökni egy szereplőre, hogy ő a király, a másik pedig a királylány. Nem lehet definiálni sem, hogy az egyik ilyen, a másik olyan. Pont ennek nyomatkösi-tása miatt tripláztunk meg minden szerepet.

”Nekem elsősorban az volt a fontos, hogy egy távlatokat nyitó térrendszert hozzunk létre”

Deleuze abból a szempontból fontos, hogy a megjelenő térhasználat beleillik az ő pli (folding) elméletébe, amely azt mondja: ahol megbontunk egy teret, ott felszínre kerül és kibontakozik egy másik tér. Ha leegyszerűsítve akarok fogalmazni, akkor ez a díszlet olyan, mint egy Rubik kocka. Van egy egységes rendszer, egy érezhető irányítottság lefektetett szabályokkal, amik mégis végtelen lehetőséget adnak. Ha valaki meglátja ezt a díszletet, rögtön megkapja az alapvető információkat. Ez kell ahhoz, hogy aztán nézőként szabadon értelmezhesd és építhesd fel a darabot magadban. Szájbarágás lenne egy konkrét erdőt elhelyezni a díszletben.

Ahogy megfigyeltük, a szájbarágás elkerülése azokban a díszletekben is visszaköszön, amiket korábban használtál. Ráadásul azt a fajta destabilizációt – ami ennek a díszletnek asajátja – a Frisson című darabodban mintha már megpróbáltad volna kibontani.

A Frissonban tényleg megjelent már egy enyhébben döntött sík, de ott ezzel egy másik, anyaméh típusú izolált tér jött létre az adott téren belül – annál a belső és a külső tér találkozása volt a lényeg. Ez persze a Fából faragott esetében is elmondható, hiszen a táncosok egy külső térből, a sötét semmiből kerülnek a díszletre és oda is húzódnak vissza. A jelenlegi díszlet esetében a lejtés mértéke is jelentősebb, így ez inkább a távlatokról szól, ezt a díszletet a táncosok keresztüljárják, átcsúsznak rajta. Bartók kaotikusnak ható perfekcióját, egy nyitott, átjárható és közben távlatokat nyitó tér jobban viszaadja. Azt se felejtjük el, hogy ez a díszlet egy

markáns destabilizált helyzetet teremt, ami újragondolásra készíti a táncosokat. Újra kell értékelniük a súlyrendszerüket és azt, amit eddig a táncról tudtak. Erre a színpadra felszaladni sem egyszerű nem-hogy átadni közben egy organikus mozgásanyagot.

Ez a fajta nyitottság a Deleuze-i hivatkozás miatt talán magától értetődő is. A te munkáid esetében olyan díszletekre van szükség, ami egyfelől elkerüli a már említett szájbarágást, másfelől megengedi, hogy a táncosok és a tér közötti interakció kötetlen legyen – egyedül a koreográfia szabjon határokat. Ennek ellenére a tudsz képzelni olyan jövőbeli Frenák Pál-koreográfiát, ami valószínűbb tünő, vagy akár konkrét valós terekben jön létre? Olyasmire gondolkodok, mint amilyen a Chevrolet volt a K. Rush című darabodban. Az egy elég reális forma volt. Elképzelhető, hogy még ennél is tovább merészkedj egyszer?

A Chevrolet egy kísérlet volt, ami olyan szurreális képet eredményezett, amiben az autó nem tudott saját valóságában megmaradni – egyfelől mert szétbontottuk, másfelől a tánc miatt. Abban a helyzetben az inkább egy duchamp-i WC kagylóként szerepelt. Engem a valós tárgyak abból a szempontból érdekelnek, hogy miként forgathatók fel a standard normarendszeren kívül.

Nekünk az volt a benyomásunk, hogy koreográfiai absztraktak abban az értelemben, hogy inkább asszociációkat ébresztenek, mintsem konkrét dolgokat mutatnának meg. Így merült fel a kérdés: hogy ha ezek az absztrakt mozzatok absztrakt háttérrel találkoznak, akkor nem veszítjük-e el a lehetőségét, hogy feszültséget hozzunk létre? Hogyan lesz minden intakt a darabban?

Ha ennél a darabnál kinyílik a függöny és feltáru a megvilágított díszlet az már feszültséggel teli. Eközben nekem arra is gondolnom kell, hogy Bartók zenéje önmagában is feszültséget eredményez. A kontraszt, amire utalsz, létrejön, csak a díszlet és a zene között, nem pedig a tánc és a díszlet között. Ha a közönséget be akarod húzni egy univerzumba, azt – ahogy te fogalmaztál – intakt módon kell megtenned, máshogy szétesik az univerzum. Nem mindegy hogy bizonyos tereket miként laksz be. A Louvre piramisában sem csinálsz disznóolat.

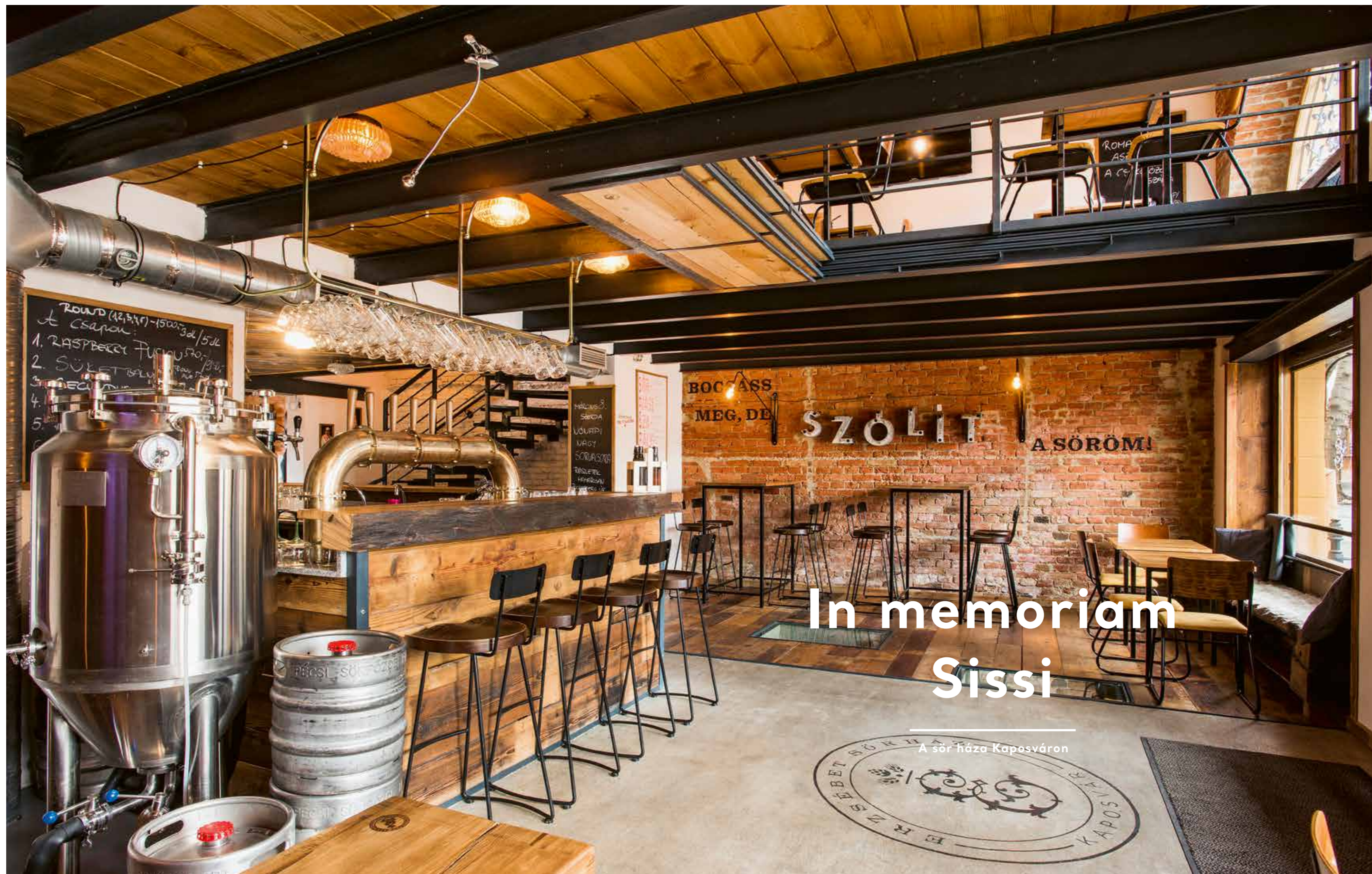
Az előző kérdéssel pont arra próbáltam utalni, hogy az is jelenthet valamit, ha egy üvegpiramis disznóóllá lesz. Ott létrejön egy feszültég a tartalom és a forma között.

Ez akkor egy performansz lenne. Disznók a Louvre piramisában és legelésző tehének

a Champs Elysée-n. Ez egy jó kontraszt, de szerintem provokáció. Én ezt el akartam kerülni.

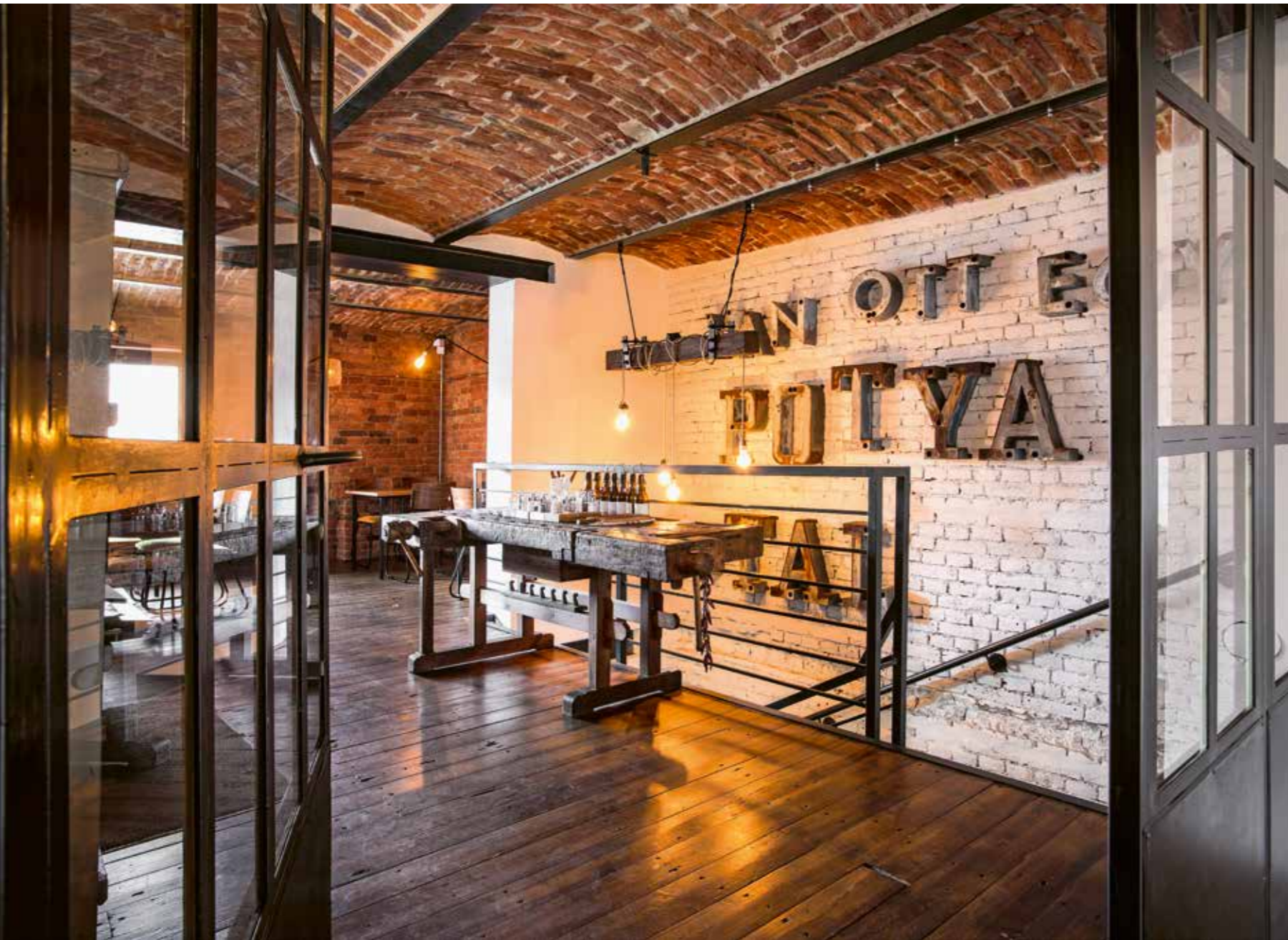
Miben érhető tetten számodra a forradalmiság, amit meg szoktál fogalmazni a koreográfiai áddal kapcsolatban? Van forradalom provokáció nélkül?

Szerintem önmagában forradalmi, hogy lehelyeztük ezt a döntött síkot a színpadra. Ahogy a nyitóképbe belezuhan a tündér a semmiből. A közönség azt kérdezi magában: ez most a tündér, vagy mégsem? Mit akarsz ennél többet? Ha a néző nem ismeri fel egy darab szereplőjét az forradalom. Nekem mindig azt mondják, hogy ugyanazt csinálom. Erre az a válaszom, hogy ugyanazt csinálni nehéz. Picasso is ugyanazt csinálta, nem is lehet összekeverni Francis Baconnel. Ebből a szempontból nincs kockázatvállalás a részemről. Nem így akarok forradalmi lenni. Ismerem magam, tudom, hogy mi érdekel, és mit akarok csinálni. Nehéz meghúzni egy vonalat – nekem az a fontos, hogy ez az egy vonal honnan hová tart.

In memoriam Sissi

A sör háza Kaposváron

Kiss Miklós a sörház grafikus dekorációival is visszanyúlt a helyszín tradícióihoz. A császári pár, Sissi és Ferenc József klaszszikus portréi kortárs kiegészítőket kaptak. Erzsébet arisztokratikus monogramja fölött a birodalmi koronát a sörrre utaló, búza és árpa koszorúra cserélte a tervező, ami így a sörház logójaként is szolgál. A menün és a sörálatéteken megjelenő mívés tipográfí-

án graffitiszerűen jelenik meg a német nyelvű feliratozás, ezzel is emléket állítva a császári párnak.

Szintén Kiss Miklós tervezte a kizárólag itt kapható Karl mikro-sörfözde termékeinek különleges arculatát is. A sörs címkéket a kaposvári kosárlabda csapat játékosainak leegyszerűsített portréi díszítik, szeméiket mezeik számával helyettesítve. Szin-

tén a sörház saját márkája, a Café Prado, ami kétféle minőségi szemes kávéat kínál. A kubai Lavado csomagolását a kommunista országban őshonos madár, a flamingó díszíti, míg az etiópiai Sidamoét a XIX. századi francia elnökről, Jules Grévy-ről elnevezett Grévy-zebra teszi látványossá.

< Egy régi mosoda betűit használták fel a belső dekorációhoz.

> A belső tér a porosz-üveg-födém feketére festett acél gerendájára reflektál.

Kiss Miklós teremtett új identitást az ikonikus kaposvári Erzsébet étteremnek, ami Erzsébet Sörházként nyitott újra. A megváltozott enteriőrön kívül saját főzésű söröket és önálló kávé márkát is kínál a vendéglő.

Szöveg: MEZŐ VIOLA | Fotó: JAKSA BÁLINT | Tervezők: IVÁNFI BALÁZS, RÉTI ANDRÁS, KISS MIKLÓS

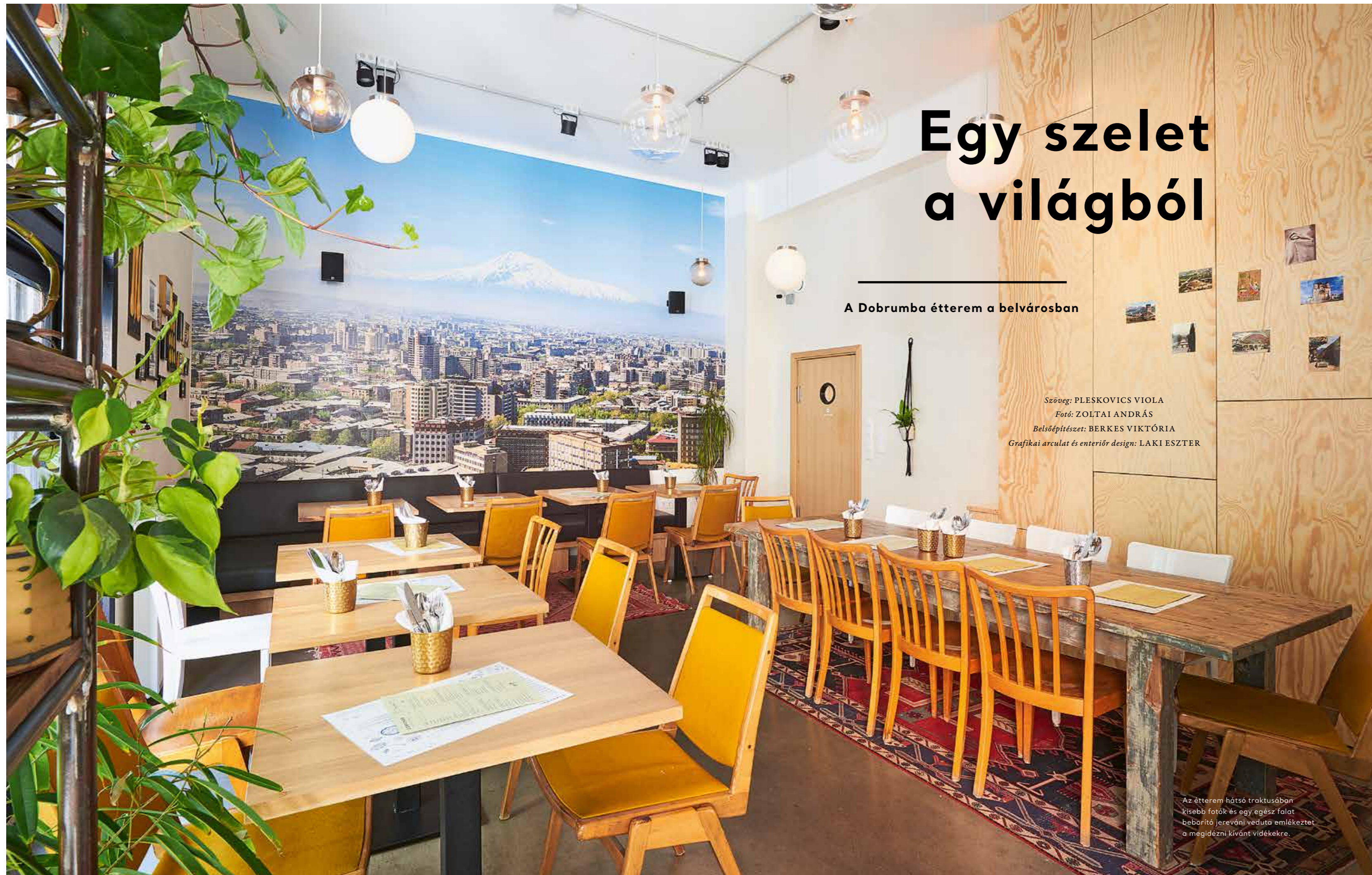
A kaposvári Noszlopy Gáspár utca eredetileg az Erzsébet utca nevet viselte az 1898-ban meggyilkolt királyné emlékére. Itt működött évtizedekig az Erzsébet vendéglő, amely egy évig tartó átépítés után, tavaly november végén Erzsébet Sörházként nyitotta meg újból kapuit. Az enteriőr nyers, férfias designt kapott, valahol félúton a pub és egy sörfözde ipari stílusa között.

Az épület három szintjéből kettőt a sörház foglal el, amelynek belsőépítészeti tervezésében a két tulajdonos, Ivánfi Balázs és Réti András is részt vettek. Míg a földszinten hosszú asztalos, nagy társaságok befogadására alkalmas teret hoztak létre, addig az emeleti loft kisebb, 2-4 fős asztalival inkább az összeborulós (vagy összebújós) intímabb beszélgetésekhez ad megfelelő keretet. Itt egy régi mosoda homlokzatá-

ról származnak a nyers téglafalakon található háromdimenziós betűk, amelyekből a tervezők játékos, sörrre utaló mondatokat alkottak. A földszint padlójába süllyesztett üvegtáblák alatt a stílusosan Vitrin névre keresztelt bár látható, amelynek kialakítása az amerikai alkoholtilalom korszakát idézi meg a pinchehelyiségben – az úgynevezett speakeasy pubok ugyanis titkos szórakozóhelyekként szolgáltak a szesztilalom alatt.

> Minden bútor fekete fémvázon áll, ami a vakolatlan téglalaburkollal együtt a századfordulás sörgyárak hangulatát idézi meg – erre erősítenek rá az apróbb kiegészítők is.

Egy szelet a világból

A Dobrumba étterem a belvárosban

Szöveg: PLESKOVICS VIOLA

Fotó: ZOLTAI ANDRÁS

Belsőépítész: BERKES VIKTÓRIA

Grafikai arculat és interiőr design: LAKI ESZTER

Az étterem hátsó traktusában kisebb fotók és egy egész falat beborító jereváni veduta emlékeztet a megidézni kívánt vidékekre.

„A hely hat tulajdonosának mindegyike kivette részét a stílus megszületésében. Kinek a dél-európai, kinek a kaukázusi világ hagyott mélyebb nyomot.”

telefonszámokkal – kopottassága egy közel-keleti ház atmoszférájára emlékeztet. Itt aztán hol szögre akasztva, hol az Industreal Studio által készített nyers fém polcokon olyan karakterisztikumok sejlenek fel, mint egy Grúziából hozott szuvenír ikon, vagy egy marokkói tajjine.

Nem minden van ám az adott országból – habár minden részletnek megvan a saját története. Van, amit a frissen hazaérkezett barátok hoztak, és van, amit az itthoni piacokról sikerült beszerezni. Utóbbinak bájos példája egy régi Malév térkép Kairóról, de a növények is napról napra sokasodtak és lassan belepik az egész teret. A falakat hatalmas tolóablakok tagolják, így páratlan kapcsolat tudott kialakulni a kültérrel.

Persze a kortárs dizájn is szerephez jutott belül, nem csak a grafikai arculatban. A Position Collective attraktív fényforrásai különböző hosszúságban lógnak le a mennyezetről, fehér és áttetsző gömbformáikkal pedig játékosan mozgatják meg a mennyezetet.

Mondhatni, hogy a valódi célközönség maga a tulajdonoscsapat volt, szennvedélyükbe azonban mi is bepillantathatunk. Meginvitáltak egy határok nélküli élményre, izvilágra itt, Nyugat és Kelet határán.

Baráti társaságról van szó. Képzőművészeti és vendéglátói tapasztalattal megáldott kompániáról, akik beutazták Európa déli országait egészen a Kaukázusig. Ezeknek az utazásoknak az ízeit, emlékeit végül egy hívogató vendéglőben örökítették meg, ahol nem egy adott ország éttermi atmoszféráját igyekeztek lemásolni.

E helyen működött már bankfiók, ingatlaniroda és amolyan tipikus belvárosi kocsmá is. A padlórétegek alatt például sikerült egy korábbi periódus márványlapjait is felfedezni. Ez, és a szőnyegek együtt most keleties enteriőrök padlózatára emlékeztetnek.

Kicsit feljebb tekintve jó értelemben vett szedett-vetett uralkodik. A hely hat tulajdonosának mindegyike kivette részét a stílus megszületésében. Kinek a dél-európai, kinek a kaukázusi világ hagyott mélyebb nyomot, és ez érződik a konyhán is: az étlapon – ahogy ezt olvashatjuk is – az Atlasztól-Araráig nagyon változatos az izvilág.

A kocsmá gipszkartonjai alatt talált sárgás, foltos falat az itt dolgozó mesteremberek írták tele mérési adatokkal,

Az étterem a különféle országok „kis ételeit” népszerűsíti, mint a spanyol tapas, az olasz antipasti, vagy a közel-keleti mezze-kultúrát.

▲ Kopottas falak, régi márványpadló, csempék és a különböző helyekről összeszedett székek együtt sajátos emlékmasszát nyújtanak az utazásokról.

> A falakon minden tárgy a bejárt országok hangulatát idézi meg.

Bóják, tüskék, tölcsérek

Lodovnia fagyzió Poznańban

Elég ritkán fordul elő, hogy egy egyszerű, költöztethető vendéglátóhelyet olyan design elemekkel ruházzanak fel, amelyek közelebb hozzák a kortárs művészethez, mint saját funkciójához –ezzel a lengyel fagyizóval mégis ez történt.

Szöveg: MÓRÉ LEVENTE Fotó: PATRYK LEWIŃSKI | Tervezők: PAWEŁ GARUS, JERZY WOŹNIAK, ANNA KAZECKA

Eszokatlan kortárs alkotásnak egy régi sörgárban találtak helyet, amivel nem egyszerűen jó pozícióba sikerült helyezni: a régi sörgár vöröstéglás, ipari környezetére adott reflexiója valódi problémafelvető műalkotássá emeli. Pusztán jelenlétével veti fel az illeszkedés dilemmáit, a tárgyak újra- és másként hasznosításának kérdését, sőt, abban is elbizonytalanít, hogy a térformálás során meddig mozoghatunk legálisan a hely szellemének megsértése nélkül. Persze a mode:lina™ csapata által alkotott

> Merész festéssel hatalmasra nyújtották az apró teret.

Kis híján ezer bóját erősítettek fel a külső falakra.

fagyizó alkalmas alapvető rendelkezésére is, izgalmas látványával felhívja a figyelmet a Lodovnia természetes anyagokból készült fagyaltjaira.

A fekete külső falakra kis híján ezer fehér bóját szereltek fel, amivel éppúgy utalnak a cég által árult tölcséres fagyaltra, mint számtalan más apró részlet – a lámpák háromszögekből

kialakított búrájától a logóban is fagyívá alakított V betűig. A nagyméretű ablakokkal megnyitott falpanelek mögött kifejezetten tiszta, dichotóm helyzetet teremtettek azzal, hogy egy lendületes vonallal fekete-fehérre osztották a teret, amelyben minden a háromszögek adta vizuális játék lehetőségeinek kihasználásáról szól.

Alomból eszményi valóság: Tervezzük és építjük meg együtt a jövőt!

Inspiráló együttműködés!

Tervezői oldal: cad.jankoablak.hu

Lépjen be a kompromisszumok nélküli világba, ahol nincsenek sík lépések közti különbségek, csak a fa és alumínium párosításából eredő kortalan elegancia.

Óriási, párhuzamosan eltolható üvegeket tudunk könnyedén mozgatni, így túlléphetünk a falak által korlátolt téren, az otthonunk egyé válik a természettel.

www.jankoablak.hu

ABLAK, AJTÓ, ÁRNYÉKOLÁS

JOSKO Fenster&Türen AD Hungary Kft.
1138 Budapest, Népfürdő utca 3/a.
Tel.: (+36-30) 430-8064
E-mail: info@joskoszalon.hu
Web: www.joskoszalon.hu
95. old., B3

AKUSZTIKUS ALAPANYAGOK KERESKEDELME

BB Works Interior Kft.
1071 Budapest, Damjanich u. 18.
Tel.: (36-30) 665-9513
E-mail: info@bbworksinterior.hu
Web: www.bbworksinterior.hu
88. old.

ÁRNYÉKOLÁSTECHNIKA

KRÜLLUNG ÁRNYÉKOLÁSTECHNIKA Kft.
1033 Budapest, Reményi Ede u. 2.
Tel.: (+36-1) 367-2750
Fax: (+36-1) 436-9070
E-mail: krullung@krullung.hu
Web: www.krullung.hu
88. old.

ÁRNYÉKOLÁSTECHNIKA

SYBA NAPVÉDELEM KFT.
2120 Dunakeszi, Repülőtéri út 1.
Tel.: (+36-27) 393-293
Fax.: (+36-27) 393-493
E-mail: info@syba.hu
Web: www.syba.hu
68-69. old.

BELTÉRI ÜVEGFALAK

GMB Stúdió Kft.
1138 Budapest, Váci út 168/F
Tel.: (+36-1) 270-9072
Fax: (+36-1) 270-9073
E-mail: info@gmb.hu
Web: www.gmb.hu
84. old.

BIZTONSÁGTECHNIKA, ELEKTRONIKUS-, ÉS FIZIKAI BELÉPTETŐ ESZKÖZÖK

Dormakaba Magyarország Zrt.
1044 Budapest, Óradna u. 3/b
Tel.: (+36-1) 350-1011
Fax: (+36-1) 329-0692
E-mail: info@dormakaba.com
Web: www.dormakaba.hu
71. old.

BÚTOR

arkhenea
1054 Budapest, Hold u. 21.
Tel.: (+36-1) 302-8150, 302-8151
Mobil: (+36-30) 302-8150
E-mail: arkhenea@arkhenea.hu
Web: www.arkhenea.hu
B4

BÚTOR, BURKOLAT

Decor Floor Kft.
1025 Budapest, Szépvölgyi út 92/G
Tel.: (+36-1) 246-2312
Fax: (+36-1) 247-0768
E-mail: decorfloor@decorfloor.hu
Web: www.decorfloor.hu
61., 82. old.

EGYÉB BÚTOR

Árkossy Bútor Kft.
8440, Herend, Séd Ipari Park 010/44 hrsz.
Telefon: (+36-88) 513-630
Fax: (+36-88) 513-631
E-mail: info@arkossy.hu
Web: www.arkossy.hu
81., 86. old.

EGYEDI ÜVEGEZÉSI MUNKÁLATOK

Dual Glass Kft.
2243 Kóka, Nagykátai út 133.
Tel.: (+36-20) 211-5151
E-mail: gargyan@dualglass.hu
Web: www.dualglass.hu
94. old.

ESZTÉTIKAI FÉMBURKOLATOK TERVEZÉSE, KIVITELEZÉSE ÉS GYÁRTÁSA

ARC Design Kft.
1095 Budapest Mester u. 87.
Tel.: (+36-1) 476-6500
Fax: (+36-76) 801-515
E-mail: zalaib@arc-design.hu
Web: www.arc-design.hu
105. old.

ÉPÍTÉSI BETONTERMÉK GYÁRTÁSA

Argomex Építészeti és Kereskedelmi Kft.
5561 Békésszentandrás, Kislalud u. 30.
Tel.: (+36-66) 218-438
E-mail: info@argomex.hu
Web: www.argomex.hu
56., 74. old.

ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI TEVÉKENYSÉG

Óbuda Építész Stúdió Kft.
1033 Budapest, Hévízi út 3/A.
Tel.: (+36-1) 439 0504

Fax: (+36-1) 439 1714
E-mail: obudastudio@obudastudio.hu
Web: www.obudagroup.hu
104. old

GARÁZSKAPUK, AJTÓK, IPARI KAPURENDSZEREK FORGALMAZÁSA

Hörmann Hungária Kft.
2310 Szigetszentmiklós, Leshegy u. 15.
Tel.: (+36-24) 525-100
Fax: (+36-24) 525-110
E-mail: info@hormann.hu
Web: www.hormann.hu
73. old

GENERÁLKIVITELEZÉS, BONYOLÍTÁS

FITOUT Zrt.
1038 Budapest, Révész utca 25.
Tel.: (+36-1) 705-8773
Fax: (+36-1) 705-8776
E-mail: info@fitout.hu
Web: www.fitout.hu
1. old.

HOMLOKZATI NYÍLÁSZÁRÓK GYÁRTÁSA ÉS ÉRTÉKESÍTÉSE

Jankó Faipari és Kereskedelmi Kft.
7900 Szigetvár, Damjanich utca 6.
Tel.: (+36-30) 561-2841
Fax: (+36-73) 510-286
E-mail: jankopeter@jankokft.hu
Web: www.jankokft.hu
128. old.

LAKBERENDEZÉS

MAXCity Lakberendezési Áruház
2045 Törökbálint, Tópark u. 1/a.
Tel.: (+36-23) 532-660
Fax: (+36-23) 532-661
E-mail: marketing@maxcity.hu
Web: www.maxcity.hu
B2

NÖVÉNYFALAK TERVEZÉSE, KIVITELEZÉSE ÉS FENNTARTÁSA

MoPa Mohány és Páfra Kft.
1026 Budapest, Orsó utca 3., II. emelet
Kiss Márton: (+36-20) 220-6243
Dancsuly Kriszta: (+36-30) 386-8899
E-mail: mopa.greendesign@gmail.com
Web: www.mohanyespafra.hu
82. old.

POLIKARBONÁT HOMLOKZATI RENDSZEREK ÉS EGYEDI MŰANYAG BELSŐÉPÍTÉSZETI MEGOLDÁSOK ÉRTÉKESÍTÉSE ÉS KIVITELEZÉSE

Kerttrade Kft.
2336 Dunavarsány-Erőszusztá, Dunavarsány Ipari Park
Tel.: (+36-24) 534-060
Fax: (+36-24) 534-081
E-mail: muanyag@kerttrade.hu
Web: www.muanyag.hu
87. oldal

REKLÁM ÉS DEKORÁCIÓ

Kaméleon Art Dekor Kft.
1161 Budapest, Csömöri út 35.
Tel.: +36 1 450-1281
E-mail: gabor.szavay@kameleonart.hu
Web: www.kameleonart.hu
106. old

SZÉNHYDROGÉN SZÁLLÍTÓ, ELOSZTÓ VEZETÉKEK ÉPÍTÉSE; GÉPÉSZETI- ÉS TECHNOLÓGIAI SZERELÉS; MÉLYÉPÍTÉS; KÖZMŰÉPÍTÉSI MUNKÁK, ACÉLSZERKEZETEK GYÁRTÁSA-ÉS SZERELÉSE

ÚTVASÚT-Szeged Kft.
6750 Algyő, Jura Ipari Park 52/a.
Vállalkozási iroda
1025 Budapest, Mandula u.17.
Tel.: (+36-1) 315-0974
E-mail: utvasut@utvasut-szeged.hu
Web: www.utvasut-szeged.hu
74. old.

VILÁGÍTÁS, BÚTOR, KIEGÉSZÍTŐK

SOLINFO Lighting&Home
1077 Budapest, Wesselényi u. 6.
Tel.: (+36-1) 267-0444
E-mail: info@solinfo.hu
Web: www.solinfo.hu
85. old.

VILÁGÍTÁSTECHNIKAI PROJEKTEK TERVEZÉSE SZÁLLÍTÁSA ÉS LEBONYOLÍTÁSA

GET Kft.
8640 Fonyód, Béke utca 4.
Tel.: (+36-85) 560-298
Fax: (+36-85) 560-299
E-mail: info@getgroup.co.hu
Web: www.getgroup.co.hu
70. oldal

VILLAMOS ENERGIAELLÁTÁS ÉS ELOSZTÁS, VILLAMOS KIVITELEZÉSE

BAUVIV KFT.
4028 Debrecen, Kassai út 127.
Tel.: (+36-52) 524-070
Fax: (+36-52) 524-077
E-mail: info@bauviv.hu
Web: www.bauviv.hu
72. old.